

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

BROJ
673

Subotica, 11. ožujka 2016. Cijena 50 dinara

Lemeški kulen
u Istri

Zlouporaba
pozitivne diskriminacije

Pokrajina raspisala
natječaje za manjine

INTERVJU
Dario Španović

Izbori 2016. Nedostižan prirodni prag

SADRŽAJ

AKTUALNO

9

Tomislav Žigmanov, predsjednik DSHV-a
**KOALICIJA S DS-om GARANTIRA
USPJEH**

INTERVJU

14-15

Dario Španović, profesor povijesti iz Srijemske
Mitrovice
**POVIJEST SRIJEMA SE NE SMIJE
ZABORAVITI**

ŠIROM VOJVODINE

24-25

Je li potrebna policijska zaštita liječnika od
nezadovoljnih pacijenata?
OBOSTRANO NEZADOVOLJSTVO

REPORTAŽA

26-27

Sudarevići na okupu, drugi put
DIČE SE SVOJIM PREZIMENOM

KULTURA

30

Predstavljena bibliografija Klasja naših ravni
**DOPRINOS CJELOVITIJEJEM ČITANJU
KNJIŽEVNE BAŠTINE**

SPORT

51

Andrija Mandić, šahist
**UVIJEK SAM RASPOLOŽEN
ZA PARTIJU**

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Zvonko Sarić, Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov**DIREKTOR**Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs**GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:**
dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)**POMOĆNIK I ZAMJENIK
GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:**
Zvonko Sarić**LEKTOR:**

Zlatko Romić

REDAKCIJA:Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarica dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarica dopisništva Srijem)**ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:**

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:Thomas Šujić (tehnički urednik)
(tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica)
(jademi@hrvatskarijec.rs)**FOTOGRAFIJE:**

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)**KOMERCIJALISTICA:**

Mirjana Dulić (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55;

++381 24/55-15-78;

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.rs**TISAK:** *Sajnos* doo Novi SadList je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

Kad bi svi...

Na samom startu parlamentarnih (i ostalih) izbora u Srbiji na tvrdnju hrvatskog ministra vanjskih poslova Kovača da Srbija ne poštuje međudržavni Sporazum o nacionalnim manjinama prema kojem obje zemlje trebaju osigurati zastupnička mjesta na svim razinama srbijanski kolega Dačić je odgovorio kako izborni sustav Srbije ne primjenjuje cenzus od pet posto već se manjinama mandati određuju po principu takozvanog prirodnog praga. Dačićeva tvrdnja je točna, glede

izbornog sustava, što i jeste problem jer se Srbija obvezala da će osigurati zastupljenost hrvatske nacionalne manjine u predstavničkim i izvršnim tijelima na svim razinama. A to nije učinila jer manjine ne mogu imati svoga predstavnika ukoliko ne prijeđu prirodni prag. To za manje brojne manjine kao što je hrvatska predstavlja nepremostivu prepreku (naročito imajući u vidu da je njihov broj od oko 200.000 godine 1961. spao na 57.900 prema posljednjem popisu). Međutim, ministar Dačić je izračunao da bi hrvatske liste mogle dobiti tri mandata ukoliko bi nastupile samostalno, te je zaključio kako nije država Srbija ta koja je odgovorna što Hrvati nemaju svog zastupnika već DSHV koji je odlučio izaći na izbore u koaliciji s DS-om. Na ovu tvrdnju nadovezao se i Meho Omerović koji je je ovu računicu potvrdio i dopunio tvrdnjom da su predstavnici Hrvata »nepristojni«, jer traže poštivanje Sporazuma. A ne bi to trebali raditi već bi se, po njihovim preporukama, svi do jednog Hrvata i Hrvatice u Srbiji, bili oni bebe, djeca u vrtiću, osnovnoškolci, srednjoškolci i odrasli svih dobi, oni koji su u Srbiji ili su otišli iz nje, zdravi i bolesni, raznih ideoloških orijentacija i političkih opredjeljenja, trebali na dan izbora »nacrtati« na biračkom mjestu i svi do jednog glasovati za hrvatsku listu.

Na ove računice nadovezao se i srpski ministar unutarnjih poslova Stefanović koji je rekao kako Hrvatska »ne treba nama da drži lekcije, već da manjinama osigura prava kakva ima svaka manjina u Europi«.

A kako je Hrvatska riješila svoju obvezu da se provjeriti vrlo lako. Hrvatska je prava »kakva ima svaka manjina u Europi« osigurala tako da srpska manjina ima tri garantirana zastupnička mjesta. Pri tome ne moraju svi Srbi u Hrvatskoj glasovati za manjinsku stranku, što niti ne čine. I bez obzira koliko pripadnika srpske nacionalne manjine glasuje za srpske manjinske kandidate imat će svoja tri zastupnika. U Srbiji to nije tako, a logika Dačića i Omerovića kako su Hrvati sami krivi za to puka je zamjena teza. Jer ma koliko to Hrvati u Srbiji željeli nisu oni ti koji samostalno mogu osigurati zastupljenost u predstavničkim tijelima. Za to je odgovorna država koja je Sporazum potpisala i time se obvezala.

J. D.

Balkanska ruta ne postoji više

Balkanska izbjeglička ruta od ponoći je praktično zatvorena nakon što je Slovenija počela primjenjivati novi režim ulaska u Šengensku zonu i prestala dozvoljavati ulazak migrantima bez validnih putovnica i viza.

Nakon odluke Slovenije, Srbija će sve mjere usuglašavati s Europskom unijom i recipročno ih primjenjivati na svojim južnim i istočnim granicama, prema Makedoniji i Bugarskoj, najavio je MUP Srbije.

Hrvatski ministar unutarnjih poslova **Vlaho Orepić** rekao je za RTL da od ponoći i Hrvatska mijenja pravila i da će na teritorij te zemlje ubuduće moći ući samo oni s važećim putnim ispravama. Zatvaranje balkanske migrantske rute slovenski premijer **Miro Cerar** potvrdio je odmah nakon samita u Bruxellesu.

Poplave u Srbiji

Za razliku od izvanredne situacije zbog Zporasta vodostaja u Lučanima, Arilju i Čacku gdje je probijen nasip, situacija u Vojvodini znatno je bolja – izvanredno je samo na brani kod Vršca, uz tok Save na snazi je uglavnom redovna obrana od poplava.

Mjere izvanredne obrane od poplava jedino su u Vojvodini uvedene na retencioj brani Veliko Središte na Markovačkom potoku kod Vršca, priopćeno je iz JVP-a *Vode Vojvodine*.

Sava je u porastu, ali ne ugrožava naseljena mjesta, tvrde nadležni u okolici Srijemske Mitrovice. Redovna obrana od poplava uvedena je kod Hrtkovaca, Kupinova i Klenka.

Otvaranje poglavlja 23 i 24

Posao oko otvaranja poglavlja 23 i 24 u pregovorima o pridruživanju Srbije Europskoj uniji je uglavnom gotov i očekuje se da će ta poglavlja, koja se odnose na pravosuđe i ljudska prava, biti službeno otvorena 21. lipnja, neslužbeno saznaju srbijanski mediji od diplomatskih izvora u Bruxellesu.

Njemački veleposlanik u Srbiji **Axel Dittmann** izjavio je prethodno da Njemačka u potpunosti podržava otvaranje poglavlja 23 i 24 u prvoj polovici ove godine.

USVOJEN AKCIJSKI PLAN ZA MANJINE

Prijedlozi manjina odbijani

Vlada Srbije usvojila je 4. ožujka Akcijski plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, koji je dio Akcijskog plana za pregovaračko poglavlje 23 na putu integracije Srbije u Europsku uniju. Republika Srbija je usvajanjem ovog akcijskog plana zaočiglavila svoje strateško opredjeljenje unaprjeđivanja institucionalnog i zakonodavnog okvira u oblasti ljudskih i manjinskih prava i sloboda, navodi se u priopćenju kabineta ministricе **Kori Udovički**. U priopćenju se navodi i kako su »prilikom izrade Akcijskog plana uzeti u obzir prijedlozi nacionalnih vijeća nacionalnih manjina, a njihovo aktivno sudjelovanje se očekuje i u narednim fazama provođenja aktivnosti, kao i nadzora nad primjenom Akcijskog plana.«

U kojoj mjeri su »uzeti u obzir prijedlozi nacionalnih vijeća nacionalnih manjina«, pojašnjavaju riječi predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća **Slavena Bačića**, izrečene prilikom nedavnog sastanka s predstavnicima Organizacije za europsku sigurnost i suradnju:

»Na sastanku sam iskazao nužnu potrebu nacionalnih manjina da se ponovno otvori proces izrade akcijskog plana kako bi se do odgovarajućih rješenja došlo putem stvarnog dijaloga između predstavnika vlasti i predstavnika manjina, jer je stvarni dijalog nedostajao tijekom izrade tog plana. Naši su prijedlozi bez obrazloženja odbijani.«

Ovu tvrdnju potkrepljuje i činjenica

da je koncem prošle godine Bošnjačko nacionalno vijeće napustilo radnu skupinu za izradu Akcijskog plana, jer, kako se navodi u priopćenju BNV-a, državna tijela u toj radnoj skupini »ignoriraju probleme Bošnjaka, bez komentara prelaze preko njih, ne dozvoljavaju da se o njima raspravlja i ignoriraju svaki prijedlog bošnjačkih predstavnika za rješavanje tih problema.«

Nakon što je Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave priopćilo da je Vlada Srbije usvojila akcijski plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, reagiralo je BNV zahtjevom da Vlada stavi izvan snage Akcijski plan, jer on, kako je navedeno, ne sadrži službene zahtjeve i prijedloge tog Vijeća i nema potreban legitimitet. BNV od Vlade Srbije traži, a tijela Europske unije poziva da obvežu Radnu skupinu da u Akcijski plan uvrste prijedloge BNV-a i drugih vijeća nacionalnih manjina.

Na istoj sjednici Vlade, kako je navedeno, donijeta je i Uredba o postupku raspodjele sredstava iz proračunskog Fonda za nacionalne manjine, čime su ispunjeni svi uvjeti za raspodjelu sredstava vijećima nacionalnih manjina. Za proračunski Fond za nacionalne manjine bit će opredijeljeno 1,8 milijuna dinara, a ta sredstva će biti raspodijeljena nakon raspisivanja javnog natječaja. Ministarstvo je tako tek sada operacionaliziralo ovaj fond, koji je davne 2002., predviđen Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina.

Z. S.

Praznik hrvatske zajednice – blagdan sv. Josipa

Hrvatsko nacionalno vijeće organizira Hproslavu jednog od četiri praznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji – blagdana svetog Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda, koja će biti održana u iduću petak, 18. ožujka, u Subotici.

U Franjevačkoj crkvi u 18.30 sati bit će služena sveta misa, poslije čega će u Velikoj vijećnici Gradske kuće biti priređen prigodan kulturno-umjetnički program i domjenak. Početak programa je u 19.30 sati.

PREDSTAVNICI AMERIČKOG VELEPOSŁANSTVA U HNV-u

O akcijskom planu i izborima

Predstavnici Veleposlanstva SAD-a u Srbiji **Kevin Furey** i **Ksenija Lazović** boravili su u srijedu, 2. ožujka, u službenom posjetu Hrvatskom nacionalnom vijeću. Izaslanstvo HNV-a činili su predsjednik **Slaven Bačić**, predsjednik Izvršnog odbora **Darko Sarić Lukendić** i član Izvršnog odbora zadužen za informiranje **Ivan Ušumović**.

Jedna od tema sastanka ticala se izrade Akcijskog plana za poglavlje 23, odnosno uključenosti nacionalnih manjina, pa tako i hrvatske, u proces izrade toga plana i stupnja uvažavanja njihovih prijedloga.

»Mi smo im na sastanku predložili kako participacija predstavnika nacio-

nalnih manjina u izradi Akcijskog plana nije bila na zadovoljavajućoj razini«, kaže Ivan Ušumović. Bilo je riječi i o predstojećim izborima u Srbiji.

»Dužnosnici Veleposlanstva dobili su naznake da je na nedavnim izborima za mjesne zajednice bilo zloraba vezanih za pristup jedinstvenom biračkom popisu ili kupnju glasova. Zamolili su nas da u predizbornom i izbornom procesu pratimo događanja, te prijavimo eventualne nepravilnosti«, navodi Ušumović.

Glede izbora, bilo je riječi i o zastupljenosti nacionalnih manjina, pa tako i predstavnika hrvatske zajednice u Narodnoj skupštini Srbije.

D. B. P.

U SOMBORSKOJ PODRUŽNICI DSHV-A FORMIRAN FORUM ŽENA

Specifični interesi žena u politici

U Podružnici DSHV Sombor u utorak, 1. ožujka, formiran je Forum žena. Za predsjednicu je jednoglasno izabrana **Janja Borovac**, a za njenu zamjenicu **Zlata Medved** dok će dužnost tajnice obnašati **Snežana Periškić**.

Prije samih izbora obratio se predsjednik DSHV-a **Tomislav Žigmanov**, podsjetivši da su Hrvati nacionalna zajednica koja dugo živi na ovim prostorima, a njeni predstavnici ostavili su vidne tragove u društvenom, kulturnom, sportskom i političkom životu.

Govoreći o predstojećim izborima, on je kazao da će Hrvati u Vojvodini na taj izazov odgovoriti i DSHV se kao stranka priprema za to tako što će biti sudionikom tih izbora. »To ne možemo uraditi bez svih članova hrvatske zajednice. Računamo na mlade, žene i svakoga tko može dati svoj doprinos hrvatskoj zajednici. U svakoj

demokratskoj stranci žene zauzimaju sve značajnije mjesto, pa je tako i u DSHV-u, i već više od deset godina postoji i Forum žena. Žene, koje imaju specifične potrebe, specifične interese i zahtjeve, kada je u pitanju politički život moraju biti vidljive i u našoj stranci«, kazao je predsjednik DSHV-a.

Nakon izbora predsjednica Foruma žena DSHV-a u Somboru Janja Borovac kratko je rekla da će jedan od pravaca djelovanja biti suradnja s forumima žena iz drugih podružnica. Predsjednica Foruma žena po funkciji je članica Odbora Podružnice DSHV Sombor. Forum žena somborske Podružnice DSHV-a formiran je nakon stanke u kojoj nije bio aktivan. U izborima su sudjelovale žene iz mjesnih organizacija Stanišić, Bereg, Sombor I. i Sombor II.

Z. V.

Izbori u HDZ-u

Izbori za predsjednika HDZ-a, po principu »jedan član, jedan glas«, bit će održani 17. travnja na Općem saboru stranke 28. svibnja. Po delegatskom sustavu bit će izabrani svi ostali stranački dužnosnici, rekao je glavni tajnik HDZ-a **Milijan Brkić**.

»Nacionalno vijeće HDZ-a, stranačko Predsjedništvo i Središnji odbor HDZ-a odlučili su danas pokrenuti proces unutar-stranačkih izbora koji će trajati do 17. Općeg sabora stranke, 28. svibnja. Na Općem saboru HDZ-a po delegatskom sustavu bit će izabrani svi stranački dužnosnici, osim predsjednika, koji će se 17. travnja birati po načelu 'jedan član, jedan glas'«, kazao je Brkić nakon sjednice najviših tijela stranke.

Istaknuo je i kako je to prvi put u povjesti HDZ-a da će se predsjednik stranke birati po tom načelu. Poručio je i kako je to još jedno ostvarenje obećanja predsjednika HDZ-a **Tomislava Karamarka** da će se izbori predsjednika stranke provesti po tom načelu.

Tönnies poznat po lošoj kvaliteti

Nevladina organizacija Vojvođanski klub oštro je kritikovala Vladu Srbije zbog sporazuma koji je potpisala sa njemačkom kompanijom **Tönnies**, za koju je navela da je poznata po lošoj kvaliteti mesa, prevarama kupaca, bezobzirnom iskorišćavanju radnika, pranju novca, utajama poreza.

»Ista kompanija je u Srbiji primljena s najvišim počastima, a država Srbija je zbog te kompanije promijenila svoj Zakon o poljoprivrednom zemljištu, kako bi se najbolje oranice i pašnjaci mogli iznajmiti na više desetljeća **Tönniesu**, po cijeni koju u direktnoj pogodbi dogovori s Ministarstvom poljoprivrede«, naveo je Vojvođanski klub u priopćenju za javnost.

Ocjenjuje se da **Tönnies** u Srbiju dolazi »ne zato što želi, već zato što mora«, jer su se njemačka istražna tijela ozbiljno usmjerila na optužbe za **Tönniesovu** utaju poreza.

»Kako da povjerujemo da će **Tönnies** u Srbiji zaposliti 8.000 radnika, kad ukupno, u svim zemljama u kojima ima pogone, ima manje od 10.000 zaposlenih? S druge strane, jasno je da **Tönnies** dolazi, između ostalog i zato što je **Vučić** javno obećavao našu radnu snagu kao najjeftiniju, a upravo **Tönnies** je tvrtka protiv koje su i sindikati i država pokrenuli više sudskih procesa u vezi sa zapošljavanjem, visinom plaće i ukupnim odnosom prema radnicima«, piše u saopštenju.

POLITIKA ŠTEDNJE ILI POVEĆANJE POTROŠNJE?

Zec iz šešira

Jedna poslovice kaže da je dug najgore siromaštvo. Ministarstvo financija je objavilo da je javni dug Srbije na kraju 2015., iznosio 24,8 milijardu eura, što je 75,5 posto bruto domaćeg proizvoda. Ohrabruje što Narodna banka Srbije očekuje da će rast BDP-a s prošlogodišnjih 0,8 u ovoj godini ubrzati na 1,8 posto, a da će u 2017. iznositi oko 2,2 posto. Šef misije MMF-a **James Roaf** je na završetku posjeta Beogradu, u povodu četvrte revizije trogodišnjeg stand by aranžmana sa Srbijom, očekivano izjavio da Srbija treba nastaviti rad u cilju povećanja BDP-a i stabilizacije javnog duga, ali je neočekivano podržao Narodnu banku Srbije u namjeri da nastavi s opreznim popuštanjem monetarne politike, sugerirajući da bi trebalo dozvoliti veću dnevnu fleksibilnost deviznog kursa, ali u mjeri u kojoj to ne bi ugrozilo

postavljeni inflacijski cilj. Srbija ima inflaciju ispod inflacijskog cilja skoro dvije godine, ali i pad tražnje. Bilo to čudno nekom ili ne, Roaf je time rekao kako je inflacija u Srbiji niska, a da bi se padom vrijednosti dinara postiglo povećanje cijena roba i time bi se inflacija dovela do ciljane, postavljene razine. Roaf je to rekao iz jednostavnog razloga. Niska inflacija nije uvijek dobra, jer ne potiče proizvodnju i zapošljavanje.

Nije za čuđenje što pojedini ekonomski stručnjaci govore da je umjerena inflacija dobra. Zbog čega? Jer takva inflacija omogućuje obrt i potrošnju novca, razvoj proizvodnje, a time se povećava i broj radnih mjesta. A da bi sve to funkcioniralo, podrazumijeva se i povećanje plaća i povećanje trošenja zarađenog novca. Za sada ništa od toga. Prosječna neto zarada u Srbiji isplaćena u siječnju

iznosila je 40.443 dinara, što je nominalno manje za 21,4 posto, nego u prosincu, a realno manje za 21,9 posto, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku.

S druge strane, ekonomski eksperti koji su u Vladi i ministarstvima Srbije zalažu se da se plaće i mirovine drže pod kontrolom, tj. da ostanu zamrznute, a većina europskih država provodi politiku štednje u cilju smanjenja dugova i povećanja konkurentnosti gospodarstva, ali to rezultira stagnacijom BDP-a. Tko samo malo prati putem medija ekonomska kretanja, pravi su »bum« bili napisi o slučaju Poljske, gdje je povećan BDP i gdje je otvoreno na tisuće novih radnih mjesta. Ako ste sad pomislili da je razlog tomu novac iz EU fondova, nije tako. Nasuprot politike štednje, Poljska je snizila vrijednost

nacionalne valute, povećavala osobnu potrošnju i potaknula državne investicije, primjenjujući dobri, stari model, poznat kao Keynesova ekonomija.

I još malo o ekonomisti **Keynesu**. Njegov ekonomski koncept *paradoks štednje*, prema kojemu se jednostavno objašnjava: ako potrošim 10 dinara, tad će nečija zarada biti 10 dinara, ako uštedim 5 dinara, zarada će biti samo 5 dinara. Znači, ako društvo pokuša povećati štednju, postat će siromašnije, umjesto bogatije, jer se smanjuje kružni tok prihoda. Hoće li se pokazati da je u Srbiji bolji zec iz šešira za ekonomsku utrku onaj koji štedi ili onaj koji više troši? Mišljenja ekonomista su podijeljena, a spomenuta poslovice o dugu kao najvećem siromaštvu, dovoljno govori o ovdašnjim ekonomskim (ne)prilikama.

Z. Sarić

IZVANREDNA SJEDNICA POKRAJINSKE VLADE

Solidarnost s ugroženim sredinama

Pokrajinska vlada, kojom je predsjedavao **Bojan Pajtić**, održala je 8. ožujka izvanrednu sjednicu povodom poplava koje su zadesile našu zemlju, potrebe da se покаže solidarnost s ugroženim sredinama, kao i potrebe da se razmotri aktualno stanje na vodotocima u Vojvodini.

Pajtić je istaknuo da je Pokrajinska vlada spremna pružiti pomoć i pokazati solidarnost sa stanovništvom u poplavljenim sredinama koje su izvan teritorija Pokrajine.

Zaključeno je da su svi raspoloživi tehnički i ljudski kapaciteti ponuđeni kolegama iz *Srbijavoda* i Sektora za izvanredne situacije, za sanaciju i spasavanje ugroženih na teritorijima izvan Vojvodine.

Pokrajinska vlada zadužila je i Direkciju za robne rezerve da po nalogu Pokrajinskog stožera za izvanredne situacije isporuči prehrambeno-sanitarne pakete i flaširanu vodu sredinama u Srbiji, koje su ugrožene poplavama. Također, nakon izvještaja Javnog vodo-

privrednog poduzeća *Vode Vojvodine* i Pokrajinskog stožera za izvanredne situacije, konstatirao je da se isplatio svaki dinar koji je Pokrajinska vlada u proteklih 12 godina uložila u izgradnju i rekonstrukciju nasipa i vodoprivredu u Vojvodini. Predsjednik i članovi Pokrajinske vlade donijeli su zaključke u kojima se ističe da je u Vojvodini sustav obrane od poplava podignut na najviši stupanj pripravnosti, uvedena su dežurstva od 24 sata na dionicama gdje je već uvedena

redovna i izvanredna obrana od poplava. Mehanizacija, ljudstvo i materijali su na zadovoljavajućoj razini, a od 2014. uloženo je preko 300 miliona dinara u zonu, koja i sada može biti ugrožena.

Pokrajinska vlada apelira da se akumulacija Đerdap spusti za minimum 30 centimetara, jer ovo nije vrijeme za stvaranje profita nego za slogu i obranu ljudskih života i materijalnih dobara u Srbiji, navodi se na sajtu Pokrajinske vlade.

U SUBOTICI PREDSTAVLJEN ZBORNIK NACIONALNI SAVETI NACIONALNIH MANJINA I KULTURA

Manjine ne poznaju svoja prava, a država ih ne provodi

Europska unija ne traži »zadovoljne manjine« nego provedbu postojećih zakona, a s obzirom na to da država ne poštuje niti Ustav poboljšanje statusa manjinskih zajednica ne može se očekivati od poglavlja 23, jer ono nema zakonsku snagu, smatra Eva Vukašinić

I sami pripadnici nacionalnih manjina slabo poznaju svoja prava, pa nije ni čudo što je izlaznost na posljednje izbore za nacionalna vijeća manja u odnosu opće, jedan je od zaključaka s predstavljanja zbornika *Nacionalni saveti nacionalnih manjina i kultura*, koji je prošloga tjedna u organizaciji Zavoda za kulturu Vojvodine održan u Subotici.

Riječima kako je na prošlim manjinskim izborima, od upisanih 456 tisuća, izašlo nešto manje od 178 tisuća glasača (38 posto) **Snežana Ilić** iz zrenjanskog Centra za razvoj civilnog društva rekla je kako i ovi podaci pokazuju kako je politička kultura pripadnika nacionalnomanjinskih zajednica čvrsto povezana s društvom u cijelosti. Da bi ova slika bila još lošija, pobrinula se sama država koja za izbore nije osigurala niti novac niti njihovo medijsko praćenje tako da su nacionalnomanjinske zajednice, kako je navela, »bile prepuštene same sebi«.

Navodeći kako je Mađarsko nacionalno vijeće izradilo Strategiju o službenoj uporabi jezika, u čijoj je izradi i sama sudjelovala, **Katinka Beretka** rekla je kako on ima tri osnovna cilja: poboljšanje pravnih okvira, primjenu propisa, te razvi-

Eva Vukašinić

foto: Magločistač

janje svijesti samih pripadnika nacionalnomanjinskih zajednica o značaju materinjeg jezika. I u njezinom izlaganju podvučene su manjkavosti Srbije spram ovog pitanja, ne samo zbog nepostojanja iste (Strategije) na državnoj razini nego i zbog brojnih navedenih primjera nepoštivanja zakona od različitih razina državnih tijela.

Zamjenica pokrajinskog pučkog pravobranitelja **Eva Vukašinić** istaknula je kako Europska unija ne traži »zadovoljne manjine« nego provedbu postojećih zakonodavstava. U našem slučaju, kako je rekla, upravo je provedba problem. Ona je, pri tomu istaknula kako postoje zakoni koji se »primjenjuju bez pogovora« (od pore-

zne politike do zabrane pušenja u zatvorenom prostoru) i oni koji se nerijetko ne provode, a koji su najčešće vezani za prava nacionalnih manjina (različiti oblici izbjegavanja uporabe manjinskih jezika u službenoj uporabi na svim razinama vlasti, recimo).

Za razliku od nedavno izrečenog uvjerenja veleposlanika Hrvatske **Gordana Markotića** da će poglavlje 23 utjecati na poboljšanje statusa hrvatske (ali i ostalih manjinskih zajednica, prim. a.), Eva Vukašinić kaže kako ne vjeruje u takvu mogućnost, prije svega stoga što taj akt nema zakonsku snagu. Svoj stav ona je potkrijepila riječima kako država ne poštuje niti Ustav i zakone koje donosi, pa zašto bi onda to činila u slučaju jednog ovakvog dokumenta.

Inače, sam Zbornik sadrži 13 tekstova (kog je pisalo 17 autora) posvećenih različitim aspektima manjinske problematike, od uloge nacionalnih vijeća u integrativnoj manjinskoj politici, preko političkog predstavljanja i srazmjerne zastupljenosti manjina u tijelima javne vlasti; departizacije nacionalnih vijeća ili njihove transparentnosti, pa do manjinskih medija u kontekstu izmjene medijske i manjinske legislative.

Z. R.

HRVATSKA TVRTKA ŠPOLJAR TRANSPORT

Traže se vozači iz Vojvodine

Kvaliteta usluge je jedan od glavnih faktora u našem poslu

Danas je zaista posebna vijest o mogućnosti zapošljavanja. Natječaj za zapošljavanje vozača iz Vojvodine raspisala je vodeća hrvatska tvrtka specijalizirana za prijevoz vozila *Špoljar transport* d.o.o., čije je sjedište u Pojatom. O uvjetima natječaja razgovarali smo s **Marijanom Gelom** iz kadrovske službe ove tvrtke.

»Natječaj je već raspisan i oglašavamo se na portalima za zaposlenje u Vojvodini. Mogućnost zaposlenja imaju vozači s dvojnim državljanstvom, odnosno kandidati koji imaju državljanstvo bilo koje države članice Europske unije. To je upravo i osnovni razlog zašto tražimo vozače iz Vojvodine, gdje je veliki broj potencijalnih kandidata koji imaju hrvatsko ili mađarsko državljanstvo. Naravno, jedan od uvjeta natječaja je i položeni vozački ispit za kamion s prikolicom, te po mogućnosti i iskustvo u međunarodnom prijevozu.

Posao bi moglo dobiti 30 vozača, a plaće se isplaćuju na vrijeme, bez kašnjenja.«

Marijan Gelo kaže da je već dugi niz godina u *Špoljar transportu* zaposleno i nekoliko vozača iz Vojvodine s čijim je radom tvrtka vrlo zadovoljna, a prilikom nedavnog boravka u Subotici, Gelo je imao susret i s članom Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća **Ivanom Ušumovićem**, kojeg je upoznao o raspisanom natječaju.

Znamo da su današnji kamioni snažni i komforni, u tehničkom smislu gotovo savršeni, kabine vozača podsjećaju na kokpit zrakoplova, ali znamo i da je posao vozača naporan, stresan i vrlo zahtjevan. Danas u Europi oko 75 posto roba prevoze kamioni, što znači da su krivotok tržišnog gospodarstva.

»Posao vozača koji rade u *Špoljar transportu* podrazumijeva utovar i istovar osobnih i komercijalnih vozila na kami-

on i s kamiona, te sve popratne radnje u smislu pregleda vozila prije utovara, osiguravanja vozila nakon što su utovarena na kamion, popunjavanje prateće dokumentacije za transport. Prijevozi se uglavnom obavljaju u inozemstvu i to u zapadnoj Europi – Njemačkoj, Austriji, Belgiji, Nizozemskoj, Francuskoj, Italiji. Sva vozila koja prevozimo su nova i proizvedena su u inozemstvu. Dakle, prijevozi se unutar zemalja Europske unije, točnije iz tvornice do skladišta, odnosno iz velikih europskih luka do skladišta. Posao vozača u našoj tvrtki je zahtjevan, kao i svaki drugi posao, kojem se pristupa savjesno i odgovorno. Vozači na putu provedu u prosjeku 15 dana, nakon čega se vraćaju kući i slobodni su 4-5 dana«, kaže Marijan Gelo o poslu vozača cestovnih krstarica i naglašava kako se prijevozom osobnih vozila tvrtka *Špoljar transport* počela baviti 1997. godine,

a danas sudjeluje s više od 30 posto usluga skladištenja, carinjenja i prijevoza osobnih vozila na hrvatskom tržištu.

»Sa 72 kamiona namijenjenih prijevozu automobila, ova vrsta transporta središnja je djelatnost tvrtke. Transport gospodarskih vozila najnovija je usluga koju pružamo, a već pokriva 80 posto prijevoza teretnih vozila na hrvatskom tržištu. Također nudimo i usluge prijevoza zbirnog transporta. Uz usluge prijevoza osobnih vozila nudimo i usluge prijevoza teretnih vozila, te usluge prijevoza zbirnog transporta, usluge skladištenja vozila i robe, kao i usluge limarskih i lakirerskih radova. Konkretno, naša tvrtka na godišnjem nivou raste za oko 10-15 posto kako sa zaposlenicima tako i s prihodima.«

Špoljar transport zainteresirani vozači mogu kontaktirati na broj telefona: 00 385 1 5005 300

Z. Sarić

Prodaja Železare Smederevo

Nakon usuglašavanja procedure s EU, raspisan je javni poziv za privatizaciju *Železare Smederevo* s početnom cijenom od 45,7 milijuna eura. Procijenjena tržišna cijena iznosi 91,3 milijuna eura, dok početna cijena iznosi 50 posto procijenjene vrijednosti imovine koja se nudi na prodaju. *Železaram* od proljeća prošle godine upravlja nizozemski menadžerski tim HPK inženjering s kojim je Vlada potpisala sporazum, ali se nije uspjelo u namjeri ostvarivanja profita. S kineskom kompanijom *HBIS* koja je zainteresirana za *Železaru* već su vođeni pregovori.

»Bez odgovarajuće upućenosti u realnu situaciju teško je ne postati žrtva retorike. Na žalost, detaljni podaci o poslovanju *Železare* nisu poznati javnosti, osim izjave da je ono neprofitno. Eventualnom kupovinom *Železare*, koja je tijekom 2015. godine ostvarila sasvim solidan izvoz, kineska kompanija *HBIS* bi nastavila ostvarivati svoju poslovnu strategiju širenja van granica Kine, jer joj to donosi bolji prodor na europsko tržište. Osim toga, izmještanje tvrtki koje u velikoj mjeri zagađuju zrak je podržano i od kineske vlade. Uz svijest o realnosti, meni osobno je teško povjerovati u izjavu da je jedino ispravno rješenje prodaja *Železare* po znatno nižoj cijeni od realne,

uz dodatno davanje određenih poticaja investitoru. Smatram da ovakva odluka nije spas i korak ka profitabilnom poslovanju, nego samo još jedna strateška greška«, kaže ekonomist **Ivan Ušumović**.

Premijer Srbije **Aleksandar Vučić** je u utorak, 8. ožujka, izjavio da očekuje uspješan završetak pregovora s kineskom kompanijom *HBIS* o prodaji *Železare Smederevo* i da bi taj proces mogao biti završen do početka ljeta.

Vučić je na konferenciji za novinare na Kopaoniku kazao da se očekuje da predsjednik Kine **Xi Jinping** u lipnju doputuje u Srbiju kada bi bila i finalizirana prodaja *Železare Smederevo*.

Na pitanje hoće li Srbija dobiti potporu Europske unije za prodaju *Železare*, Vučić je kazao kako se nada da će EU podržati tu transakciju, koja po europskim pravilima ne smije uključivati državnu pomoć tvornici u Smederevu.

»Do sada smo imali potporu Bruxellesu i Europske komisije. U posljednjim dokumentima koje smo dobili oni su nas podržali u privatizaciji i mogućnosti da Kinezi otkupe *Železaru*.«

Z. S.

TOMISLAV ŽIGMANOV, PREDSEDNIK DSHV-A O PREDIZBORNIM DOGOVORIMA

Koalicija s DS-om garantira uspjeh

Dogovor je postignut s političkom strankom koja nam je u programskom smislu po cijelom nizu kriterija posve bliska U izborima na lokalnoj razini DSHV će imati svoje kandidate na koalicijskim listama koje će predvoditi DS u osam lokalnih samouprava*

koji se okuplja oko tri temeljne političke vrijednosti – ravnopravnost i dostojanstvo Hrvata u pravednoj Srbiji. Četvrto, izabrani su kandidati DSHV-a na koalicijskoj listi za republičke i pokrajinske izbore: za zastupnike u Narodnu skupštinu kandidati DSHV-a su predsjednik **Tomislav Žigmanov**, zatim član Vijeća iz Srijemske Mitrovice **Krunoslav Đaković** i članica vijeća iz Monoštora **Snežana Periškić**, dok su kandidati za Skupštinu Vojvodine **Vesna Prčić** iz Subotice i **Željko Pakledinac** iz Vajske. S ovakvim načinom izbora Vijeće DSHV-a je udovoljilo i kriteriju teritorijalne zastupljenosti kandidata. Na koncu, imenovan je i izborni stožer DSHV-a, kojega čine predsjednik i dopredsjednici **Ivan Ušumović**, **Antun Borovac**, **Željko Pakledinac** i **Andrej Španović**, te **Darko Sarić Lukendić** i **Darko Vuković**.

Kakav dogovor je postignut s Demokratskom strankom? Jeste li zadovoljni tim dogovorom?

Kada je riječ o republičkoj i pokrajinskoj razini, dogovoreno je da na obje liste imamo po jedno prolazno zastupničko mjesto, što držimo, s obzirom na ukupne političke prilike, povoljnim po našu stranku. Naravno, glede spomenutog zadovoljstva važnijim nam se čini istaknuti kako je takav dogovor postignut s političkom strankom koja je u programskom smislu po cijelom nizu kriterija posve bliska s DSHV-om i od čije je dosadašnje političke prakse hrvatska zajednica u Srbiji imala brojne

beneficije – od priznanja statusa nacionalne manjine preko izgradnje manjinske institucionalne infrastrukture pa do poboljšanja uvjeta života.

Na kojem mjestu je kandidat DSHV-a na koalicijskoj listi na izborima za Narodnu skupštinu.

Na 16.! Prolaznost, pak, o kojoj je bilo maloprije riječi garantirana je prelaskom cenzusa koalicijske liste, koji je u Srbiji 5 %. Čvrsto vjerujemo kako je tako što ostvarivo, a DSHV će tome cilju dati svoj značajan prinos.

Što to znači (to visoko mjesto na listi) za Vas osobno, za stranku i za hrvatsku zajednicu?

Najprije priznanje za stranku – DSHV se u srbijanskom političkom polju prepoznaje zapravo kao jedina relevantna! Za mene je to velika odgovornost, a zatim i obveza! Odgovornost u smislu da ću biti, ako izbori prođu kako planiramo, dionik procesa odlučivanja na najvišoj zakonodavnoj razini u Republici Srbiji, svjestan da će glas koji budem davao glede usvajanja ili neusvajanja određenih zakona ili programa određivati kako sadašnjost tako i budućnosti naše zemlje. Pri tomu, naravno, moram računati na savjete i pomoć brojnih kolega i stručnjaka, što će podrazumijevati brojne i duge razgovore, jer će u protivnom pogreške u mojim stajalištima biti veće. Na koncu, ali nikako ne na posljednjem mjestu, jest odgovornost spram onih koje ću zastupati, a to su građani hrvatske nacionalnosti – zalaganja za njihova prava i

interese mora mi, naime, biti na prvom mjestu. Stalna i svestrana komunikacija s njima također mi mora biti prioritetna zadaća. To, pak, znači da mi je obveza biti glasan i jasan glas naroda u čije ime sam najprije i kandidiran.

Je li postignut dogovor na kojem mjestu će biti kandidat DSHV-a na koalicijskoj listi na pokrajinskim izborima? Tko će to biti?

Taj dogovor još nije postignut iz prostog razloga što su razgovori još uvijek u tijeku. Naime, izbori za pokrajinsku skupštinu još nisu ni raspisani – bit će to, kako sada stvari stoje, tek 22. ožujka, a veoma vjerojatnim se čini da će koalicija za ove izbore, kada je riječ o političkim strankama, biti nešto brojnija. No, bilo kako bilo, mi imamo čvrsta uvjerenja od našeg glavnog koalicijskog partnera da imamo sigurno prolazno mjesto.

Jesu li postignuti dogovori na lokalnu? U kojim sve mjestima i koliko će kandidata imati DSHV na lokalnim izborima?

U nekim već jesu, a u nekim će vrlo brzo biti postignuti. Do utorka navečer, koalicijske smo dogovore potpisali u Srijemskoj Mitrovici, Bačkom Petrovcu i Baču, a očekujemo da će isti biti potpisani za dan-dva i u Staroj Pazovi, Novom Sadu, Apatinu, Somboru i Subotici. Dakle, u izborima na lokalnoj razini DSHV će imati svoje kandidate na koalicijskim listama koje će predvoditi Demokratska stranka u osam lokalnih samouprava, što također držimo velikim uspjehom.

J. D.

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini dogovorio je s Demokratskom strankom pozicije svoja tri kandidata na listi za republičke izbore, a pregovori oko kandidata za liste za pokrajinske i lokalne izbore su u tijeku. O izbornim aktivnostima DSHV-a razgovarali smo s njegovim predsjednikom **Tomislavom Žigmanovim**.

Što je odlučeno na Vijeću DSHV-a?

Donijete su sve bitne odluke koje Statut DSHV-a predviđa za predstojeće izbore u Srbiji, koji će se ovaj put održati za sve razine vlasti. Prva je da DSHV sudjeluje na izborima. Druga, da se na republičkoj i pokrajinskoj razini ide u predizbornu koaliciju s blokom koji predvodi Demokratska stranka, dok će odluke o koalicijama na lokalnoj razini donositi podružnice ili mjesne organizacije DSHV-a. Uz Demokratsku stranku i DSHV, koaliciju na republičkoj razini čine još Nova stranka i Zajedno za Srbiju, te dva pokreta: Zajedno za Šumadiju iz Kragujevca i Pokret za Krajinu iz Negotinske krajine. Treća, usvojen je predizborni program,

DR. MIRO KOVAČ, MINISTAR VANJSKIH POSLOVA U EMISIJI *BUJICA*,
OSJEČKA TELEVIZIJA, 29. VELJAČE, 2016.

Mi smo svoje uradili

*Uvjeran sam da će naša skrb o Hrvatima u Srbiji uroditi plodom i da će ona pomoći
u tome da budemo u još boljim odnosima sa Srbijom*

Ministar vanjskih poslova Hrvatske dr. **Miro Kovač** je, gostujući nedavno u emisiji *Bujica* na *Osječkoj televiziji*, govorio o politici nove vlade prema Hrvatima izvan Hrvatske. Prenosimo dijelove intervjua u kojima ministar Kovač iznosi stajališta o odnosima sa susjedima i Hrvatima izvan Hrvatske.

Tijekom posjeta Mađarskoj ministar Kovač se sastao i s predstavnicima hrvatske manjine u toj zemlji koji su izrazili želju da se nova hrvatska Vlada prema Hrvatima izvan Hrvatske odnosi kao što se **Orbán** brine za mađarsku manjinu, primjerice u Srbiji. Na pitanje novinara hoće li to biti tako ministar je odgovorio:

»Mi to već činimo. U svim zemljama u kojima sam do sada bio posjećivao sam i pripadnike hrvatske manjine. To nije samo poštivanje našega Ustava koji jasno kaže da naša zemlja mora skrbiti i štiti dijelove našega naroda izvan Hrvatske nego to je istinska i želja i orijentacija nove hrvatske Vlade.

Dat ću vam jedan primjer. Rekao sam ministru vanjskih poslova Srbije gospodinu **Dačiću** da je danas mađarska manjina jedan važan čimbenik u odnosima između Srbije i Mađarske i mađarska manjina promovira približavanje Srbije EU. To čini i Mađarska. Rekao sam kako mi imamo sporazum sa Srbijom iz 2004. godine koji je i ratificiran, a on predviđa da budu zastupljene hrvatska

manjina u Narodnoj skupštini i srpska manjina u Hrvatskom saboru. Mi smo svoje odradili i mi sada očekujemo da vi odradite svoje i da imamo jednog

hrvatskog zastupnika manjine u Narodnoj skupštini. Vi imate obvezu to učiniti, jer postoji međudržavni sporazum i ako to napravite vi ćete pokazati da želite istinske prijateljske odnose s Hrvatskom. Mi ćemo ukazivati srpskoj strani na tu obvezu sve dok ju Srbija ne ispoštuje i ne implementira međudržavni sporazum između Hrvatske i Srbije o zaštiti nacionalnih manjina. Mi ćemo to činiti u najboljoj mogućoj vjeri, ali ćemo uvijek prijateljski pokušati komunicirati sa Srbijom na tom planu. Ali ćemo na tome inzistirati sve dok susjedi to ne naprave.«

Na pitanje kada će posjetiti Hrvate u Srbiji ministar Kovač je odgovorio.

»Nakon izbora ćemo posjetiti Srbiju i predložiti ću kolegici u Srbiji, ma tko to bio, da on ili ona dođe sa mnom i bude u jednom dijelu progra-

ma prisutan kada budem posjetio Hrvate u Vojvodini. Vrlo je važno da pokažemo kako skrbimo o Hrvatima u Srbiji. To je naša ustavna obveza mi ćemo to činiti i uvjeren sam da će naša skrb o Hrvatima u Srbiji uroditi plodom i da će ona pomoći u tome da budemo u još boljim odnosima sa Srbijom.«

Govoreći o odnosu predsjednice prema Hrvatima izvan Hrvatske i suradnji s njom ministar Kovač je rekao:

»Na razini hrvatske vlade postoji jasna orijentacija da moramo sa susjedima imati odnose koji su kvalitetni, da moramo jačati europsku suradnju Hrvatske da budemo jači u EU i NATO savezu, ali isto tako da moramo skrbiti kvalitetno

kao što nalaže i hrvatski Ustav o Hrvatima izvan Hrvatske. Ono što je za nas od velike pomoći i što je za Hrvatsku jako vrijedno jest to da imamo u toj politici partnera u osobi predsjednika Republike, poglavara države a to je **Kolinda Grabar – Kitarović**, koja razmišlja kao i hrvatska vlada što se tiče vanjske politike europske politike i zaštite Hrvata izvan Hrvatske. Mi ćemo sigurno na tom planu biti kvalitetni i uporni i osobno se veselim nastavku suradnje s našom predsjednicom na tom planu. Mi ćemo sigurno tu suradnju pretvoriti u djela. Na nama je, na našoj državi, na našoj Vladi, na našoj predsjednici da skrbimo kvalitetno i strukturirano s jednom strategijom o svojim Hrvatima u svijetu. Posebno tamo gdje im nije lako.«

Govoreći o nedavnom posjetu Crnoj Gori i tamošnjoj hrvatskoj zajednici ministar Kovač je rekao:

»U Crnoj Gori sam imao jako dobre razgovore s našim Hrvatima kao i s crnogorskim vlastima. Uspjeli smo iz jednog vrlo kompleksnog i ambivaletnog odnosa, odnosa kada smo bili žrtva vojne agresije, pretvoriti u jedan odnos prijateljstva i dobrog razumijevanja. Dobili smo od Vlade Crne Gore jedan objekt u Kotoru, koji je sada u vlasništvu Republike Hrvatske i koji ćemo sada našim snagama urediti što prije kako bi mogao služiti interesima hrvatske manjine u Crnoj Gori.«

J. D.

NEUOBIČAJEN SLUŽBENI START PREDIZBORNE KAMPANJE

Kome smeta koalicija DSHV-a i DS-a?

Dačić okarakterizirao kako je odluka DSHV-a da ide na listu DS-a izravno usmjerena protiv interesa Hrvata koji žive u Srbiji Tvrdnju ministra vanjskih poslova Ivice Dačića da hrvatska stranka u Srbiji radi protiv interesa Hrvata smatramo neprimjerenom i direktnom prijetnjom upućenom Hrvatima, izjavio je Žigmanov*

Predsjednik Srbije **Tomislav Nikolić** potpisao je 4. ožujka ukaz o raspuštanju Skupštine i odluku o raspisivanju izvanrednih parlamentarnih izbora za 24. travnja. Kako je rekao, potrebno je vidjeti jesu li »građani spremni do kraja podržati bolne reforme kako bi jednog dana živjeli bolje«. Prilikom obraćanja Nikolića, nije izostala očekivana rečenica u ovakvim prilikama o tome da on očekuje fer i demokratske izbore, a zatim je, među ostalim, bivši lider SNS-a rekao kako bi želio da pobijedi stranka koju je nekada predvodio i dodao kako nije siguran da bi se poslije drugačijeg izbornog ishoda »nastavile reforme, borba protiv kriminala i međunarodni odnosi«.

Uz želju da pobijedi stranka koju je osnovao, Nikolić je prilikom raspisivanja izbora izrekao i stereotipnu tvrdnju kako su: »građani uvijek bili u pravu kada izaberu, tako će biti i ovog puta«.

Redoviti pokrajinski i lokalni izbori bit će održani istovremeno s parlamentarnim, najavili su prošloga tjedna na konferenciji za novinare predsjednik vojvođanskog parlamenta **István Pásztor** i predsjednica Skupštine Srbije **Maja Gojković**. Oni su napomenuli da je istovremeno održavanje

tih izbora politički, ekonomski i društveno najisplativiji. Pásztor je potvrdio da će 22. ožujka raspisati pokrajinske izbore.

Kako je i najavila, Gojković je raspisala lokalne izbore 7. ožujka, koji će biti održani 24. travnja. Lokalni izbori neće biti održani u 14 lokalnih samouprava u kojima mandat vlastima nije istekao kao ni za Skupštinu Grada Beograda. Posljednji lokalni izbori održani su 6. svibnja 2012. godine.

ZA NEISPUNJENE OBVEZE SRBIJE »KRIV« DSHV

Predizborna kampanja je započela već prije službenog signala za start, a sudeći prema ranijim iskustvima, nastaviti će se uobičajeno: većina političara će tvrditi da su programi njihovih stranaka najbolji, a političke protivnike će gađati blatom. No, ipak se na startu dogodilo i nešto neuobičajeno. To neuobičajeno mogli bismo dijagnosticirati jednom **Basarinom** rečenicom: »I tada su stvari konačno počele da teku svojim 'prirodnim' tokom: naopako.« A radi se o stvarima koje se tiču ovdašnjih Hrvata.

Prošle subote, u danu nakon raspisivanja izbora, kada je Demokratski savez Hrvata u Vojvodini potpisao koalicijski sporazum s Demokratskom

strankom, na tvrdnju hrvatskog ministra vanjskih poslova **Mire Kovača**, iznesenu u petak navečer na TV *Jabuci* da Srbija ne ispunjava obveze iz međudržavnog sporazuma, prema kojem treba osigurati garantiranu zastupljenost hrvatske manjine u Narodnoj skupštini Srbije, srbijanski ministar vanjskih poslova **Ivica Dačić** je uzvratio porukom da hrvatska zajednica može dobiti tri mjesta u parlamentu, ali njezini predstavnici ne koriste to pravo iz izbornog sustava. Dačić je u pisanoj izjavi, koju prenosi Ministarstvo vanjskih poslova Srbije, okarakterizirao da je odluka DSHV-a da ide na listu DS-a izravno usmjerena protiv interesa Hrvata koji žive u Srbiji.

»Naš izborni sustav jasno određuje da se za liste nacionalnih manjina ne primjenjuje izborni prag od pet posto, već se mandati njima određuju po načelu takozvanog prirodnog praga«, izjavio je Dačić i istaknuo kako bi, slijedom zakonskih mogućnosti, hrvatske liste mogle dobiti tri zastupnička mandata u državnom parlamentu »ukoliko bi nastupile samostalno«, ali politički predstavnici Hrvata u Srbiji nisu donijeli takvu odluku. U tom kontekstu Dačić je svom hrvatskom kolegi sugerirao da adresa

za kritike nije država, već DSHV. Uslijedila je i izjava srbijanskog ministra unutarnjih poslova **Nebojše Stefanovića**, koji je rekao da Hrvatska ne treba dijeliti lekcije Srbiji o odnosu prema nacionalnim manjinama već da se treba postarati da tamošnja srpska manjina može ostvariti svoja prava.

HRVATSKA MANJINA BEZ GARANTIRANOG MANDATA

»Tvrdnju ministra vanjskih poslova Ivice Dačića da hrvatska stranka u Srbiji radi protiv interesa Hrvata smatramo neprimjerenom i direktnom prijetnjom upućenom Hrvatima. Reagiranje ministra unutarnjih poslova Nebojše Stefanovića, u kojemu se odluka DSHV-a s kim će nastupiti na izborima u Srbiji povezuje s pitanjima položaja srpske manjine u Hrvatskoj, također je u funkciji zastrašivanja Hrvata«, navodi se u priopćenju DSHV-a za javnost, koje potpisuje predsjednik te stranke **Tomislav Žigmanov**.

U priopćenju se naglašava i da bi DSHV više voleo da se Stefanović oglosio nedavno kada je brutalno pretučen katolički svećenik u Baču ili da je javnosti objavio da je Srbija ispunila ono na šta se među-

Boško Ničić, Veroljub Stevanović, Zoran Živković,
Bojan Pajtić, Dušan Petrović i Tomislav Žigmanov

državnim ugovorom obvezala, te se precizira da je Srbija potpisala u bilateralnom ugovoru s Hrvatskom da će uvesti institut garantiranog mandata u zastupničkim tijelima, ali to do danas nije ispoštovala.

»Demokratsku stranku, za razliku od Socijalističke partije Srbije čiji je Dačić predsjednik, Hrvati u Vojvodini prepoznaju kao onu, koja ih je nakon 2000. godine, priznala kao nacionalnu manjinu i otvorila prostor za institucionalno primjereno ostvarivanje manjinskih prava i uključivanje u društveni život.

Iskustva iz devedesetih godina prošlog stoljeća, u vrijeme neprikosnovene vladavine SPS-a, bila su potpuno drugačija – Hrvati u Srbiji bili su nepriznata zajednica čiji su pripadnici bili objekti etnički motiviranog nasilja te protjerivani«, navodi se u priopćenju.

Nakon reagiranja Dačića, Stefanovića i Žigmanova oglašila se i direktorica Kancelarije za ljudska i manjinska prava **Suzana Paunović**.

»Ovakve izjave ne doprinose međusobnom dijalogu, posebno jer je Srbija više puta

istakla da će se o takozvanim 'garantiranim' zastupničkim mjestima za pripadnike manjina razgovarati u sklopu najavljenih izmjena izbornog sustava«, rekla je Tanjugu Paunović.

Valjda će i te izmjene izbornog sustava jednoga dana dočekati ovdašnji Hrvati, a potvrdu neuobičajenog na početku izborne kampanje donijelo je reagiranje »na istup Tomislava Žigmanova« Hrvatskog građanskog saveza, nedavno osnovane udruge, napisano na srpskom jeziku, u kojemu se navodi i kako Žigmanov svo-

jim izjavama »podgreva strah« kod Hrvata u Srbiji. Međutim, ako Žigmanov navodno »podgrijava strah«, onda znači da taj strah postoji, jer ne možeš podgrijevati nešto što ne postoji, logični je zaključak.

I što je zapravo rekao Miro Kovač, pa da to izazove takve reakcije dva srbijanska ministra? Šef hrvatske diplomacije Miro Kovač tvrdi da Srbija ne ispunjava obveze iz međudržavnog sporazuma, prema kojem je obvezna osigurati zastupljenost hrvatske manjine u Narodnoj skupštini Srbije, a više puta je u medijima iznio i činjenicu da Hrvatska taj sporazum poštuje i da u Saboru srpska manjina ima tri zagwarantirana zastupnika. Dodao je i da će Hrvatska inzistirati na poštovanju međudržavnog sporazuma, sve dok pitanje garantiranih zastupničkih mjesta za Hrvate u Skupštini Srbije ne bude realizirano.

IZBOR MANJINSKIH KANDIDATA U SABOR

Činjenice govore kako se odvija proces kandidiranja i izbora zastupnika nacionalnih manjina na parlamentarnim izborima u Hrvatskoj. Za pravovaljanu kandidaturu za manjinskog zastupnika i njegovog zamjenika treba najmanje 100 potpisa birača pri-

NIJE »SLUČAJNOST«

Da bi se prijavila lista za republičke izbore neophodno je prikupiti 10.000 potpisa. Taj uvjet važi i za stranke nacionalnih manjina. Prema srbijanskom izbornom zakonodavstvu – manjinske liste nemaju obvezu prijeći izborni prag od 5 posto, već im se priznaje tzv. prirodni prag. To znači da se broj izašlih birača podijeli s dvjesto pedeset mjesta u parlamentu i utvrdi koliko glasova nosi jedan mandat. Ovisno o izlaznosti, prirodni prag može biti od petnaest do trideset tisuća birača. Hrvatima se na posljednjem popisu stanovništva u Srbiji 2011. izjasnilo 57.900 građana.

U slučaju samostalnog izlaska na republičke izbore DSHV-a, procjenjujući mogućnost osvajanja potrebnih glasova za zastupničko mjesto u parlamentu u obzir se moraju uzeti i brojne nepoznanice. Kolika će biti sveukupna izlaznost birača i kolika će biti izlaznost onih birača koji su Hrvati? Koliki je broj potencijalnih glasača s pravom glasa od izjašnjenih 57.900 Hrvata? Koliko je preminulih i koliko je odseljenih od izjašnjenih Hrvata? Tu je i činjenica da svi izjašnjeni Hrvati nisu simpatizeri DSHV-a, te je za pretpostaviti da će neki od ovdašnjih Hrvata glasovati i za neke druge stranke. Dakle, osim logike istih prava nacionalnih manjina u Hrvatskoj i Srbiji, u Međudržavni sporazum nije »slučajno« uvršteno da su države dužne osigurati zastupljenost nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima na svim razinama od lokalne, preko pokrajinske do republičke.

padnika te nacionalne manjine. Pripadnicima nacionalnih manjina koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s više od 1,5 posto stanovnika jamči se najviše tri zastupnička mjesta u Hrvatskom saboru, a svoju zastupljenost ostvaruju na temelju posebnog biračkog prava na stranačkim listama, listama udruga nacionalnih manjina ili listama koje predlažu birači te manjine. Nacionalne manjine koje u stanovništvu Hrvatske sudjeluju s manje od 1,5 posto stanovnika, imaju pravo izabrati ukupno pet zastupnika pripadnika nacionalnih manjina, a čime ne mogu biti umanjena stečena prava nacionalnih manjina.

Tako pripadnici nacionalnih manjina u Hrvatskoj imaju pravo birati osam zastupnika u Hrvatski sabor. Od toga pripadnici srpske nacionalne manjine biraju 3 zastupnika, pripadnici mađarske, talijanske, češke i slovačke biraju po 1 zastupnika. Pripadnici albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine biraju zajedno 1 zastupnika, a 1 zastupnika zajedno biraju pripadnici austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine.

Zastupnici nacionalnih manjina biraju se u posebnoj izbornoj jedinici koju čini područje cijele Republike Hrvatske, na način da će pojedinačnim izborom za zastupnika nacionalne manjine u Sabor biti izabran kandidat koji je dobio najveći broj glasova birača te manjine koji su glasali na izborima.

DSHV U KOALICIJI S DS

Vratimo se sada na početak. Na dan raspisivanja izvanrednih republičkih izbora, 4. ožujka, u beogradskom sjedištu Demokratske stranke potpisan je koalicijski sporazum i predstavljen slogan koalicije na čelu s DS-om za ove izbore. Na izbor-

noj listi se, osim Demokratske stranke, nalazi Nova stranka, Zajedno za Srbiju, Zajedno za Šumadiju, Pokret za Krajinu i Demokratski savez Hrvata u Vojvodini. Lista se zove *Za pravednu Srbiju – Demokratska stranka*, a slogan liste je *Za pravednu Srbiju, da živimo normalno, da živimo sada*.

Sporazum su potpisali predsjednik DS-a **Bojan Pajtić**, lider Nove stranke **Zoran Živković**, kao i predsjednici političkih organizacija Zajedno za Srbiju **Dušan Petrović**, Zajedno za Šumadiju **Veroljub Stevanović**, Pokret za Krajinu **Boško Ničić**, te predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislav Žigmanov**, a kao dužnosnici DS-a tom činu prisustvovali su i **Dragoljub Mićunović** i **Vesna Marjanović**.

Već u nedjelju, 6. ožujka, Demokratska stranka je predala RIK-u listu kandidata za zastupnike za izvanredne parlamentarne izbore. Nosilac i prvi na listi je lider demokrata **Bojan Pajtić**, koji je poručio da će građani Srbije izaći na izbore i da će to biti čin obrane njihovog samopoštovanja i

DSHV-a **Tomislav Žigmanov**. DS je druga stranka koja je poslije SNS-a predala listu za ove izbore.

Na konferenciji za novinare **Pajtić** je izjavio da su izvanredni izbori raspisani »kako bi čovjek koji upravlja ovom zemljom dobio još više vlasti.« Prema njegovim riječima, izvanredni izbori su svojevrsan referendum na kome će se građani izjasniti kome zemlja pripada: njima ili tom pojedincu. **Pajtić** je naveo da se pametni više ne smiju sklanjati i da se ne može dozvoliti da sadašnja vlast ponižava građane i u naredne četiri godine. Prema njegovim riječima, razdoblje vlasti **Aleksandra Vučića** obilježila je nepravda, a najveća nepravda učinjena je umirovljenicima kojima su smanjena primanja. **Pajtić** je naglasio da je vladajuća koalicija u protekle četiri godine povećavala javni dug Srbije za deset milijardi eura.

Z. Sarić

dостоjanstva. Među prvih 20 ljudi na listi DS je i predsjednik

Prema službenim rezultatima izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, koje je objavilo Državno izborno povjerenstvo 23. studenog 2015., u XII. izbornoj jedinici gdje su se birali zastupnici srpske nacionalne manjine, od ukupno 129.683 birača, glasovalo je prema biračkim listićima 18.976 birača, odnosno 14,63 posto. Za zastupnike u Hrvatski sabor izabrani su kandidati: **Milorad Pupovac** iz SDSS sa 10,87 posto glasova od ukupnog broja birača, **Mile Horvat** iz SDSS sa 8,5 posto glasova od ukupnog broja birača i **Mirko Rašković** iz SDSS sa 7,8 posto glasova od ukupnog broja birača.

DARIO ŠPANOVIĆ, PROFESOR POVIJESTI, NASTAVNIK HRVATSKOG JEZIKA S ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE IZ SRIJEMSKJE MITROVICE

Povijest Srijema se ne smije zaboraviti

Razgovor vodila: Suzana Darabašić

Hrvatski i srpski pogledi na povijest posebice povijest XX. stoljeća u mnogo-me se razlikuju, a ta razlika se sve više produbljuje Smatram da kao povjesničar i osoba kojoj su zločinci iz partizanskih redova ubili četiri člana obitelji bez suđenja i ikakve dokazane krivnje imam dužnost prikupljati istinu o tomu, te se nadam da ću moći objaviti knjigu o tim zločinima.*

Dario Španović iz Srijemske Mitrovice, profesor je predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u srijemskomitrovačkim školama. Filozofski fakultet smjer povijest-etnologija, završio je u Zagrebu. Godine 2000. upisao je studij povijesti, a već 2001. polagao prijemni na katedri za etnologiju. Povijest ga je oduvijek privlačila, posebice ona XX. stoljeća. Vrlo dobro je znao, kaže, koliko je za očuvanje nacionalnog identiteta bitna etnologija (običaji, nošnje, plesovi), te je radi toga upisao etnologiju. O njegovom dosadašnjem iskustvu u radu s djecom, značaju izučavanja predmeta materinjeg jezika, kao i značaju poznavanja povijesti Hrvata iz Srijema, koja se uslijed društvenih (ne)prilika zaboravlja, razgovarali smo s **Dariom Španovićem**.

HR: Profesor ste predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u Srijemskoj Mitrovici. Kako je bilo na početku, a kako je danas? Je li veća zainteresiranost djece za ovaj predmet i kako ga oni prihvaćaju?

Kao profesor predmeta hrvatski jezik s elementima nacio-

nalne kulture počeo sam raditi 2009. godine, odnosno od samog njegovog uvođenja u osnovne škole u Srijemskoj Mitrovici. Nas nekoliko članova HKC-a *Srijem-Hrvatski dom* došli smo na ideju 2008. godine da pokušamo u mitrovačke osnovne škole uvesti ovaj predmet. Nakon razgovora s roditeljima čija su djeca pohađala katolički vjeronauk vidjeli smo da postoji zainteresiranost i za ovaj predmet. U suradnji s gradskom školskom upravom 2009. godine počinje nastava za sedamdesetoro djece, čiji su se roditelji izjasnili da pohađaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Trenutačno nastavu pohađa 84 djece u osnovnim školama kao i 32 djece srednjoškolskog uzrasta za koje se nastava održava u župnim prostorijama, jer nastava još nije uvedena u srednje škole, premda posljednjih nekoliko godina postoji veliko interesiranje

HR: Jesu li djeca zainteresirana za izučavanje povijesti njihove matične države?

Naravno da postoji zainteresiranost djece da uče povijest svoje domovine Hrvatske što pokazuje brojka djece koja pohađaju nasta-

vu. Osim toga, djeca uče i o povijesti i etnologiji Hrvata u Vojvodini te Bosni i Hercegovini, gdje stječu znanje o autohtonosti Hrvata na ovim područjima. Djeca u Vojvodini moraju znati da su oni ovdje autohtono stanovništvo, te da moraju imati pravo učiti o povijesti i kulturi svoga naroda, služiti se svojim materinim hrvatskim jezikom i slobodno iskazivati svoju nacionalnu i vjersku pripadnost.

HR: Postoje različiti pogledi na povijest kako u Srbiji tako i u Hrvatskoj, različiti stavovi. Može li to možda dovesti do formiranja različitih životnih stavova kod mladih?

Hrvatski i srpski pogledi na povijest, posebice povijest XX. stoljeća umnogome se razlikuju, a ta razlika se sve više produbljuje. Pitanja koja se često nalaze u udžbenicima poput položaja naroda u Kraljevini SHS, Drugi svjetski rat, broj žrtava u Jasenovcu, uloga (sada rehabilitiranog) četničkog pokreta, uređenja i razloga raspada SFRJ, te tumačenje Domovinskog rata umnogome se razlikuju. Bitno je da hrvatska djeca, osim srpskog, uče i hrvatsko viđenje spomenutih događaja jer tako vremenom mogu steći svoj dojam o tomu.

HR: Koliko su Srijemci upoznati s poviješću Hrvata na ovim prostorima?

Jugoslavensko-komunistička diktatura od 1945. godine kao i događaji početkom 90-tih zaslužni su da su srijemski Hrvati svoju povijest počeli zaboravljati, ne zato što su to željeli već zato što nisu imali nigdje o njoj učiti. Zahvaljujući kućnom odgoju dijelovi znanja o povijesti i autohtonosti Hrvata na području Srijema ostali su sačuvani, no više od pola stoljeća povijesnog mraka o svom narodu ostavilo je tragove.

HR: Srijem je pretrpio mnoge promjene tijekom XX. stoljeća?

Hrvati u Srijemu moraju znati da je Srijem bio u sastavu Hrvatske sve do 1918. godine, da se nalazio u Srijemskoj

županiji, koja je bila podijeljena na deset kotara: Srijemska Mitrovica, Stara Pazova, Zemun, Županja, Šid, Vinkovci, Vukovar, Ruma, Ilok i Irig. Kao dio države Slovenaca, Hrvata i Srba nakon ujedinjenja s Kraljevinom Srbijom, Srijem se našao u Državi Srba, Hrvata i Slovenaca i tada počinje cijepanje Srijema i izvlačenja istočnog Srijema iz okvira i nadležnosti Zagreba. Godine 1931. dolazi do Zakona o izmjenama podjele Kraljevine Jugoslavije gdje je jedan dio Srijema pridodat Savskoj banovini sa sjedištem u Zagrebu, drugi Dunavskoj banovini, krajnji istočni dio pridodat je upravi Grada Beograda. Ovakvom podjelom Srijem je rascijepljen na zapadni Srijem (Županja, Vinkovci, Vukovar) i istočni (Srijemska Mitrovica, Zemun, Petrovaradin, Šid, Ruma, Irig, Stara Pazova) što kasnije dovodi do podjele Srijema između dviju država – Hrvatske i Srbije. Stvaranjem banovine Hrvatske 1939. godine iz Dunavske banovine se

kiparom **Ivanom Meštrovićem** oko Srijema i banovine Hrvatske kralj **Aleksandar** je rekao: »Nije problem banovine ali kako ću ja s balkona svoga kraljevskog dvora gledati hrvatsku zastavu u Zemunu«. Kolonizacija srpskog stanovništva nakon Drugog svjetskog rata, izgradnja Novog Beograda na području Srijema kao i niz drugih činitelja prouzročili su to da je etnička slika Srijema u cijelosti izmijenjena. Hrvatski narod, koji je prije Prvog svjetskog rata činio 50 posto stanovništva (dok je katolika bilo 70 posto) danas čini mali postotak stanovništva.

HR: U svom diplomatskom radu ste se bavili temom partizanskih zločina nad srijemskim Hrvatima koncem Drugog svjetskog rata, uopće tom temom se dugo bavite?

Partizanski zločini nad srijemskim Hrvatima su nažalost ostali bez kazne, te se prikrivaju dulje od pola stoljeća. U Srijemskoj Mitrovici takoreći ne

Godina	Pravoslavci	Katolici
1900.	163.897	202.673
1921.	190.509	174.062
1931.	207.361	114.112

Promjena broja stanovnika u Srijemskoj županiji

izdvajaju Iločki i Šidski kotar i prisajedinjavaju se banovini Hrvatskoj, no zbog pritiska srpske politike i kralja nije dozvoljeno prisajedinjavanje i ostalih dijelova Srijema koji ostaju izvan banovine Hrvatske. Promjena nacionalne strukture Srijema jasno je vidljiva nakon Prvog i Drugog svjetskog rata zbog kolonizacije srpskog stanovništva. Istočni Srijem je bitan Srbiji iz više razloga, no jedan od važnijih je svakako položaj Beograda. Da je Srijem ostao u sastavu Hrvatske Beograd bi se nalazio na 500 metara zračne linije od »tuđeg« teritorija što bi predstavljalo mnoge probleme. U razgovoru sa svojim omiljenim

postoji hrvatska kuća čiji član obitelji nije ubijen od partizana nakon njihovog ulaska u grad. Nažalost, tako je u svim srijemskim mjestima. Srijemski Hrvati su bili žrtve onog dijela partizanskog pokreta koji se vodio parolom »nevini za nevine«, te su predstavljali odmazdu za ubijene Srbe tijekom rata u području Srijema. Točan broj ubijenih Hrvata nikada neće biti poznat, a djelomični spiskovi ubijenih nalaze se u knjigama »Srijemska kalvarija Hrvata« autorice **Nade Filjak – Gvozdić** i **Juraja Lončarevića** i knjizi »Srijem, krvavo krilo Hrvatske« autora **Milana Bičanića**. Približni broj ubijenih Hrvata u Srijemskoj Mitrovici na temelju spiskova

u knjigama kao i mog osobnog višegodišnjeg istraživanja iznosi oko pet stotina. Jedini preostali način za daljnje istraživanje ovoga zločina se svodi na izjave svjedoka koji su preživjeli partizansku torturu ili su bili svjedoci tih zločina nad članovima njihovih obitelji ili poznanika. Smatram da kao povjesničar i osoba kojoj su zločinci iz partizanskih redova ubili četiri člana obitelji bez suđenja i ikakve dokazane krivnje imam dužnost prikupljati istinu o tomu, te se nadam da ću moći objaviti knjigu o tim zločinima.

HR: Što Vi kao povjesničar mislite o mogućnosti poboljšanja hrvatsko-srpskih odnosa, postoje li šanse za to i koji su glavni problemi?

Osobno mislim da u skorijoj budućnosti neće postojati dobri i iskreni dobrosusjedski odnosi između Hrvatske i Srbije; odnosi mogu biti malo bolji ili malo lošiji u odnosu na današnje. Nama koji imamo prijatelje i rodbinu srpske nacionalnosti, a isto tako Srbima koji imaju prijatelje i rodbinu Hrvate, koji smo odrasli s drugim nacijama, možda to zvuči grubo, no mnogobrojne ankete pokazuju drugačiju sliku. Istraživanja javnog mnijenja u Srbiji pokazuju da više od polovice Srba nema pozitivno mišljenje o Hrvatima. Isto tako u Hrvatskoj više od polovice Hrvata nema pozitivno mišljenje o Srbima. Nažalost i 20 godina nakon rata to je naša realnost. Dva su bitna činitelja za ovakvu situaciju – prvi je drugačiji pogledi na povijest i nepriznavanje vlastitih grešaka, a drugi je ekonomski. Nezaposlenost i loša materijalna situacija su izvršno tlo za podgrijavanje nacionalizma, jer u takvim slučajevima najlakše je kriviti druge i svoje nezadovoljstvo ispoljiti putem netrpeljivosti prema drugim narodima. Po meni trebalo bi obostrano priznavanje pogreški iz prošlosti i barem 20 godina životnog standarda kao u npr. Njemačkoj ili Austriji da bi se odnosi počeli normalizirati.

OSNIVANJE STRANAKA NACIONALNIH ZAJEDNICA

Zlouporaba pozitivne diskriminacije

*Više od polovice političkih stranaka u Srbiji registrirane su kao stranka nacionalnih zajednica *
Dok se ne uvede red u tu oblast, političke stranke osnovane samo pro forme
kao manjinske nicat će kao pečurke poslije kiše*

Izbori, od lokalna, do Republike tek trebaju biti raspisani, ali se većina političkih stranaka već uvelike nalazi u izbornoj utrci. Ako je suditi po Registru političkih stranaka koji se vodi u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, predizborna kampanja trebala bi biti veoma živa, jer se u Registru nalaze čak 104 aktivne političke stranke. No, čak ni oni pomni pratioci predizborne kampanje koja nam slijedi neće čuti za mnoge od tih stotinu i nešto stranaka, koje službeno »žive« na srbijanskoj političkoj sceni, a i ako čuju bit će to samo kratko – dok traje kampanja. Ali neću ovoga puta o tome je li državi s oko 6,7 milijuna birača potrebno više od stotinu stranaka. Hoću ovoga puta o nečem drugom – o strankama nacionalnih manjina, jer u službenom registru ih je čak 60, što znači da je više nego svaka druga stranka registrirana u Srbiji ustvari stranka neke od nacionalnih zajednica. Ako se gledaju samo proste brojke, mogao bi se izvući zaključak da su nacionalne zajednice politički veoma aktivne i organizirane, a zapravo suština priče je u zlouporabi Zakona o političkim strankama i praktički od tog velikog broja manjinskih stranaka nacionalne zajednice nikakve koristi nemaju.

ZA STRANKU TISUĆU POTPISA

Ta zlouporaba zakona je u tome što se stranke registriraju

kao stranke nacionalnih zajednica, jer im je za to potrebno manje potpisa potpore, manji su troškovi, a i lakše se ulazi u parlament.

»Za registraciju političke stranke koja je registrirana kao stranka nacionalne zajednice

važno je i to što je kod 'običnih' stranaka za ulazak u parlament potrebno prijeći pet postotaka, a kod stranaka nacionalnih manjina to je prirodni prag. To znači da nema cenzusa, već da svatko tko po D'Ontovom sustavu uđe u spisak od 250 ulazi u parla-

ment. Ulazak u parlament donosi i određenu financijsku dobit stranci i neke druge povlastice, kao što je jeftinije korištenje poslovnog prostora. To su razlozi zašto se pribjegava osnivanju stranaka koje se registriraju kao stranke nacionalnih manjina.

Poslije kiše

potrebno je deset puta manje potpisa nego za registraciju 'redovne stranke'. Za osnivanje stranaka nacionalne manjine potrebno je tisuću potpisa, za one druge 10.000. Deset puta manji je i iznos koji se mora uplatiti pri registraciji stranke. Umjesto 50.000 eura, to je 5.000. Ne manje

ment. Dakle, nema cenzusa, već je nekada i prosta matematika dovoljna za ulazak u parlament, a za to je često dovoljno oko 20.000 glasova, a to varira o postotku birača izašlih na glasovanje. U biti tih 20.000 glasova desetak puta manje je od broja glasova potrebnih za ulazak drugih stranaka u

Država bi morala hitno nešto poduzeti kako bi se onemogućile takve zlouporabe zakona«, kaže direktor beogradskog Centra za praktičnu politiku **Dragan Popović**.

On smatra da je jedan od načina izmjena Zakona o političkim strankama čime bi se

preciznije reguliralo u kojim slučajevima stranka može u registar biti upisana kao stranka nacionalne manjine. »Drugi način je, ja mislim moguć, i za njega treba samo malo znanja i volje, a to je odbijanje registracije stranke u slučajevima kada se pretpostavi da je riječ o zlouporabi. Poslije samo na sudu takvu odluku morate obraniti s dovoljno argumentata«, kaže Popović.

NAJVIŠE BOŠNJAČKIH STRANAKA

A Zakonom o političkim strankama politička stranka definirana je kao »organizacija građana slobodno i dobrovoljno udruženih, osnovana radi ostvarivanja političkih ciljeva demokratskim oblikovanjem političke volje građana i sudjelovanja na izborima«. U sljedećem članku Zakona piše da je »politička stranka nacionalne manjine politička stranka čije je djelovanje posebice usmjereno na predstavljanje i zastupanje interesa jedne nacionalne manjine i zaštitu i unapređenje prava pripadnika te nacionalne manjine«. Iz ovih citiranih članaka Zakona jasno je da bi se red mogao uvesti samo kada bi bilo volje i znanja za to.

No, dok se ne uvede red u tu oblast, političke stranke osnovane samo pro forme kao manjinske nicat će kao gljive poslije kiše. Na konkretnom primjeru to izgleda ovako: od šest stranaka registriranih prošle godine, čak četiri su stranke nacionalnih manjina. Tako su spisku nacionalnih stranaka pridodate Srpsko-ruski pokret, Slovaci naprijed, te politička stranka albanske nacionalne manjine Alternativa za promjene i Republikanska stranka, registrirana kao stranka mađarske nacionalne manjine. Najviše stranaka, 12, ima bošnjačka nacionalna manjina, Albanci, Mađari i Romi imaju sedam »svojih« stranaka, pet Slovaci, tri Bugari, Vlasi, Bunjevci i Rusi, dvije Hrvati, Rumunji i Rusini, a na samo jednoj svojoj stranci

ostali su (za sada) Makedonci, Crnogorci, Goranci i Grci.

Naša namjera da čujemo neke od predstavnika ovih stranaka ostala je bez uspjeha. Izgleda da smo se namjerili na one koji o toj temi nerado govore, jer je više nego jasno da njihovo djelovanje i program malo imaju veze s nacionalnim interesima nacionalne manjine čije ime stoji u registru njihove stranke. Tako smo u Republikanskoj stranci, koja je registrirana kao stranka mađarske nacionalne manjine, htjeli čuti kako se zalažu za zaštitu prava mađarske manjine i koji su to uočeni problemi koje namjeravaju kroz stranačko djelovanje rješavati, kao i to jesu li se kao manjinska stranka registrirali samo radi toga što je potreban manji broj potpisa. No, na telefon stranke danima se nitko ne javlja, a očigledno imaju problema i s mejlovima, jer odgovori na poslana pitanja nisu stigli. U Zelenoj stranci, koja je registrirana kao stranka slovačke nacionalne manjine,

prvo su pristali objasniti zašto su se kao ekološka stranka registrirali kao manjinska, ali su kasnije odgovor ipak vješto izbjegli. Bez odgovora je ostalo i pitanje zašto poslije 11 stranaka, još jedna, 12. po redu, bošnjačka stranka, koje smo uputili Bošnjačkoj demokratskoj zajednici Sandžaka.

SUBJEKTIVNI OSJEĆAJ

Unatoč velikom broju stranaka registriranih kao stranke nacionalnih zajednica, čak i u slučajevima kada je jasno da određena stranka nema nikakve veze s nacionalnom manjinom koju predstavlja za **Đorđa Vukovića**, programskog direktora CESID-a, ne predstavlja zlouporabu zakona.

»Pripadnost određenoj nacionalnoj subjektivni je osjećaj i oko toga ne postoji registar građana, niti postoji obveza upisa nacionalne pripadnosti u neki registar. Kako meni, primjerice rođenom Vojvodaninu, netko može zabraniti da se osjećam

i izjašnjavam kao Hrvat? Kada se takve subjektivne stvari stave u pravne okvire, nastaju ovakvi problemi koje neki tumače i kao zlouporabu zakona ili kršenje zakona. Normalno, ima i takvih egzotičnih primjera, gdje se kroz političke stranke registrirane kao stranke nacionalnih zajednica želi doći do određene političke moći. Sjetite se samo liste Nijedan od ponuđenih odgovora (lista vlaške nacionalne manjine) koja je na izborima 2012. godine bila posljednja na listi i na taj način birače je mogla dovesti u zabludu« kaže Vuković i dodaje da ne vidi kako bi ove probleme mogle riješiti promjene zakona, a krajnosti i lošije rješenje bilo bi onemogućavanje građana da se politički organiziraju prema etničkoj pripadnosti. »Treba znati da ima država gdje nije dozvoljeno političko organiziranje po etničkom principu, jer je normalno da se glasači na izborima opredjeljuju politički, a ne etnički«, zaključuje Vuković.

Zlata Vasiljević

ZLOUPORABA ZAKONA

»Ulazak u parlament donosi i određenu financijsku dobit stranci i neke druge povlastice, kao što je jeftinije korištenje poslovnog prostora. To su razlozi zašto se pribjegava osnivanju stranaka koje se registriraju kao stranke nacionalnih manjina. Država bi morala hitno nešto poduzeti kako bi se onemogućile takve zlouporabe zakona«, kaže Dragan Popović.

KAKO DO MANDATA?

U raspodjeli zastupničkih mandata sudjeluju samo izborne liste koje su dobile najmanje pet posto glasova od ukupnog broja glasova birača koji su glasovali. Izuzetak su izborne liste političkih stranaka nacionalnih manjina, koje u raspodjeli mandata sudjeluju ukoliko pređu prirodni prag. Mandati se raspodjeljuju primjenom sustava najvećeg količnika (tzv. D'Ontonov sistem), i to tako što se ukupan broj glasova koji je dobila svaka pojedina izborna lista podijeli brojevima od jedan do 250. Dobiveni količnici razvrstavaju se po veličini, a u obzir se uzima 250 najvećih količnika. Svaka izborna lista dobiva onoliko mandata koliko se najvećih količnika koji joj pripadaju nalazi među 250 najvećih.

DUŽNOSNICA JEDNE STRANKE OSNIVA DRUGU

To da mnogi u svojim kolekcijama imaju i po nekoliko stranačkih članskih karti već je svima poznato, ali ne događa se često da visoka dužnosnica jedne stranke osniva drugu stranku. Upravo to je pre pet godina uradila **Olena Papuga** iz LSV-a, koja je 2011. osnovala stranku rusinske nacionalne manjine »Zajedni za Vojvodinu«. Papuga je zastupnica Lige u ovom sazivu republičkog parlamenta.

Jeste li zadovoljni gospodarskim ambijentom u Srbiji?

GORAN ŽERAVICA,
poduzetnik, Šid

Uvijek može bolje

Osobno sam zadovoljan gospodarskim ambijentom i ne mogu se požaliti na poslovanje. Vlasnik sam privatne trgovinske radnje u Šidu i mi u trgovini nemamo poticaje od države u smislu poboljšanja poslovanja. Jedine poticaje koje smo imali odnosile su se na stručno usavršavanje radnika, mada ih ja osobno nisam koristio. Kao što sam rekao, poslovanjem sam zadovoljan mada uvijek može biti bolje. Moja jedina sugestija je da bi se država trebala više pozabaviti malim i mikro poduzećima, jer mislim da se niko njima ne bavi i da je neophodno pomoći im. Ono što je važno u trgovinskom poslovanju jeste da se može doći do jeftinije robe zbog velike konkurencije na tržištu. Također mislim da svako poduzeće mora voditi računa o dobrom i kvalitetnom poslovanju što je ponekad u ovakvim uvjetima, teško. U ovim vremenima ima mnogo nečasnih kupaca, dobavljača, a svaki poduzetnik treba posebno voditi računa i o radnicima koji se trebaju korektno ophoditi prema kupcima. Tu nam, nažalost, država poticajima ne može pomoći. Svakako da bi nam poticaji države značili u smislu olakšane nabave opreme za enterijer i eksterijer prostorija u kojima radimo. Lakše bismo osuvremenili prostor, preglednije izložili artikle, što bi nam svakako značilo u smislu boljeg poslovanja, a i kupcima je ponekad važno kako izgleda prostor objekata u kojem kupuju. To bi bila neka moja sugestija, a mislim da bi se sa mnom složili i ostali poduzetnici koji se bave trgovinom.

S. D.

SVETLANA KOZIĆ,
konzultantkinja za razvoj
poduzetništva, Kikinda

U vrtlogu nameta

Zarada je u oblasti poduzetništva sve manja i manja, naročito u oblasti starih i umjetničkih obrta. Razumljivo, jer kako su građani siromašniji ljudi se najprije odriču umjetničkih i lijepih stvari. Zato poduzetnici dolaze u situaciju da sve teže i teže izmiruju obveze prema državi. Kod nas je situacija takva da su porezi fiksni, da su doprinosi fiksni, a da s druge strane promet opada iz godinu u godinu. Poduzetnici su uglavnom paušalci, što u prijevodu može značiti otprilike da im država razreže onoliko porez koliki misli da je za njihovu djelatnost realan. Međutim, potrebno je raditi češće kontrole, kako bi taj razrezani porez bio realan obzirom na stanje na tržištu. Često se govori o problemu sive ekonomije i kako je suzbiti. Ja bih rekla da često pravimo iste greške i poznati smo po tome što u gospodarstvu iz godine u godinu ponavljamo iste pogreške. Ono što se radi na suzbijanju sive ekonomije svodi se na inspeksijske kontrole, nadzor i pritisak na ljude da uđu u legalne tokove. Mi smatramo da se bičem ne može ništa postići već je potrebno da država uradi nešto i sa svoje strane. To bi bili manji porezi, lakši uvjeti privređivanja, manje opterećujućih administrativnih procedura kako bi se poduzetnicima omogućilo da opstanu na tržištu. Dakle, problem je u stvaranju uvjeta da ljudi uđu u legalne tokove. Naravno da svatko želi uplaćivati za mirovinski staž, da ima socijalno osiguranje. A mi sada imamo situaciju da se zbog nagomilanih dugova poslovna djelatnost prekida na nekoliko mjeseci, što stvara problem s »rupama« u stažu.

Z. V.

GORAN BUTKOVIĆ,
poduzetnik, Sonta

Teško je opstati u poslu

Umjesto da stimulativnim mjerama bilo koje naravi potiče rad gospodarstvenika, ova država nam iz godine u godinu sve više otežava poslovanje. Nameti su sve veći, pa se plašim mogućnosti dolaska vremena kad jednostavno neću biti u stanju poštenim radom svojoj obitelji osigurati golu egzistenciju. Poslovni ambijent je jako loš, ljudi su pod pritiskom nerealno visokih nameta prinuđeni bježati u sivu zonu. Država to dopušta, pa se pitam postoji li uopće politička volja za suzbijanje protuzakonitog rada. Evo primjera: od nas desetak koji prodajemo cvijeće za Dan žena na improviziranim prodajnim mjestima u središtu Sonte, svega nas dvojica imamo potrebne dozvole od nadležnih općinskih službi. Ostali nemaju, a među njima je čak i jedan policajac, redovito uposlen u policijskom odjeljenju u Sonti. Komunalni redar zadužen za naše mjesto pro forme ih je popisao i na tome se priča završava. Na pamet mu nije palo da u obavljanju svojega posla zatraži pomoć policije, jer bi se vjerojatno nekom zamjerio. Takvim načinom vlast nas kažnjava i oduzimanjem velikog dijela tržišta, jer je posve normalno da se u ovoj besparici ljudi okreću kupovini robe kod onih koji zbog neplaćanja obveza državi cijenom mogu biti puno konkurentniji od nas uredno prijavljenih. O nekim poticajima možemo samo sanjati. Mlađi dio populacije u sve većem broju se zbog teške ekonomske situacije iseljava, pa nam se i na taj način kupovna moć znatno smanjuje, odnosno tržište nije u stanju apsorbirati našu proizvodnju i usluge.

I. A.

**RAZGOVOR U POVODU PROGRAMSKE
INICIJATIVE HGS-A**
**TOMISLAV STANTIĆ, PREDsjedNIK
HRVATSKOG GRAĐANSKOG SAVEZA**

Manjine ne doprinose demokratizaciji društva

Materijal programske inicijative HGS-a koji je predstavljen prilikom nedavne Osnivačke skupštine, napisan je na srpskom jeziku. Zar to nije proturječno, zbog činjenice da ste Vi i vijećnik Hrvatskog nacionalnog vijeća, uz još troje vijećnika koji su među članovima osnivačima HGS-a i s obzirom na to da HNV skrbi i o očuvanju hrvatskog jezika u područjima obrazovanja, službene uporabe jezika, kulturi i informiranja?

Nije, jer 99 posto ljudi koji su okupljeni u HGS-u govore srpski jezik ili preciznije – srpskohrvatski jezik koji je nastajao 50 godina, koji se sada u njihovom govoru teško može prevesti na standardni hrvatski, jer jednostavno ljudi nisu pohađali nastavu na hrvatskom jeziku i mislim da je besmisleno tjerati ih da govore na hrvatskom jeziku. Našu programsku inicijativu možete vidjeti na portalu HGS-a, gdje je objavljena na srpskom i na hrvatskom jeziku. Svaki važan dokument će biti preveden na hrvatski jezik, kao što je preveden i naš Statut. Sve što je dvojezično, nama je prihvatljivo.

Podržava li HGS obrazovanje na hrvatskom jeziku?

Ne, na ovaj način. Jer sad djeca završavaju osnovnu školu i gimnaziju na hrvatskom jeziku, ali što će poslije? Obrazovanje na hrvatskom jeziku mogu nastaviti samo ako odu studirati u Hrvatsku. I onda se postavlja pitanje što je cilj? Nikada nisam čuo da netko postavlja pitanje glede visokog obrazovanja na hrvatskom jeziku, koje bi se odvijalo ovdje u Srbiji. Također,

ne sjećam se da je netko postavio pitanje o osnivanju katedre za hrvatski jezik, gdje bi se osposobljavali profesori za rad u nastavi na hrvatskom jeziku. Fokus se ne postavlja na tu problematiku, nego se potencira pitanje je li dovoljno udžbenika za nastavu u osnovnim školama, a mislim da se to rješava na neki način, ovako ili onako, nikada nije bilo da ih nema. Ne vidim da je borba protiv asimilacije to što mladi odlaze odavde na studije u Hrvatsku, odakle se većina ne vraća.

HGS je osnovan kao udruga. Iz programske inicijative je nedvojbeno razvidno da se HGS neće baviti samo problematikom hrvatske manjinske zajednice, nego problematikom društva u cjelini. Zbog čega onda niste osnovani kao politička stranka? Je li HGS politička opcija?

Jeste, ona građanska, a osnovani smo kao udruga, jer nije bilo inicijative da se osnujemo kao politička stranka iz razloga što djelovanje stranaka poslije 25 godina zaslužuje nedovoljnu ocjenu, jedinicu. Ne vidim da se nešto promijenilo u tom razdoblju, osim što nema rata. U tom smislu ne abolimam ni sebe, jer sam i ja bio član jedne građanske političke stranke, koja nije uspjela u svojoj namjeri. Mi i dalje imamo pretpolitičko društvo,

gdje nekoliko ljudi vodi državu, a milijuni se ne pitaju ni za što. Ovo je naš pokušaj da motiviramo ljude koji se trenutno ne pitaju ni za što da preuzmu odgovornost za sebe. Udruga se zove HGS, a da se zove samo Hrvatski savez, onda bismo se borili samo za prava nacionalnih manjina, bez ikakve odgovornosti spram društva, inzistirajući samo na pravima manjina. Ovako je u nazivu naše udruge jasno naznačen termin građanske opcije, a to znači i odgovornost. Mi mislimo da je nemoguće rješavati probleme unutar hrvatske manjinske zajednice ne budu li se oni rješavali u širem društvenom kontekstu.

Koji su konkretni problemi hrvatske zajednice koje ćete nastojati riješiti?

Hrvatska zajednica ne sudjeluje u političkom životu Srbije. Ne postoji predstavnik u republičkom parlamentu, niti u pokrajinskom, a zastupništvo u subotičkom parlamentu je beznačajno. Imamo stanje potpune nemoći. Međutim, imam dojam da ta nemoć za neke dužnosnike uopće nije problem. To nitko ne spominje, jer se sve vraća na teren tzv. ugroženosti, jer mi nemamo, eto, udžbenike za osnovnu školu. Mi se apsolutno ništa ne pitamo u Srbiji, to je centralna tema.

HGS će riješiti pitanje zastupnika u parlamentima i ostvariti cilj da budemo »pitani«?

Prvo se moraju riješiti neke osnovne stvari. Demokratizacija procesa u hrvatskoj zajednici je pitanje svih pitanja. U ovom momentu te demokracije nema. Vijećnici HNV-a se biraju elektorskim putem. Nemam nikakvu dilemu da je intencija sadašnjeg rukovodstva hrvatske zajednice da se nikada ne upiše dovoljan broj Hrvata u poseban birački popis, što bi dovelo do direktnih izbora vijećnika. Ovako, elektorskim načinom izbora, veoma lako će svake naredne izbore dobijati na osnovu toga koliko se ovjerava potpisa za elektore. To je lako razumljivo, jer taj politički kapacitet DSHV kao stranka ima. Kao drugo, želimo decentralizirati rad HNV-a. Nije normalno da jedini izraz kulturne autonomije nacionalne manjine bude na nekoj centralnoj razini za cijelu Srbiju. Regionalizacija i decentralizacija su procesi koji se trebaju odvijati i unutar manjinske zajednice i na razini države.

Hoće li HGS podržati na predstojećim izborima neku od političkih opcija? Vodite li razgovore o tome s nekim od političkih stranaka?

Ne mogu reći sada koga i hoćemo li nekoga podržati, ali imamo razgovore s tri političke opcije s kojima razgovaramo o tome je li moguće u Srbiji promijeniti koncept nacionalnih manjinskih politika. Nacionalne manjine u ovom trenutku ništa ne doprinose demokratizaciji društva, one doprinose segregaciji.

Z. Sarić

Kreacija arhitekta Mačkovića

NEKAD
i
SAD

Slobodnostojeći objekt sa sve četiri otkrivene fasade i danas privlači pažnju ljudi koji vole lijepe i nadahnuto kreirane kuće i zgrade. Nalazi se uz paličku cestu i oduvijek je bio poslovni objekt (sada je sjedište *Subotičke toplane*). Podizanje ove zgrade naručili su inozemni poslovni partneri još prije 110 godina. »Belgijsko poduzeće *Compagnie de Services Urbain – Bruxelles* koje je imalo većinsko vlasništvo nad subotičkim tramvajem i centralom početkom stoljeća, pa sve do 1924. godine, angažiralo je **Titusa Mačkovića** da 1907. napravi projekt za njihovu upravnu zgradu u Subotici... Rezultat je bila jednokatna građevina, jednostavna i funkcionalna, unutarnje organizacije prostora koje se mi i danas ne bismo stidjeli.« (Viktorija Aladžić, *Rukovet*, listopada 1998)..

Danas se jednokatni objekt nalazi u urbaniziranom dijelu grada s mnoštvom kuća i ulica, ali je naselje nastalo znatno nakon njegovog podizanja po projektu iz 1907. godine. Početkom dvadesetog stoljeća ovo je bila jedna od malobrojnih građevina uz put i tramvajske tračnice ka Paliću.

K. K.

GOSTI IZ HRVATSKE I MAĐARSKE U SUBOTICI

Potpora obrazovanju na hrvatskom jeziku

Hrvatsko nacionalno vijeće u suradnji s udrugom *Naša djeca* iz Subotice radi na promociji nastave na hrvatskom jeziku, surađujući na tom planu i s pojedincima i institucijama iz Hrvatske, ali i s Hrvatima iz dru-

Predstavnici Grada Benkovca, predvođeni dogradonačelnikom **Svemirom Vrsaljkom** su s predstavnicima HNV-a razgovarali o mogućnostima i načinima potpore ovdašnjim Hrvatima. Dogovoreno je da će Benkovac pomoći sudje-

izvan Hrvatske, pa tako i Hrvate u Srbiji.

»Mi želimo u jednoj od napuštenih benkovačkih škola napraviti centar u koji bi dolazila djeca Hrvata koja žive izvan Hrvatske. Da tamo budu preko ljeta, ali da to ne budu samo 'sunce i more', već da skupa osmislimo program putem kojega će se oni upoznavati sa svojom matičnom domovinom i kulturom. Plan nam je i osigurati stipendije za Hrvate iz Srbije koji bi željeli studirati na području Zadarske županije. Plan postoji, ali je još rano govoriti o detaljima. Cilj nam je pomoći hrvatsku zajednicu, da se ti mladi ljudi nakon studija vrate ovdje i budu svojim sunarodnjacima od pomoći«, kaže Vrsaljko.

Svećenik Marijan Đukić je bio kapelan u Subotici i Monoštoru, te župnik u Đurđinu, a veze s ovdašnjim Hrvatima održava i danas.

»Kad se vraćaju s mora učeni i njihovi odgojitelji uvijek svrte kod mene, kao i hodočasnici iz Bačke koji idu u Mariju Bistricu. Pomažem ovdašnje Hrvate da mogu svjedočiti pripadnost svom narodu i svoju vjeru«, kaže Đukić.

U sklopu stručno-terenske nastave, studenti s Visoke škole *József Eötvös* u Baji su posjetili OŠ *Matko Vuković* i vrtić *Marija Petković Sunčica*.

»Prezentirali su nam rad u hrvatskim skupinama, što je od značaja za naše studente«, kaže **Zorica Jurčević**, viša lektorica u školi u Baji.

»Plan je u budućnosti povezati OŠ *Matko Vuković* s jednom školom u Baji u kojoj se izučava hrvatski jezik. Povezivanje može pomoći da očuvamo višestoljetni hrvatski identitet u izvandominstvu koji se danas sve više gubi«.

Dopredsjednica Odbora HNV-a za obrazovanje i članica Udruge *Naša djeca* **Jasna Vojnić** kaže kako se ovakvim vidovima potpore i suradnje »daje potvrda da ono što ovdje radimo zaista vrijedi«.

»Sada nam stiže potpora iz Benkovca, grada u Zadarskoj županiji, u kojoj dosad nismo imali partnere. Plan nam je suradnju s Benkovcem formalizirati ugovorom te na taj način osigurati da ona ima svoj kontinuitet«, kaže Vojnić.

D. B. P.

gih zemalja (Mađarske, Austrije, Slovačke). S ciljem unapređenja suradnje na tom području, prošloga su tjedna u Subotici ugostili predstavnike Grada Benkovca, kutjevačkog župnika vlč. **Marijana Đukića** i skupinu studenata s Visoke škole *József Eötvös* u Baji na kojoj postoji Odsjek za hrvatski jezik.

lovanje učenika iz Vojvodine u peterodnevnom programu profesionalne orijentacije na području toga grada. Taj je program namijenjen učenicima 7. razreda osnovne i 3. razreda srednje škole, a održat će se na ljeto.

Vrsaljko kaže kako taj grad želi pomoći Hrvate koji žive

SASTANAK U APATINU

Hrvatski glazbeni odjel u Sonti?

Ukoliko se za to dobije dozvola ministarstva, u Osnovnoj školi *Ivan Goran Kovačić* u Sonti bi od jeseni mogao biti otvoren glazbeni odjel smjera za tržačke instrumente (tambura) na hrvatskom nastavnom jeziku. Bio bi to istureni odjel Osnovne muzičke škole *Stevan Hristić* iz Apatina. Tim povodom u ponedjeljak je

održan sastanak predstavnika apatinske škole na čelu s ravnateljem **Ferencom Kovácsom** i Hrvatskog nacionalnog vijeća.

»U sončanskoj školi je provedena anketa za ovaj odjel, za koji se prijavilo 24-ero učenika. Održan je potom i sastanak ravnatelja škole **Zvonka Tadijana** s roditeljima te djece. S druge strane, naišli smo na razumijevanje i

u muzičkoj školi u Apatinu, koja će sada poslati zahtjev resornom ministarstvu za otvaranje isturenog odjela u Sonti. Nadamo se pozitivnom odgovoru, a kadrova za ovu nastavu imamo«, kaže za HR dopredsjednica Odbora HNV-a za obrazovanje **Jasna Vojnić**.

Podsjetimo, u sončanskoj osnovnoj školi se od ranije

izučava hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Tim HNV-a na sastanku u Apatinu činili su još i predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**, te profesor tambure u subotičkoj Muzičkoj školi **Vojislav Temunović**.

D. B. P.

LEMEŠKI KULEN NA SAJMU S KLOBASICOM U EU

Dva srebra za kobasicu i kulenovu seku

Šest članova Udruge Lemeški kulen predstavilo je svoju aktivnost na trodnevnom, četvrtom po redu Međunarodnom sajmu *S klobasicom u EU*, u mjestu Sveti Petar u Šumi (Hrvatska) koji je trajao od 4. do 6. ožujka. Na Sajmu je sudjelovalo 15 ekipa iz Hrvatske, Srbije i Mađarske koja je nastupila izvan konkurencije.

Sajam je otvoren u subotu, 5. ožujka, dok je u petak prethodio cjelovečernji zabavni program.

Lemešani su skuhalo najbolje što znaju, specijalitet, lemeški paprikaš od 35 kg prvoklasnog mesa, u kotliću bez kuhače, s karakterističnom začinskom domaćom fino mljevenom paprikom čime su pobrali simpatije i oduševljenje prisutnih. U popodnevrim satima drugog dana organizirano je prvo otvoreno prvenstvo Hrvatske u proizvodnji istarske kobasice u čemu su i Lemešani sudjelovali, zatim predstavljanje partnera Sajma a nakon toga i

izbor vitezova od kobasica gdje je predsjednik Udruge, proglašen za prvog viteza od sedam. Vitezovi su prisegli kako će i nadalje svojim životom i radom promovirati kobasice pod geslom: »Kobasica je duga, a život je kratak«. Trećeg i posljednjeg dana upriličena je atletska trka Istarske zimske lige *S klobasicom u EU* i treće po redu svjetsko prvenstvo u nadijevanju kobasica na beku. Neposredno pred zatvaranje sajma podijeljene su medalje i nagrade. MZR Lemešanka vlasnika **Damira i Dore Vidaković** osvojila je srebrnu plaketu u kategoriji specifične kobasice dok je **Kristijan Kovač** također osvojio srebrnu plaketu, ali u kategoriji kulenove seke. Uzorci za natjecanje poslani su nedjelju dana ranije.

Nositelj projekta je općina Sveti Petar u Šumi, generalni pokrovitelj Istarska županija dok je Požeško-slavonska županija partner. I ove godine je predsjednica Hrvatske **Kolinda Grabar – Kitarović**

Szévald István Sztampi

dodijelila pokroviteljstvo kao i ministarstva turizma, poljoprivrede, poduzetništva i obrta i Obrtnička komora Istre. U glazbenim dijelovima manifestacije nastupali su **Mauro Staraj i La Banda**, te **Maja Šuput i Enjoy**.

Sveti Petar u Šumi pozicioniran je u centru poluotoka Istre i nastao je na mjestu benediktinskog samostana, a kasnije pavlinskog. Na činjenici da je u XVII. stoljeću ovo bilo kulturno središte današnji čelni ljudi temelje kulturne, ali i ostale aktivnosti.

Željko Zelić

SEMINAR U TAVANKUTU

Da domaći ne bude bauk

Da domaći ne bude bauk tema je seminara koji je organiziran u Osnovnoj školi **Matija Gubec** u Tavankutu. Seminar je bio namijenjen roditeljima učenika nižih razreda osnovnih škola, a cilj mu je bio pokazati kako olakšati izradu te skratiti vrijeme pisanja domaće zadaće.

Seminar je vodila profesorica **Marina Balažev**, doktorandica kognitivne lingvistike i edukantica transakcijske analize s višegodišnjim iskustvom rada u nastavi kao i u drugim poslovnim sferama (marketing, ljudski resursi, upravljanje tvrtkama).

Na seminaru je sudjelovalo osmero roditelja. Ravnateljica tavan-kutske škole **Stanislava Stantić – Prčić** je podržala ovaj seminar, jer je okrenut roditeljima, s ciljem da djeci pomognu u nadvladavanju problema pri izradi domaćih zadaća.

Na seminaru su prezentirani pristupi i različite motivacijske metode usvajanja radnih navika. Seminar je bio podijeljen u četiri ključne teme: *Stilovi roditeljstva* – prepoznati vlastiti stil roditeljstva; prepoznati glavni stil djetetova usvajanja informacija (auditivni, vizualni, kinestetički; primijeniti ih na gradivo i izradu zadaće), *Motivacija – kognitivni pristup*: motivirati dijete i pomoći mu da razvije samomotivaciju za izradu domaće zadaće i učenje kao i ustrajanje u drugim aktivnostima koje ga zanimaju; *Mentalne mape* – prepoznati kognitivne sposobnosti djece određenog uzrasta; kako mozak pamti; mentalne mape u učenju; učinkovito ponavljanje te *Usvajanje navike* – kako mozak usvaja naviku; što je potrebno i koliko vremena traje; usvojiti naučeno i koje tehnike primijeniti.

I. D.

PRIPREME ZA LOKALNE IZBORE U SOMBORU

Tko će s kime?

Na početku predizborne kampanje neki od lokalnih odbora političkih stranaka i neke od udruga građana već su objavili hoće li na lokalne izbore ići samostalno ili u koaliciji. Samostalni izlazak na lokalne izbore najavljuje Gradski odbor SPO-a u Somboru. Prema riječima predsjednika GO SPO-a **Vladislava Živanovića**, koji sada obnaša dužnost zamjenika gradonačelnika, na prošlim izborima SPO je osvojio 2.700 glasova i četiri mandata u skupštini i ne boji se samostalno izaći i na ove izbore. »Nudimo

zanima isključivo naš grad Sombor sa svojih petnaest seoskih mjesnih zajednica. Iz tog razloga bilo bi potpuno nelogično ulaziti u predizbornu koaliciju s bilo kojom partijom samo zarad dobivanja nekoliko vijećničkih mandata više«, kaže predsjednik **Dušan Jović**. *Patriotskom bloku* DSS-a i Pokreta Dveri u Somboru će se priključiti još jedna udruga građana iz vladajuće većine – *Bolji Sombor*.

Tko će na lokalnu činiti koaliciju s Demokratskom strankom do zaključenja ovog broja još se nije znalo. Somborske demokrate obja-

jasan lokalni program. Nećemo vaditi krv, mjeriti tlak i dijeliti pakete, to je ponižavajuće za građane. Glasove tražimo na osnovi onoga što smo do sada uradili«, kazao je Živanović i dodao da iza takve odluke stoji cijeli Gradski odbor i da ne očekuje da će zbog te odluke biti onih koji će napustiti SPO i prijeći u neku drugu stranku. A samostalnog izlaska na izbore ne boji se ni udruga građana *Sombor za sve*, koja je također dio somborske vladajuće većine. »Mi smo organizacija koja ne funkcionira kao politička stranka, te nemamo centralu u Beogradu ili Novome Sadu. Ne zanima nas visoka politika, kao ni velike teme i takozvane ideologije u koje više nitko ne vjeruje. Nas

vile su ranije da na lokalnu pregovaramo s LSV-om, SDS-om, Pokretom Dosta je bilo, DSHV-om, Pokretom vojvođanskih Hrvata, Pokretom za preokret, LDP-om, DZVM-om, Novom strankom i Vojvođanskom partijom – Republikanci. Kako su poslije prvog razgovora priopćili iz DS-a, postoji spremnost za suradnju i zajednički stav da se treba suprotstaviti vrijednosnom sustavu koji je uspostavila Srpska napredna stranka.

Ostali se za sada ne izjašnjavaju. No, zanimljivo je da je Sombor posljednjih oko mjesec dana dobio gradske ili inicijativne odbore nekoliko stranaka – Republikanske, Zeleni Srbije i Levica Srbije.

Z. V.

TJEDAN U BAČKOJ

(Ne)podnošljiva lakoća izvještavanja

Sada i službeno – počela je predizborna kampanja. Iako, ruku na srce, barem kada je o Somboru riječ, počela je ona i mjesec dana ranije. Tada su vladajuću, SNS-ovsku, većinu napustili neki koalicijski partneri, a neki su se, iako formalno i dalje članovi koalicije, javno suprotstavili odlukama i politici lokalne vlasti. Tako smo mogli ovih dana čuti (od SPO-a) da je Sombor na jedvite jade našao u industrijskoj zoni parcelu od 30 hektara koju bi ponudio investitoru (samo potencijalnom) iz Kine, čuli smo (od Republikanske stranke) da je investitore koji su u Somboru počeli neku gradnju neugodno iznenadila odluka o povećanju takse za okoliš i poreza, čuli smo (od LSV-a) da se većina lokalnih dužnosnika vodi političkim i osobnim interesima, a ne interesima grada. To smo do sada čuli, a do 24. travnja ili preciznije do početka izborne šutnje čut ćemo još mnogo toga. I sada po prirodi svoga posla mi novinari trljamo ruke – eto nama zanimljivih tema o kojima ćemo pisati i izvještavati. Sugovornici, najmanji problem, jer sve više će biti onih koji će htjeti govoriti o škakljivim temama i problemima u gradu Somboru. Što više vući će, nas novinare, za rukav ne bi li nam odali neku povjerljivu informaciju iz odaja županijskog zdanja, gdje stoluje lokalna vlast. Kako odoljeti, a ne iskoristiti neki od podataka za kojim ste bezuspješno tragali mjesecima i koji nitko nije htio da vam da, kako odoljeti a ne uraditi priču za koju sugovornika do skora niste mogli dobiti ni za lijek? E, tu smo mi novinari na potezu, jer treba biti mudar pa ne dozvoliti da se bude iskorišten u političkoj borbi, koja s nama, pa ni našim čitateljima, gledateljima i slušaateljima zbog kojih i postojimo i nema nikakve veze. I kada je već riječ o političkoj (zlo)uporabi novinara da nije kampanje možda ne bi bilo ni ping-ponga priopćenjima između lokalne vlasti u Somboru (SNS) i Ministarstva poljoprivrede (SPS), oko toga tko je kriv što nema dražbe državne zemlje u Somboru i što somborske oranice ore tko stigne. Tako je grad kao krivca za takvo stanje apostrofirao Ministarstvo poljoprivrede koje naprasno početkom veljače nije dalo suglasnost na oglas o raspisivanju javne dražbe za državnu zemlju iako je dva mjeseca ranije usvojilo godišnji program čiji je sastavni dio i spomenuti oglas. Drugačiji pogled na cijelu zavrzlamu ima Ministarstvo koje optužuje lokalnu vlast da je s donošenjem programa kasnila sedam mjeseci i samim ti krivac je što dražbe još nisu održane (a u međuvremenu izmijenjen je Zakon o poljoprivrednom zemljištu). Pitam se sada da su SNS i SPS u predizbornoj koaliciji, bi li bilo ovog prepucavanja priopćenjima?

Z. Vasiljević

JE LI POTREBNA POLICIJSKA ZAŠTITA LIJEČNIKA OD NEZADOVOLJNIH PACIJENATA?

Obostrano nezadovoljstvo

Koliko ima nervoznih pacijenata, toliko je i doktora koji su nervozni na svoj način», kaže Mila Belić iz Šida

Kako su se dogovorili ministar zdravlja **Zlatibor Lončar** i ministar unutarnjih poslova **Nebojša Stefanović** nakon još jednog napada na liječnike na radnom mjestu, policijske ophodnje od 18. veljače trebale bi biti stalno prisutne u zdravstvenim ustanovama kako bi se na taj način zaustavio val nasilja kojem su u posljednje vrijeme izloženi zdravstveni radnici. Iako policijske ophodnje obilaze zdravstvene ustanove, pokazalo se da to nije dovoljno i da nasilnici i dalje ne prezaju od fizičkih nasrtaja na medicinske radnike. Kako bi se ovaj problem što efikasnije riješio, osim navedene mjere dogovoreno je da se i ubrzaju inicirane izmjene zakonskih propisa. Istraživali smo kakva je situacija u zdravstvenim ustanovama u Srijemu i u kojoj mjeri je neophodan pojačan policijski nadzor, kao i kako na nove mjere reagiraju pacijenti.

UČESTALIJI NESPORAZUMI

Nažalost, zbog nedovoljnog broja policajaca dvadesetčetvorosatno dežurstvo u domovima zdravlja i bolnici je nemoguće ali nakon dogovora ministara, policijski službenici češće obilaze sve zdravstvene stanice na teritoriju Grada Srijemska Mitrovica, od ambulanti Doma zdravlja, do Opće bolnice i službe hitne pomoći. Evo što o tome kaže dr. **Duško Madžić** iz Hitne pomoći:

»Danas je mnogo više maničnih stanja, mnogo više depresija a nesporazuma ima svakodnevno u komunikaciji bez obzira tko ga je inicirao. Narod je danas u teškom stanju,

svaki peti je depresivan. Problem u Srijemskoj Mitrovici je taj što smo dosta razuđeni. Imamo 19 zdravstvenih stanica po selima i sedam u gradu. Nažalost, nemamo nikakvo osiguranje ili portirsku službu, upravo zbog razuđenosti. Jedinu način je da interventna ophodnja obilazi naše punktove i da budemo u poziciji da ih možemo pozvati i da oni brzo stignu ukoliko dođe do nekog problema«.

Opće mišljenje koje vlada među liječnicima jeste da se ne osjećaju sigurno na poslu. Navode da svakodnevno doživljavaju razne neugodnosti, ali se trude riješiti konfliktne situacije:

»Uvijek je bilo devijantnog ponašanja i depresija i kada je kriza, a ovdje je 25 godina financijska kriza. Mi se ovdje nećemo štititi od svojih pacijenata, mi idemo među njih, vozimo ih njihovim kućama, prilazimo im kada im nitko ne bi prišao. Ne radi se tu o stvaranju barijera između nas i pacijenata, već o

tome da imamo normalne uvjete za rad, što mi sada nemamo«, ističe dr. **Miodrag Čuturić**.

NEOPHODNOST POJAČANOG NADZORA

Slična je situacija i u šidskom Domu zdravlja. Kako ističe direktor ove ustanove dr. **Krsto Kureš**, između zdravstvene ustanove u Šidu i MUP-a potpisan je sporazum da će policijske patrole češće obilaziti objekt Doma zdravlja Šid, kako bi se spriječile neželjene situacije:

»Najveći problemi su noću kada se može dogoditi da u službi hitne pomoći ostane kompletna ženska ekipa medicinskih radnika. Ukoliko tada dođe netko u alkoholiziranom stanju ili stanju nervnog rastrojstva, teško im se mogu suprotstaviti, a moglo bi doći i do neželjenih posljedica. Zato smatram da su ove pojačane mjere neophodne posebice sada u vrijeme migrantske krize, kada je u

našoj općini prisutan i veliki broj državljana s Bliskog istoka i kada je mogućnost za incidente veća«, navodi dr. Kureš.

Kao moguće rješenje ovog problema zdravstveni radnici navode eventualno uvođenje elektronskih kartica, pomoću kojih bi se moglo pratiti tko ulazi u bolnički krug.

PROBLEM SUSTAVA

Kako zaključak cijele ove priče ne bi bio jednostran, treba uzeti u obzir i situaciju kada nervoza liječnika često bude uzrokom pacijentovog nezadovoljstva. Veliki broj građana nezadovoljan je liječnicima i smatraju da su i oni često izloženi napadima od njih, medicinskih tehničara, pa čak i običnih spremaća zaposlenih u zdravstvenim ustanovama. Na pojedine specijalističke preglede ponekad čeka i po dva i tri mjeseca, ukoliko naravno nemate neku vezu da vas ubaci preko reda. Narod

Prema posljednjim rezultatima istraživanja, europski zdravstveni potrošački indeks za 2015. godinu rangirao je Srbiju na 30. mjesto među 35 zdravstvenih sustava po kvaliteti i dostupnosti usluga za pacijente. Od maksimalnih 1.000 bodova Srbija je osvojila 554, a najbolji rezultat osvojila je u kategoriji Prava i obaviještenost pacijenata gdje je dobila 104 od mogućih 150 bodova. Loše ocjene dobivene su, među ostalim, za slabu prevenciju bolesti uzrokovanu pušenjem, krvnim tlakom, operaciju katarakte, transplantaciju bubrega, brigu o starima i korupciju. Iza Srbije su ostali Bugarska, Rumunjska, Albanija, Poljska i Crna Gora, dok su uspješnije ocijenjene Slovenija, Hrvatska i Makedonija.

nema novca platiti preglede kod privatnih liječnika, a nezadovoljstvo uslugom koja im se pruža u državnoj ustanovi, za koju redovno plaćaju zdravstveno osiguranje, sve je veće. Naravno da to ne znači da što smo nezadovoljni odnosom medicinskog osoblja prema nama, trebamo tući liječnike:

»Naravno da sam protiv nasilja. Nitko neće napraviti incident ako je zdrav, ali u domove zdravlja i bolnice

dolaze bolesni ljudi, koji su nervozni bez obzira koja je dijagnoza. Crne kronike sve su dominantnije u medijima, ekonomska situacija je teška, kriza je. Smatram da je dobro da policija obilazi zdravstvene ustanove, ali smatram i da se najprije mora riješiti problem sustava. Koliko ima nervoznih pacijenata, toliko je i doktora koji su nervozni na svoj način«, kaže **Mila Belić** iz Šida.

S. Darabašić

GRADSKA UPRAVA GRADA SUBOTICE TAJNIŠTVO ZA GRAĐEVINARSTVO

U skladu s člankom 50. Zakona o planiranju i izgradnji (»Službeni glasnik RS«, br. 72/09, 81/09-ispr., 64/10-US, 24/11, 121/12, 42/13-US, 50/13-US, 98/13-US, 132/14 i 145/14) i članovima od 60. do 73. Pravilnika o sadržini, načinu i postupku izrade planskih dokumenata (»Službeni glasnik RS«, br. 31/10, 69/10 i 16/11)

oglašava

JAVNI UVID U

Nacrt Izmjene Plana detaljne regulacije za dijelove prostora MZ *Zorka* i MZ *Dudova šuma* (između ulica dr. Ferenc Badrogrvari, željezničke pruge Subotica – Budimpešta, ulice Kosovske, željezničke pruge Subotica – Sombor i ulice Proleterskih brigada) u Subotici.

Javni uvid može se obaviti od 14. ožujka do 12. travnja 2016. godine, radnim danima od 8-15 sati, u Gradskoj upravi Subotice, Trg Slobode 1.

Zainteresirana pravna i fizička lica mogu izvršiti uvid u Plan i dobiti informacije o Planu u Gradskoj upravi Grada Subotice, u Tajništvu za građevinarstvo, Stara gradska kuća, ured br. 202/1.

Primjedbe na planirana rješenja u tijeku javnog uvida, mogu se u pisanoj formi dostaviti Tajništvu za građevinarstvo (Uslužni centar, šalter 14 ili 15), do 12. travnja 2016. godine.

Javna sjednica Komisije za planove održat će se 15. travnja 2016. god. u 13 sati u zgradi Stare gradske kuće (u Plavoj dvorani), Trg Slobode br.1. Pravna i fizička lica mogu pred Komisijom za planove obrazložiti svoje primjedbe koje su u pisanom obliku dostavljene tijekom javnog uvida.

Tajnik, Zoran Čopić dipl. pravnik

TJEDAN U SRIJEMU

Početak kampanje u Srijemu

Srijemska Mitrovica bila je mjesto gdje je prošle nedjelje održana prva predizborna konvencija Srpske napredne stranke. Time su i službeno otpočele predizborne aktivnosti ove stranke koje će trajati sve do 24. travnja kada će se građani izjasniti koja će stranka voditi Srbiju u naredne četiri godine. Mitingu u Srijemskoj Mitrovici prisustvovao je veliki broj stranačkih dužnosnika iz SNS-a, koalicijski partneri, ali i nezavisni kandidati na listi. Poruka koja se mogla čuti na mitingu bila je da »mržnja i nezadovoljstvo ne mogu pobijediti rad, disciplinu i napredak«, a kao jedan od prioritetnih ciljeva istaknut je dolazak Srbije pred vrata Europske unije za četiri godine. Dan je osvrt i na kritike oporbe da Srbiji loše ide, ističući pri tom da su izbori u nezgodnom trenutku i da je iz tog razloga potrebno da se jedinstveno i ujedinjeno ide dalje. Skupu se obratio i gradonačelnik Srijemske Mitrovice **Branislav Nedimović**, podsjećajući prisutne na svibanjske poplave 2014. godine kada su Mitrovačani uz pomoć ostalih građana Srbije uspjeli obraniti grad od nabujale Save, a podsjetio je i na dolazak investitora u ovaj srijemski grad gdje je danas u njihovim kompanijama zaposlen određeni broj ljudi. U svom obraćanju premijer **Vučić** je istaknuo da se ne želi vraćati u 2000. godinu, kao i da ne obećava kule i gradove, med i mlijeko niti šarene laže, nego još teškog rada. Kako je izjavio, garantira da će radnici i umirovljenici za četiri godine imati veće plaće i mirovine. To je samo dio poruka koje su se mogle čuti na prvom mitingu sada vodeće stranke u Srbiji, čiji lideri garantiraju da će Srbiju voditi naprijed, da će ona biti daleko razvijenija i gdje će ljudi moći živjeti od svog rada. S druge strane, građani će imati priliku izjašnjavati se i za demokratsku opciju *Za pravednu Srbiju – Demokratska stranka*, gdje se, osim DS-a, nalazi Nova stranka, Pokret za Krajinu, Zajedno za Šumadiju, Zajedno za Srbiju i DSHV, kao i za drugu demokratsku opciju okupljenu oko SDS-a i LDP-a kao i za ostale stranke riješene da na izborima nastupaju samostalno. Predizborne konvencije ovih stranaka u Srijemu tek predstoje. Lokalni izbori bit će raspisani ovog tjedna, kada slijedi izborna kampanja u svim lokalnim sredinama. Dakle, predizborna trka tek slijedi, predstavljanje programa za svjetliju i bolju budućnost, predizborna obećanja u koja danas malo tko vjeruje da će se ikad ostvariti i nakon svega izlazak na birališta kada ćemo konačno saznati koja od ponuđenih opcija će pobijediti. Optimizam, nada i vjera u bolje sutra još uvijek postoji, pitanje je samo koja od ponuđenih opcija će nam to omogućiti.

S. D.

SUDAREVIĆI NA OKUPU, DRUGI PUT

Diče se svojim prezimenom

Netko se svog prezimena stidi, a netko se njime diči, netko živi na staroj slavi svoga prezimena, a netko skida ljagu sa svoga. Za svako prezime vezana je neka zanimljiva ili manje zanimljiva priča, svako prezime ima svoju povijest, kako i gdje je nastalo, koja se nacionalnost najviše uz njega veže...

U Subotici nema tko nije čuo za **Dulićeve**, **Skenderovićeve**, **Kujundžićeve**... Možda ste čuli i za **Sudarevićeve**? Nema ih toliko koliko ima prethodno nabrojanih, ali se i oni veoma ponose svojim prezimenom.

SUDAREVIĆI OD SUDARA

Kako bi se ujedinili i saznali što više o svom prezimenu, organizirali su 1. ožujka 2016. godine druženje Sudarevića u prostoriji mesne zajednice Verušić. Ovaj datum ni malo nije slučajna. Naime, toga dana, 1. ožujka 1751. godine **Gaji Sudareviću**,

graničarskom zastavniku u Čurugu dodijeljen je plemićki list i grbovnica. Plemstvo je proglašeno sljedeće godine u Bačkoj županiji. Pokušali su ući u trag grbu koji je tada dobio Gajo Sudarević, no u tome nisu za sad uspjeli. No, heraldičar im je po točnom opisu rekonstruirao grb. Pod tim se grbom u subotu na istom mjestu, kao i lani, okupilo njih stotinjak.

Ivan Sudarević, jedan od petorice koji su se prošle godine u veljači prvi put skupili da bi proširili saznanja o svojem prezimenu govorio je o podrijetlu prezimena, njegovoj lokalizaciji, te kako je protekao prošlogodišnji susret. Rekao je kako prezime Sudarević najvjerojatnije potiče od zanimanja njihovih predaka. Kako saznaju iz raznih knjiga, priča koje su se prenosile s koljena na koljeno, ti preci su se bavili proizvodnjom sudova od drveta te su oni nazivani sudarima. Vremenom je od sudara nastalo prezime Sudarević.

ALBIN ĐURASEVIĆ, AUTOR FOTO KNJIGE DALMACIJA

Lijep i koristan suvenir

Prije nepunih mjesec dana iz tiska je izašla foto knjiga *Dalmacija* autora **Albina Đurasevića**, stilizirani foto vodič kroz jednu od najljepših regija na Jadranu.

»Sve je počelo s mojim prikupljanjem brojnih fotografija koje sam snimio tijekom proteklih godina u svim dijelovima Dalmacije. Prvobitno sam napravio jedan DVD uradak, a potom mi je na pamet pala ideja kako bih od ovog foto materijala mogao napraviti i jednu slikovnicu. Uslijedilo je prebacivanje fotografija i nastala je

knjiga fotografija, stilizirani foto vodič kroz Dalmaciju s brojnim dodatnim informacijama koje svakom turistu umnogome olakšavaju upoznavanje svih ljepota jedne od najljepših regija na Jadranu«. Kaže Đurasević.

DVA DESETLJEĆA DALMATINSKOG ISKUSTVA

Albin Đurasević je već gotovo dva desetljeća radno vezan za Dalmaciju, a kao turistički vodič s licencom brojnim domaćim i inozemnim gostima svakodnevno je na usluzi.

»Prije sam radio i na smještaju, ali sada je moj poslovni angažman uglavnom vezan za organizaciju raznovrsnih izletničkih programa. U bogatoj ponudi je stotinjak mogućnosti i destinacija poput izleta brodom i autobusom u svim smjerovima Dalmacije, ali i, primjerice, sve popularnijeg raftinga na rijeci Cetini«.

No, vratimo se priči o njegovoj foto knjizi *Dalmacija* koja će tijekom ove turističke sezone doživjeti svoju promociju diljem ove hrvatske primorske regije.

»Ova knjiga je moje foto-

Skupu se obratio i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** koji je naglasio važnost ovakvih okupljanja:

»Važno je zajedništvo. Mi smo danas u svijetu koji je visoko zatvoren, gdje se komunikacija odvija putem elektoničkih mreža, gdje smo se otuđili jedni

od drugih. Ovo su prilike da u iskrenom razgovoru, toplim dodirima ruku, osmijehom, pogledima, budemo zajedno.«

Čestitao im je na ideji, te izrazio nadu će biti uzor i potaknuti druge obitelji da krenu u istraživanje svoje povijesti.

PEZIMENJACI IZ HRVATSKE

Za skup se čulo i u Hrvatskoj. Naime, načelnik općine Stari Jankovci zove se **Dragan Sudarević**, a njegova obitelj jedina je s tim prezimenom u mjestu. Istraživanjem su došli do saznanja kako je na području Starih Jankovaca, mjesta u blizini Vukovara, on dvanaesta generacija Sudarevića.

»Smatrali smo se Šokcima, no sad moram priznati da sam zbunjen. Možete me možda uvjeriti da sam Bunjevac. Kako bilo, Sudarevići su zasigurno Hrvati.«

Vlč. **Julije Bašić** potrudio se iz matice župe Uznesenja blažene djevice Marije na Bikovu koja se vodi od 8. travnja 1926. godine popisati one koji su u toj crkvi kršteni pod prezimenom Sudarević. Od te godine pa sve do danas u toj župi kršteno je 23 osobe s prezimenom

Sudarević. Prva je **Klara Marija Sudarević**, rođena i krštena 1940. godine i prisustvovala je prvom skupu Sudarevića.

U ime organizacijskog odbora obitelji Dulić, Sudarevićevima se obratio **Franjo Dulić** koji je izrazio zadovoljstvo što su se uspjeli okupiti, jer time pokazuju i sebi i drugima da postoje i da su dio hrvatskog naroda koji je na ovim prostorima uspio opstati i sačuvati svoje ime, vjeru, jezik i običaje.

Druženje je nastavljeno razgovorom, razmjenom iskustava i sjećanja, a **Zvonimir Sudarević** je je fotografijama prikazao kako je izgledao prošlogodišnji skup petnaestak Sudarevića, te iznio podatak kako na biračkom popisu u Subotici i okolici ima 197 osoba koje nose prezime Sudarević, te ako se tome dodaju djeca mlađa od 18 godina, vjerojatno se približavaju broju 300.

Ovom prezentacijom završen je oficijalni dio, te je uslijedilo druženje uz kokice i kiflice kako priliči korizmami. One koje zanima prezime Sudarević, na društvenoj mreži facebook se mogu pridružiti stranici »Sudarević – prezime Sudarević«.

Antonija Dević

grafsko viđenje Dalmacije i po mom sudu u njoj se nalaze sve najzanimljivije stvari i mjesta za vidjeti, te preporuka svakom turistu koji bi ih želio posjetiti i razgledati. Knjiga započinje od Dubrovnika i ide praktično od juga prema sjeveru Dalmacije, obuhvaćajući brojne gradove i mjesta kako na kopnu tako i na lijepim hrvatskim otocima. Knjiga obiluje brojnim informacijskim smjernicama (GPS, QR kodovi) i pomaže jednom suvremenijem spoznavanju sredine u kojoj se inozemni gost nađe, te kao takva predstavlja jedan vrlo koristan suvenir«.

DESET JEZIKA

Duhom dobrog domaćina knjiga se svojim budućim čita-

teljima na pojedinim stranicama obraća na deset jezika koji su najzastupljeniji među turističkom populacijom koja posjećuje Hrvatsko primorje.

»Na deset jezika su pojašnje-

ne samo one osnovne informacije u svezi deskripcije određenih pojmova, jer u pitanju je ipak slikovnica. Ipak, smatram kako je obraćanje turistu – gostu na njegovom jeziku iznimno važan

segment dobrog rada u turizmu. Uz ovu foto knjigu turisti će imati priliku lijepo se zabaviti i opustiti, te upoznati sva mjesta koja su posjetili i koja bi jednoga dana mogli i posjetiti. Ona je namijenjena svim starosnim uzrastima, ali osobno mislim kako će ipak veće zanimanje izazvati među starijima, što je opet posve normalno. Stariji su ipak mnogo ozbiljniji i sistematičniji kada je u pitanju upoznavanje nove sredine i dobra, zanimljiva koncepcija godišnjeg odmora. Foto knjiga *Dalmacija* će im svakako umnogome olakšati i uljepšati boravak na ovom dijelu Jadrana« nasmijao se Đurasević, pozivajući sve da se kroz njegovu foto knjigu ponovno uvjere u ljepotu ove jadranske regije.

Natječaj za nagrade ZKV-a

NOVI SAD – Zavod za kulturu Vojvodine raspisao je Natječaj za godišnje nagrade za stvaralačke rezultate u kulturi i umjetnosti i unapređivanju kulturnog života Vojvodine.

Svaki pojedinac ili institucija mogu predložiti kandidate za nagradu u četiri kategorije: za suvremeno stvaralaštvo mladom autoru do 35 godina, za multikulturalnost i interkulturalnost, za očuvanje kulturnog naslijeđa i za ukupno stvaralaštvo.

Natječaj je otvoren do 31. ožujka. Nagrade se sastoje od umjetničkog predmeta i primjerenog novčanog iznosa, navodi se u priopćenju ZKV-a.

Smijeh slobode u Novom Sadu

NOVI SAD – Knjiga **Borisa Pavelića** pod nazivom *Smijeh slobode: Uvod u Feral Tribune* predstavljena je u subotu u novosadskom klubu *Fabrika*. Knjiga govori o radu kulturnog političko-satiričnog tjednika *Feral Tribune* koji je izlazio od 1983. do 2008. godine.

Na promociji su, osim autora, govorili i osnivači tog lista, novinari **Boris Dežulović**, **Viktor Ivančić** i **Predrag Lucić**.

»U društvima svih ex-yu republika ne postoji svijest da je dobro novinarstvo važno, da ga se treba pomagati i omogućiti mu da živi«, istaknuo je Boris Pavelić.

»Režimi, diktatori, velike vođe ne vole kad im se ljudi smiju. Zato je smijeh i najbolja stvar«, kazao je Boris Dežulović.

Posjetitelji su imali prigodu pogledati satirični performans *Melodije smijeha i slobode* u izvedbi Lucića i Dežulovića.

Knjiga *Smijeh slobode: Uvod u Feral Tribune* predstavljena je dva dana ranije i u Beogradu.

A. K.

Natječaj iz područja kulture

BEOGRAD – Ministarstvo kulture i informiranja Republike Srbije raspisalo je natječaje iz područja kulture za 2016. godinu. Za hrvatsku zajednicu zanimljivi su natječaji u području suvremenog stvaralaštva (u okviru kojih je i natječaj za nacionalne manjine), kulturnog naslijeđa, za otkup publikacija za knjižnice, umjetničkih djela u području vizualnih umjetnosti, mobilnosti umjetnika i profesionalaca u području kulture i umjetnosti, te sufinanciranje projekata u području kulture i umjetnosti koji su podržani kroz međunarodne fondove.

Natječaji i obrasci za prijavu projekata, te dodatne informacije dostupni su na internetskim stranicama Ministarstva – www.kultura.gov.rs.

Natječaji u ožujku?

NOVI SAD – Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje obavijestilo je javnost kako bi tijekom ožujka trebalo raspisati još tri natječaja u području kulture. Riječ je o sljedećim natječajima: natječaj za sufinanciranje izdavačke djelatnosti u AP Vojvodini u 2016. godini; natječaj za sufinanciranje proizvodnje dokumentarnih filmova u AP Vojvodini u 2016. godini i natječaj za sufinanciranje programa i projekata u oblasti zaštite nematerijalnog kulturnog naslijeđa i suvremenog umjetničkog stvaralaštva nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica u AP Vojvodini u 2016. godini. Natječaji će, kako se navodi, biti raspisani po pribavljanju rješenja o dozvoljenosti državne pomoći od Ministarstva financija, odnosno Komisije za dodjelu državne pomoći.

Koncert Tonija Cetinskog u Novom Sadu

NOVI SAD – Hrvatski pop glazbenik **Toni Cetinski** održat će 17. travnja koncert u velikoj dvorani novosadskog SPENS-a. Cetinski će na pozornicu izaći s proširenim glazbenim sastavom, te najavljuje da će, osim svojih aktualnih hitova, izvesti i svoje stare pjesme, kao i neke pjesme s novog albuma koji uskoro očekujemo.

Ulaznice za koncert se mogu kupiti na blagajni SPENS-a, kao i na svim prodajnim mjestima u prodajnoj mreži Gigstixa i Eventima.

HMI: Mala škola hrvatskoga jezika i kulture

NOVI VINODOLSKI – Hrvatska matica iseljenika i ove godine, dvadeset i treći put, organizira *Malu školu hrvatskoga jezika i kulture*. Škola će biti održana od 18. do 29. srpnja u Novome Vinodolskom, primorskom ljetovalištu bogate kulturne prošlosti. Temeljni je cilj ovoga ljetovanja da djeca, uzrasta 9-16 godina, koja žive izvan Hrvatske, u zajedništvu s djecom iz različitih mjesta u Hrvatskoj, unaprijede svoje znanje hrvatskog jezika te upoznaju kulturnu i prirodnu baštinu kraja u kojemu borave.

Program škole ostvaruje se putem raznih kreativnih igraonica-radionica (jezična, kulturološka, novinarska, lutkarska, dramska, plesna, filmska), te niza sportskih, rekreativnih i zabavnih sadržaja. I još puno, puno veselja i radosnih trenutaka u zdravom, bezbrižnom i sigurnom okolišu pod nadzorom iskusnih i pouzdanih učitelja i voditelja.

Više informacija o programu možete pronaći na internetskoj stranici HMI: www.matis.hr u rubrici Programi.

IZLOŽBA U NOVOM SELU (NEUDORFU)

Slike od slame stigle i do Austrije

Nakon dvije uspješne izložbe koncem prošle godine u Slovačkoj, u Pezinoku nadomak Bratislave te u Devinskom Novom Selu – slike od slame iz zbirke HKPD-a *Matija Gubec* iz Tavankuta nastavljaju svoje srednjoeuropsko putovanje. Sada su stigle do Austrije. Naime, od subote, 5. ožujka, ove se slike mogu pogledati

predsjednik HKPD-a *Matija Gubec* **Ladislav Suknović** i najavio aktivnosti koje se planiraju realizirati u narednom razdoblju:

»Naša je velika želja izložbu prikazati u što više izložbenih prostora ili galerija. Zahvaljujući dragim prijateljima i ljudima dobre volje koji nam pomažu u ovom nastojanju, nadamo se prijedlozima za nove

Ladislav Suknović i Felix Miletich

u prostorijama Društva za muzej i kulturu u Neudorfu (Novom Selu), mjestu u kojem živi zajednica gradišćanskih Hrvata.

Interesiranje za ovu izložbu je pokazao veliki broj posjetitelja, kako iz Novoga Sela tako i iz okolnih mjesta. Zanimanje za slamarsku tehniku pokazali su također i organizatori sajmovi starih obrta u Austriji.

»Izložba u Neudorfu je bila iznimno posjećena, medijski dobro praćena i po reakcijama posjetitelja se dalo zaključiti veliko zanimanje za ovu vrstu umjetničkog izričaja. Osim prezentacije specifičnog umjetničkog izričaja, izložba povezuje našu udrugu i članove s dragim ljudima koji nam pomažu u promociji slamarstva«, rekao je

izložbe. Izložba nastavlja živjeti svoju priču i nizati uspjehe, te prezentirati Hrvate iz Vojvodine. Naše slamarke ne prestaju s radom, pripreme su u tijeku za uskršnju izložbu, potom slijedi priprema za *Noć muzeja* a zatim slijedi Kolonija, a u međuvremenu su sudjelovanja na sajmovima i drugim manifestacijama sličnoga tipa.

Otvorenju izložbe prisustvovali su upravitelj muzeja pri Društvu za muzej i kulturu u Novom Selu **Felix Miletich**, načelnik općine Novo Selo **Stefan Mikula**, te njegov zamjenik dr. **Harold Ladic**. U programu otvorenja nastupili su članovi tamburaškog sastava mjesnog kulturnog društva. Izložba slika od slame u Novom Selu bit će otvorena do početka travnja.

I. D.

KULTURAMA

MSUV

»Na mapi globalnog identiteta Vojvodine, kultura i umjetnost koje su u njoj nastajale, a koje i danas tvore živu i prepoznatljivu mrežu vrijednih znakova, autorskih opusa i procesa, institucija i manifestacija, uvijek su bile jedna od temeljnih odrednica. A kao njihove najpreglednije odlike i konstante u višestoljetnom kontinuitetu najprije se mogu imenovati bliskost internacionalnom kontekstu i svojevrsno interkulturno prožimanje, ponajprije uzrokovano geografskim položajem Pokrajine i multinacionalnim sastavom njenog stanovništva«, zapisao je u jednom svojem tekstu novosadski pjesnik, esejist, kritičar i konceptualni umjetnik **Vladimir Kopić**.

Jedna od pokrajinskih ustanova kulture koja se svojim radom vrlo dobro uklapa u goren avedenu »priču« je Muzej suvremene umjetnosti Vojvodine (MSUV), koji ove godine slavi svoj 50. rođendan.

Osnovan 1. veljače 1966. godine kao Galerija suvremene likovne umjetnosti, MSUV ima misiju proučavanja, prezentacije i čuvanja djela suvremene umjetnosti. O posljednjem svjedoči oko 3.500 radova u više zbirki – koliko ih čini kolekciju muzeja.

Iako su uopćavanja prilično nezahvalna, postoji stajalište da je suvremena umjetnost »čudna« oku »prosječnoga konzumenta kulture«. No, treba znati da su isto tako »čudna« bila vizualna istraživanja jednog **Moneta**, **Duchampa** ili **Picasso**, čijim se radovima danas dive milijuni ljudi. Dakle, teorijski promatrano, odlaskom na neku od izložaba suvremene umjetnosti imate priliku među prvima vidjeti djelo nekog budućeg klasika. Pritom, i da u dijalogu s djelom, a sami time i njegovim autorom, dobijete jedan od mogućih odgovora na pitanje – tko smo, kakvi su društvo ili svijet u kojem živimo? Jer o »duhu vremena« progovara i umjetnost kao medij. Ukratko, više je razloga zbog kojih je suvremena umjetnost vrijedna naše pažnje.

Što je ujedno i »reklama« za MSUV koji će svoj jubilej, kako najavljuju, obilježiti nizom programa. Ali bez, kako kažu, posebnog slavlja »s obzirom na veliko smanjenje proračuna, te kritičnu poziciju kulture i suvremene umjetničke produkcije u društvu«.

D. B. P.

PREDSTAVLJENA BIBLIOGRAFIJA KLASJA NAŠIH RAVNI

Doprinos cjelovitijem čitanju književne baštine

Bibliografija sigurno nije savršena a ni završena, ali je rađena sa željom da pruži potpuniju sliku uredničke koncepcije časopisa kao i da bude pomoć budućim istraživačima, rekla je knjižničarka Bernadica Ivanković

U povodu 80. obljetnice od pojave prvog sveska nedavno je objavljen specijalni, tematski broj *Klasja naših ravni* (5. – 12. za 2015. godinu) koji donosi bibliografiju tog Časopisa za kulturu, umjetnost i znanost od njegova nastanka 1935. do 2015. godine. Taj je svezak, uz razgovor o pojedinim temama vezanim za *Klasje*, predstavljen prošloga petka u Gradskoj knjižnici u Subotici.

Spomenutu bibliografiju izradile su uposlenice subotičke knjižnice – **Izabela Papdi**, **Bernadica Ivanković** i **Nevena Mlinko** uz konzultacije s urednikom *Klasja* **Milovanom Mikovićem**. Tim je bibliografski obradio svaki od 82 sveska *Klasja* (u 156 brojeva) koji su tiskani, po razdobljima gledano od 1935. do 1938., od 1942. do 1944., od 1996. do 2001., te od 2002. do 2015.. Ukupno je to 9.186 stranica časopisa, što ih je ispunilo 1.116 suradnika, a koji su obuhvaćeni u 2.680 bibliografskih jedinica.

SKLAPANJE MOZAIKA

Urednik *Klasja naših ravni* Milovan Miković je istaknuo kako novinsku, časopisnu, književnu, znanstvenu i drugu produkciju bunjevačkih i šokačkih Hrvata iz Vojvodine nedovoljno prati odgovarajuća bibliografska obradba, iako je na tom planu posljednjih godina načinjeno više zamjetnih iskoraka.

»Iz pregleda do sada priređenih bibliografskih radova, u

Branimir Kopilović, Milovan Miković, Izabela Papdi, Bernadica Ivanković i Nevena Mlinko

sve većoj mjeri se nazire mozaik uradaka koji će nam zacijelo otvoriti mogućnost cjelovitijeg i kompleksnijeg čitanja i razumijevanja građe što nam je ponudilo tridesetak dosad najčešće prisutnih bibliografa«, kazao je Miković.

Govoreći o bibliografiji *Klasja*, naglasio je kako ju »možemo i trebamo čitati na više načina, a među ostalim i u interakciji i dosluhu s već ranije nastalim bibliografskim djelima, o drugoj periodici i tiskovinama iz ovoga podneblja«. Bibliografije, kako je zaključio, mogu pridonijeti učvršćivanju samosvijesti, ali i samopoštovanja jedne zajednice.

SADRŽAJI I UREĐIVAČKA KONCEPCIJA

Bernadica Ivanković je ukazala na neke podatke koji se tiču sadržaja objavljivanih u *Klasju*, a do kojih se došlo tijekom izrade ove bibliografije. Tako je, pri-

mjerice, u kategoriji književnosti vojvođanskih Hrvata registrirano 828 bibliografskih jedinica. Čak trećina od toga broja (272) posvećena je pjesništvu, 157 zapisa je iz oblasti teorije književnosti, 110 je posvećeno pripovijetki, intervjuu – 102, romanu – 90, govoru – 33, eseju – 22, sve do putopisa kojih ima jedan.

»Bibliografija sigurno nije savršena a ni završena, ali je rađena sa željom da pruži potpuniju sliku uredničke koncepcije časopisa kao i da bude pomoć budućim istraživačima«, rekla je Ivanković.

Izradom bibliografije, kako je navela Nevena Mlinko, uočene su mijene glede uređivačkih koncepcija u dodajšnjih blizu 160 brojeva. Iako je imao više urednika i uređivačkih koncepcija, osnovni cilj časopisa je bio i ostao afirmacija mjesnog hrvatskog književnog, znanstvenog i uopće kulturnog stvaralaštva.

Mlinko je ukazala i na jednu manu bibliografije, a to je nedo-

statak sadržaja koji bi osigurao lakše snalaženje među informacijama i bolju preglednost.

»O tome se govorilo, ali je u završnici rada propušteno. Ispričavam se u svoje i ime svih koji su radili na bibliografiji na tome vama koji ćete se bibliografijom služiti. Ono što nam je bilo zanimljivo kao ideja, a nije realizirano, jest pravljenje registra prikazanih knjiga jer je očigledno na polju kritike to bila najjača grana, a bilo bi zanimljivo vidjeti što se čitalo i o čemu se pisalo u *Klasju*«, kazala je Mlinko.

O metodama pri izradi bibliografije govorila je Izabela Papdi, a povjesničar umjetnosti **Branimir Kopilović** se osvrnuo na svoj doprinos bibliografiji – popis likovnih priloga u časopisu. Prisutne je na početku večeri pozdravio ravnatelj subotičke Gradske knjižnice **Dragan Rokvić**, koja je sunakladnik ovog sveska *Klasja*.

D. B. P.

GODIŠNJA SKUPŠTINA UBH DUŽIJANCA

Inicijative za unapređenje Dužijance

U sjedištu Udruge, u župi sv. Roka u Subotici, 3. ožujka održana je redovita godišnja skupština Udruge bunjevačkih Hrvata *Dužijanca*. Predsjednik Udruge mons. dr. **Andrija Anišić** je svim članovima zahvalio na sudjelovanju u radu istaknuvši kako je prošlogodišnja *Dužijanca* prošla lijepo i bez bilo kakvih napetosti. Naglasio je da Udruga nema samo zadaću organizirati *Dužijancu*, kako je to ranije činio Organizacijski odbor, nego mora čitavu godinu raditi. Stoga su i aktivnosti Udruge proširene na čitavu godinu. Dodjeljivanje sredstava u 2015. godini od Zaklade *Adris* u iznosu od 140 tisuća kuna, zabilježeno je u Udrugi zlatnim slovima, istaknuo je Anišić.

Članovi skupštine jednoglasno su prihvatili izvješće o radu Udruge u protekloj godini kao i financijsko izvješće, koje je podnio direktor Udruge **Marinko Piuković** te izvješće nadzornog odbora koje je izložio **Grgo Kujundžić**, predsjednik tog odbora.

Prijedlog rada Udruge u 2016. godine, kao i prijedlog proračuna za to razdoblje, uz

određene primjedbe, prihvaćeni su jednoglasno.

Na skupštini je pokrenuta i prihvaćena inicijativa okupljanja svih bandaša i bandašica. Poznato je naime, da njih prema određenim kriterijima katedralni župnik bira svake godine i da oni imaju određene dužnosti dok traje *Dužijanca*. Želja Udruge je da ulogu bandaša i bandašica od epizodne pretvore u trajniju, tako da oni i dalje mogu dati svoj doprinos napretku *Dužijance*. Odlučeno je da će svi bandaši i bandašice biti pozvani na jedan susret na kojem će im biti ponuđeno članstvo u UBH *Dužijanca* te biti izložene mogućnosti njihovog budućeg angažmana oko *Dužijance*. Također je predloženo da se izradi svojevrсни pri-

ručnik za bandaše i bandašice u kojem bi bile navedene sve njihove dužnosti od izbora za bandaša i bandašice pa do izbora novog bandaškog para. U tom priručniku bile bi naznačene sve manifestacije na kojima moraju kao bandaš i bandašica sudjelovati kao i u kakvoj se nošnji na pojedinim manifestacijama trebaju pojaviti. Članovi skupštine su uvjereni da će ova inicijativa pridonijeti kvaliteti rada Udruge kao što će svoj doprinos davati i Senat *Dužijance* koji sačinjavaju svi bivši predsjednici Organizacijskog odbora *Dužijance*.

Dopredsjednik UBH-a *Dužijanca* **Lazo Vojnić Hajduk** ukazao je na to dokle se stiglo s realizacijom prošlogodišnje inicijative za stalno mjesto

Takmičenja risara. On je naglasio da su u tom smislu poduzeti mnogi koraci. Određena je za tu namjenu parcela u Đurđinu pored crkve, a pokrenuti su i neki konkretni koraci u dogovoru s gradonačelnikom **Jenőom Maglaijem** za izradu projektne dokumentacije za cijeli kompleks na kojem bi bio *risarski salaš* te dvorana od plastificiranog lima za stare *mašine* koje se upotrebljavaju na Takmičenju risara. Predsjedništvo Udruge, zajedno s gradonačelnikom Maglaijem, razgovaralo je o mogućoj suradnji i s mjesnim župnikom **Miroslavom Orčićem**. Nacrt *risarskog salaša* izradio je arhitekt **Kristijan Vojnić** iz Zagreba, a bit će objavljen u novom broju revije *Dužijanca*.

(UBH *Dužijanca*)

IZLOŽBA HRVATSKOG RATNOG FOTOREPORTERA HRVOJA POLANA

Priče o besmislu

Izložba fotografija hrvatskog ratnog fotoreportera **Hrvoja Polana** pod nazivom *Priče o besmislu* otvorena je u ponedjeljak u holu *Studija M* Radiotelevizije Vojvodine.

Izložba sadrži 44 crno-bijele

dokumentarne fotografije zabilježene na različitim mjestima u svijetu, a svaka od njih »na snažan i upečatljiv način ilustrira priču o apsurdnu rata«. Autor Hrvoje Polan rekao je da su neke od fotografija uznemiruju-

će i dodao da je to i cilj izložbe. »Stvarnost u kojoj djeca ginu bez milosti je uznemirujuća i strašna, a fotografije su najbolji medij za pronosjenje empatije«, rekao je Polan.

U okviru izložbe, održa-

na je tribina na temu *Je li reći ne ratu herojski čin?* i projekcija dokumentarnog filma *Zid*, u produkciji RTV-a. Izložbu su organizirali RTV i Vojvođanski građanski centar.

HRVATSKE ŽUPANIJE KROZ POVIJEST

Karlovačka županija se nalazi na spoju panonske i primorske Hrvatske gdje njen sjeverni dio pripada panonskoj niziji, dok na južnom dijelu započinje brjegoviti i planinski dio prema Mediteranu. Osim spoja Panonije i Mediterana, županija se nazapadu graniči sa Slovenijom, a na istoku s Bosnom i Hercegovinom. U županiji se nalazi pet gradova: Duga Resa, Ogulin, Slunj, Ozalj, a administrativno, političko, gospodarsko, kulturno i sportsko središte županije je Grad Karlovac.

Godine 1579. radi potreba obrane od Osmanlija na utoku Korane u Kupu započinje izgradnja najveće renesansne nizijske utvrde u Hrvatskoj. Ova zvjezdolika utvrda postaje središnjom utvrdom za obranu od Osmanlija između Senja i Siska, a ime dobiva po glavnom zagovaratelju izgradnje nadvojvodi **Karlu II. Štajerskom** – Karlstadt, Carolostadium ili hrvatski Karlovac. Na zidinama tvrđave šest su bastiona (istaknutih točki za obranu) s imenima: Zrinski, Banski, Koruški, Thurnov (sv. Elizabete), Kranjski (sv. Josipa) i Auerspergov (sv. Karla) dok se u tvrđavu ulazilo na dvojna vrata. Unutar tvrđave grade se objekti za vojne potrebe, ali i stambene kuće za građanstvo, trgovce i obrtnike. Karlovac je ubrzo nakon utemeljenja postao stalno središte Hrvatske Vojne krajine koja se po njemu s vremenom počela nazivati Karlovački generalat. Kada koncem XVIII. stoljeća prestaje opasnost od Turaka, počinje civilni razvitak grada, a zahvaljujući svom geografskom položaju postupno se pretvara iz vojne utvrde u civilno i zanatsko središte. Početkom XIX. stoljeća prerasta okvire tvrđave i spaja se s naseljima izvan zidina tvrđave, a završetkom XIX. stoljeća karlovačka tvrđava gubi strateško značenje i postaje povijesni spomenik grada. Osim

Na spoju Panonije i Mediterana

Karlova još samo dva grada u Europi imaju povijesni tlocrt u obliku zvjezdolike renesanse utvrde: Palmanova u Italiji i Nové Zámky u Slovačkoj.

ZEMLJOPIS I GOSPODARSTVO

Zahvaljujući položaju na spoju Panonije i Mediterana, te da je tu čvorište najvažnijih prometnica koje povezuju Europu s jadranskom obalom područje Karlovačke županije je oduvijek imalo ulogu snažnog trgovačkog središta. Karlovac je prvi grad u Hrvatskoj povezan suvremenim cestama s Jadranskim morem. Tri ceste su povezivale područje Karlovačke županije s Primorjem; cesta *Karolina* (1726. – 1732.), *Jozefina* (1770.

– 1779.) i *Lujzijana* (1803. – 1811.), a većinom dionica ovih cesta i danas se prometuje. Na prostoru Karlovačke županije dotiču se različitosti prirodnih osobitosti alpskog, panonskog i kraškog reljefa, postoje četiri značajne rijeke: Kupa, Korana, Mrežnica i Dobra kao i velika šumovita područja Velike i Male Kapele, te kordunskih šuma. Gospodarstvo županije se temelji na prerađivačkoj industriji, građevinarstvu i trgovini koje ostvaruju 85 posto ukupnih prihoda, te zapošljavaju 78 posto ukupnog broja zaposlenih.

KULTURNE I POVIJESNE ZNAMENITOSTI

Na području Karlovačke županije nalaze se mnogobrojne

utvrde i kašteli koji su pripadali hrvatskim plemićkim obiteljima **Babonjićima**, **Frankopanima**, **Budačkima**, **Barilovićima** koji su branili Hrvatsku od turskih osvajanja. Osim Karlovačke tvrđave, kaštela grofova Frankopana u Ogulinu, utvrda Cetingrad i Bosiljeva, pavlinskog samostana u Kamenskom kojeg je 1404. osnovala grofica **Katarina Frankopan** po značaju se izdvaja Stari grad Ozalj u Ozlju. Smješten na klisuri iznad Kupe prvi put se spominje u XIII. stoljeću kada je pripadao hrvatskoj plemićkoj obitelji Babonjić, od XIV. do XVII. stoljeća pripada obiteljima Frankopanima i Zrinski nakon čega mijenja više vlasnika. Godine 1928. dvorac je od propadanja spasila Družba *Braća hrvatskoga zmaja*, a od 1971. godine u njemu se nalazi zavičajni muzej s vrijednim izlošcima iz vremena Zrinskih i Frankopana. Od kulturnih znamenitosti treba izdvojiti manifestaciju *Ivanjski krijesovi* koja se održava uoči Ivanja, 23. lipnja nizvodno od Kupskog mosta kada tisuće građana i turista sudjeluje u paljenju dvaju velikih krijesova. Karlovac je jedini grad u Hrvatskoj koji stoljećima njeguje običaj obrednog paljenja vatri koje najavljuju ljeto; najstariji zapis je iz 1779. Krijes se palio uz Kupu na Gazi, a od XIX. stoljeća i na suprotnoj obali, Baniji te se ove dvije četvrti nadmeću u veličini i ljepoti krijesa. Ogulinski festival bajke je manifestacija slavljenja bajki, kazališta, animiranih filmova i glazbe, a održava se u čast **Ivane Brlić – Mažuranić**, jedne od najznačajnijih svjetskih spisateljica za djecu koja je 1874. godine rođena u Ogulinu. Svakako najposjećenija manifestacija jeste *Karlovački dani piva*, najveća pivarska manifestacija u Hrvatskoj i zaštitni znak Karlovca koju tijekom desetodnevnog trajanja u kolovozu posjeti 200.000 ljubitelja piva, zabave i gastronomije.

REGIONALIZACIJA REPUBLIKE SRBIJE S POSEBNIM OSVRTOM NA PROŠLOST I »PREDVIĐENU« BUDUĆNOST POKRAJINE VOJVODINE

Umjesto investicija, izborne igre i zavrzlame

Skupština Srbije je raspuštena, a i raspuštanje ostalih uskoro slijedi: predstoje nam izvanredni i redoviti izbori na svim razinama. Izvjesno je da će neko vrijeme prestati proizvodnja zakona, među ostalima za nas jedan od najvažnijih: o nadležnostima i financiranju Pokrajine još će ostati na ledu. Sada će se intenzivirati propaganda u stilu »izgradili smo ovo i ovo, izgradit ćemo to i to itd.«, naravno »mi to radimo bolje i poštenije, od suprotne strane«. Ovo se redovito dešava uoči svakih izbora, na svim razinama. U nekoliko posljednjih nastava anlizirali smo najaktualniji Zakon o planiranju i izgradnji, tražeći prije svega odgovore na pitanje zašto naši zakonotvorci ne mogu donijeti suvremeni, kontrolabilni, transparentni i svima odgovarajući zakon u vezi s ovako značajnom aktivnosti. Financiranje građevinarstva iz državnog proračuna je vrlo značajna stavka, a njeni rezultati su svima vidljivi. Političari mogu i više puta otvoriti istu auto-cestu, željezničku stanicu, most ili lokalni vodovod, pa naravno ne žele ispustiti kontrolu protoka novaca za državno investiranje (da slučajno slava izgradnje ne pripadne nekom drugom političaru). Ono što se sa sigurnošću može pretpostaviti je da do ljeta velikih kapitalnih investicija u Vojvodini neće biti, jer za to Pokrajina nije ni dobila sredstva, a sigurno neke započete investicije neće biti završene (da se politički suparnik slučajno ne bi hvalio). Ali, što su zapravo kapitalne investicije i gdje su tu zavrzlame? Ovo ću pokušati objasniti jednim primjerom.

FINANCIRANJE KAPITALNIH OBJEKATA

Svakodnevnim rječnikom kazano sve veće građevinske investicije koje se financiraju iz državnog proračuna smatraju se kapitalnom investicijom. U članku 133. spomenutog Zakona, detaljno u 20 točaka nabrajaju se građevinski objek-

Subotičko kazalište

ti za koje građevinsku dozvolu izdaje nadležno ministarstvo, u ovom slučaju Ministarstvo građevinarstva, prometa i infrastrukture, odnosno Autonomna Pokrajina, ako su ovi objekti na njenom teritoriju. Za ovakve objekte neophodno je izraditi: prethodne studije opravdanosti i studije opravdanosti zajedno s idejnim projektom (čl. 111 i 112). Za objekte koji su sami kulturni spomenici, odnosno novi objekti u neposrednoj blizini zaštićenih, po slovu Zakona za koje Republika odnosno Pokrajina izdaje građevinsku dozvolu, također treba raditi studiju opravdanosti investicije. Tako je za potrebe projekta pod nazivom »Rekonstrukcija, adaptacija i dogradnja zgrade Narodnog pozorišta – Kazališta – Népszínház u Subotici« na Građevinskom fakultetu u Subotici rađena takva studija.

Planirani troškovi su iznosili 24 milijuna eura, a predviđeni troškovi održavanja godišnje 2,2 milijuna eura. Pobornike izgradnje, kao i nadležne u Republici i Pokrajini, ovaj podatak nije baš mnogo zanimao. Na upit »tko će dati toliko novaca za jedno kazalište« odgovor je bio »to nije tvoja briga« ili »bit će novaca, kao i za sve ostalo«. Ovi odgo-

vori su bili odraz visoke »plannerske svijesti« tadašnje političke elite. Volio bih pročitati npr. studiju opravdanosti za projekt »Beograd na vodi«, i vidjeti i idejni projekt (ne samo maketu). Navodno po zakonu sve to treba biti dostupno javnosti, ali nikako da nađem relevantne podatke na internetu (možda je tek u izradi ili ne tražim na pravom mjestu).

»UGRADBENI PROJEKT«

U vrijeme dok zgrada subotičkog Kazališta nije bila srušena, sjedili smo uz ručak u jednom društvu i, među ostalim, razgovarali o idejnom projektu »Rekonstrukcije i dogradnje« najstarije kazališne zgrade u zemlji. Objasnjavao sam da je projekt megalomanski, stajat će previše i nikada neće biti isfinanciran od države, da zgradu ne treba srušiti nego korak po korak

obnoviti i dograditi samo ono što je neophodno, naravno uz smanjenje troškova održavanja. Tada je jedan od sugovornika postavio pitanje: »Ti, kao glavni arhitekt grada, trebaš znati kakvi projekti postoje u građevinarstvu«. Ja sam odgovorio poput studenta na ispitu rekavši: »Po zakonu postoji idejni projekt na temelju kojeg se izdaje dozvola za gradnju. Za početak radova treba prijaviti gradilište, a uz prijavu treba posjedovati izvođački projekt, a kada se gradnja završi, ako je bilo bitnih preinaka tijekom radova, radi se i projekt izvedenog objekta, na temelju kojeg se obavlja tehnički prijem objekta, nakon kojeg se izdaje upotrebna dozvola«. Kada sam sve ovo izdeklamovao mom sugovorniku on mi, smješkajući se, odgovori: »Ne znaš ti ti pravilan odgovor, pao si na ispitu, jer postoji i 'ugradbeni projekt'«. Na moj upit »radi li se tu o projektu ugradnje možda opreme?« odgovorio mi je: »Kod kapitalnih, državnih investicija, osim navedenih, postoji i ovaj projekt, a to znači da (naravno, koji su za to skloni) političari ili stranke, s koliko postotaka na ruke, će se ugraditi u osnovnu cijenu«. Moj sugovornik je bio upućen, pošto je imao visoku političku funkciju. U kulturnim zemljama EU, ovo se zove korupcija na državnoj razini. Tko tvrdi da građevinarstvo nije dobar biznis, napose kada se troše proračunski novci, taj ništa ne zna. Možda nije biznis za zidare, ali za one koji su blizu vatre je sasvim solidan. Može se lijepo zaraditi. Ovo je inače vrlo teško dokazati i u EU, ali ako ima političke želje i stručnog znanja, može se i to izvesti. Kako? Slijedi idućeg tjedna.

KORIZMENE DUHOVNE VEČERI U SOMBORU

Isus lice Božje

Redovita predavanja koja Duhovni centar oca Gerarda priređuje svakog ponedjeljka tijekom korizme nastavljena su u ponedjeljak, 7. ožujka, predavanjem koje je održao otac **Petar Janjić** iz karmelskog samostana Majke Božje u Gracu. Centralna tema ovogodišnjih duhovnih večeri je »Božje ime je molitva«, a otac Petar Janjić govorio je božanskom milosrđu koje uvijek prati sve ljude. On je podsjetio da je Isus taj koji je došao kako bi nam objavio Boga, došao je objaviti nam pravo lice Božje.

o. Petar Janjić

»Jedino je Isus taj koji je svojim životom svojim djelovanjem ukazivao na pravo lice Boga i zato se može reći da je Isus lice Božje. Rekao bih da svatko od nas ima svoju sliku i svoju predodžbu Boga, ali prava slika jest ona koju je objavio Isus. Možda je lice Boga najbolje prikazano u prisposobi o milosrdnom ocu«, kazao je otac Petar i dodao da se često, pa i kod samih kršćana, Bog predstavlja u krivoj slici.

Tako se Bog krivo predstavlja kao kažnjavatelj, životu neprijatelj-ski raspoložen, kao bešćutni Bog sudac i kao prezahtjevni Bog.

Kakav je uistinu Bog otac Janjić ilustrirao je prisposobom o milosrdnom ocu. Čovjek je imao dva sina. Mlađi je tražio svoj dio imanja, što mu je otac i dao, a on je sa svojim dijelom imanja otišao u daleku zemlju. Živeći razvratno vrlo brzo potratio je sva dobra koja je dobio od oca. A kada je nastala ljuta glad u zemlji u koju je otišao odlučio je da se vrati ocu i moli za oprost. Otac ga je dočekao pun radosti što mu se vrati izgubljeni sin. Obukao ga je u najljepše haljine i priredio raskošnu gozbu. Stariji sin je do tada radio u polju, a kada je vidio kako je otac dočekao mlađeg sina nije mu bilo pravo. Otac mu tada reče: »Treba se veseliti i radovati se, jer ovaj tvoj brat bijaše mrtav i oživi, izgubljen i nađe se. Lik oca jest lik Boga kojega nam je Isus objavio. Iz ove prisposobe možemo nazrijeti najmanje šest karakteristika Boga. To su prije svega poniznost, zatim nada, ljubav, hrabrost Božje ljubavi, radost i misterij Božje patnje«, kazao je otac Petar.

Naredna korizmena tribina bit će održana 14. ožujka, a predavanja će održati otac **Danijel Čolo**.

Z. V.

ZAPOČELA DEVETNICA SVETOM JOSIPU U ŽUPI SVETOG ROKA U SUBOTICI

Sveti Josipe, moli za nas!

Jučer je u župi svetog Roka započela *Devetnica svetom Josipu*. Svakoga dana (osim u utorak, 15. ožujka) u 17 sati je križni put, krunica ili klanjanje nakon kojeg u 17,30 sati počinje sveta misa. Okvirna tema devetnice je sukladna godini milosrđa i glasi »Milosrđe svetog Josipa«. Jučer je propovijedao mr. sc. **Mirko Štefković** na temu »Djela milosrđa« dok će danas govoriti preč. **Željko Šipek** na temu »Put milosrđa svete Faustine«. »Živite uronjeni u Božje milosrđe« naziv je sutrašnje teme katedralnog župnika mons. **Stjepana Beretića**, dok će u nedjelju na misi propovjedati **Dražen Bušić** na temu »Pouzdanje u Isusa – ozdravljenje kroz Božju riječ«. U ponedjeljak, 14. ožujka, govorit će **Kornelije Marko Glogović**, pavlin iz Hrvatske, među ostalim osnivač Udruga za promicanje dostojanstva ljudskog života i obrane nerođenog djeteta *Centar za nerođeni život – Betlehem*. Tema je »Milosrđe u obitelji«, a on će biti gost devetnice i naredna dva dana. U utorak, 16. ožujka, imat će temu »Milosrdni prema nerođenima«, dok će u srijedu, 15. ožujka, govoriti na temu »Milosrdni prema počiniteljima pobačaja«. Izvanredno toga dana misa će biti služena u jutarnjim satima, u 9 sati, kako bi popodne svi mogli sudjelovati na biskupskom hodočašću u katedrali Svete Terezije Avilske. Svečanu svetu misu Jubileja milosrđa u 18 sati predvodit će novi nuncij iz Beograda s biskupima Srbije. U četvrtak, 16. ožujka, će u okviru devetnice svetom Josipu biti proslavljen dan trudnica s posebnim blagoslovom za »žene prije poroda« kao i Dan biskupa Lajče Budanovića. Toga dana tema propovijedi mons.

DEVETNICA SV. JOSIPU

10. – 19. 03.
2016.

Okvirna tema:
MILOSRĐE SVETOG JOSIPA
Svaku večer (osim 15. 03.)
u 17 sati:
Križni put, Krunica
ili Klanjanje
u 17,30 sati:
Misa, propovijed
i Litanije sv. Josipu

Teme i propovjednici

10. 03.
ISUSOVA DJELA MILOSRĐA
(mr. sc. **Mirko Štefković**)

11. 03.
PUT MILOSRĐA SV. FAUSTINE
(preč. **Željko Šipek**)

12. 03.
ŽIVITE URONJENI U BOŽJE MILOSRĐE
(mons. **Stjepan Beretić**)

13. 03.
POUZDANJE U ISUSA – OZDRAVLJENJE KROZ BOŽJU RIJEČ
(**Dražen Bušić**)

14. 03.
MILOSRĐE U OBITELJI
(n. **Kornelije Marko Glogović**)

15. 03. u 9 sati
MILOSRDNI PREMA NEROĐENIMA
(n. **Kornelije Marko Glogović**)

16. 03.
MILOSRDNI PREMA POČINITELJIMA POBAČAJA
(n. **Kornelije Marko Glogović**)
/Dan trudnica/
/Dan biskupa Lajče Budanovića/

17. 03.
SAVRŠEN PUT – DAJTE SLAVU BOŽJEM MILOSRĐU
(mons. **Marko Forgić**)

18. 03.
ŽIVOT PO BOŽJEM MILOSRĐU SV. PAPE IVANA PAVLA II.
(mons. dr. **Andrija Anđić**)

19. 03.
MILOSRĐE SV. JOSIPA
(mons. dr. **Ivan Pénzes**, biskup)
SVETI JOSIPE, MOLI ZA NAS!

Marka Forgića bit će »Savršen put – dajte slavu Božjem milosrđu«. Za tjedan dana, u petak, 18. ožujka, propovijedat će

U nedjelju, 13. ožujka, kreće ciklus susreta na temu »Ozdravljenje kroz Božju riječ« koji će se jednom mjesečno održavati u crkvi sv. Roka u Subotici. Ovi susreti u organizaciji župe sv. Roka i zajednice »Proroci« su molitveno-evangelizacijskog karaktera, a predavač će biti Dražen Bušić, teolog i publicist iz Zagreba. Sudjelovanje je besplatno, a dobrovoljni prilozi će se moći dati tijekom seminara.

mons. dr. **Andrija Anišić** na temu »Život po Božjem milosrđu sv. pape Ivana Pavla II.«. Svečanu svetu misu na blagdan sv. Josipa u subotu, 19. ožujka, predvodit će subotički biskup mons. dr. **Ivan Péntzes**. A posljednjeg dana devetnice tema će biti »Milosrđe svetog Josipa«.

Piše: dipl. theol. **Ana Hodak**

Ni jedan čovjek na ovom svijetu, zbog svoje slabe naravi, nije bez grijeha i svatko je makar jednom u svom životu učinio nešto zbog čega se srami. No, svatko svoje grijehe i sramotne postupke krije, ali su mnogi, nažalost, spremni optuživati druge za njihove slabosti i grijehe. To je tema zgrade o kojoj govori evanđelje pete korizmene nedjelje.

GRJEŠNA ŽENA I PRAVEDNI FARIZEJI

Evanđelist Ivan jedini u svom evanđelju spominje događaj prilikom kojeg su farizeji pred Isusa doveli ženu zatečenu u preljubu (usp. Iv 8,1-11). Njihova namjera nije bila samo ženu osuditi, nego i Isusa iskušati, jer su i njega željeli osuditi. Isus je prozreo njihove zle namjere, te je od njih učinio posramljene tužitelje. Farizeji pred Isusa dovode ženu zatečenu u grijehu, osuđuju je i žele ju kazniti. Smatraju da imaju pravo na to, jer misle da su od nje bolji. A Isus, ne samo da je vidio njihove nakane, nego je vidio i što svaki od njih nosi u sebi. Ni jedan od ljudi nije se mogao pohvaliti svojom bezgriješnošću, jer takav čovjek ne postoji. No, oholost ih je učinila slijepima za svoje grijehe i slabosti, ali su zato dobro vidjeli tuđe. Isus je mogao uprijeti prstom u svakog od njih i optužiti ih za ono loše što su sami učinili, kako su oni

Baviti se svojim grijesima

optuživali ovu ženu, ali nije to učinio. Posramio ih je otkrivši im jednu važnu istinu – da čovjek ne može biti sudac drugom čovjeku, jer smo svi pred Bogom grješni i svatko se ima za što pokajati.

Posramivši sve one koji su se smatrali pravednicima Isus ženi uhvaćenoj u grijehu spašava život, ali i vraća dostojanstvo i otkriva veličinu Božjeg milosrđa. Zanimljivo je kako on to čini. On uopće ne ispituje je li žena doista učinila grijeh koji joj se stavlja na teret, ne istražuje činjenice kako bi donio sud, već sud prepušta onima koji su je optuživali, ali traži da oni najprije izreknu sud sebi samima: »Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen« (Iv 8,7). Ove Isusove riječi podsjećaju nas na još jednu njegovu pouku u kojoj također zabranjuje ljudima osuđivanje drugih: »Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opažaš« (Mt, 7,3). Na ovakve riječi nitko ne može ostati ravnodušan i ne spoznati vlastitu grješnost. Pokunjen odlazak tužitelja znak je da je Isus postigao svoj cilj – oni koji su se smatrali do sada pravednicima shvatili su da su i sami grješnici potrebni Božjeg milosrđa i oprostjenja.

To što je Isus spasio grješnicu od kazne koja joj se spremala ne znači da on opravdava njezin čin i on joj to jasno daje do znanja. On ne želi da ona ponovi učinjeno, nego da nastavi drugačije živjeti: »Ni ja te ne osuđujem. Idi i odsada više nemoj griješiti« (Iv 8,11). Bog osuđuje grijeh, a ne grješnika. Njegovo milosrđe je veliko i svima oprašta ako postoji kajanje i želja za promjenom.

SAGLEDATI SVOJU GRJEŠNOST

Kristovi sljedbenici pozvani su na stalno preispitivanje i usavršavanje u onome što Isus od nas očekuje. Ako iskreno zavirimo u sebe, nažalost možemo često u svojim postupcima prepoznati farizeje koji osuđuju grješnicu zaboravljajući na vlastitu grješnost. Često se usuđujemo osuđivati, prstom upirati u grijehe drugih, loše prema ljudima postupati jer ih držimo za velike grješnike, osuđivati ih te tako preuzimati ulogu suca koja nam ne pripada. Ali, tko je od nas bez grijeha? Tužna je istina da čovjek sebe želi uvijek prikazati u što ljepšem svjetlu, skriva svoje mane, slabosti i ružne stvari koje je počinio, često laže i izvrće stvarnost kako bi na okolinu ostavio što bolji dojam. Istovremeno se ne ustručava sve loše što zna o svom bližnjem razotkriti pred drugima, sve njegove mane i propuste, sve njegove grijehe.

Isus nas uči da procjenjivati tuđu grješnost nije naš posao. Ono na što nas on poziva jest procijeniti samoga sebe. Sada kada se pripremamo za veliku uskršnju ispovijed, treba temeljito preispitati što smo griješili, što smo propustili učiniti, jesmo li možda nekoga osuđivali. A dok se preispitujemo i pripremamo za ispovijed trebamo imati na umu veliko Božje milosrđe koje svakom raskajanom grješniku oprašta radosno, kao što je milosrdni otac dočekao svog izgubljenog sina. Božje milosrđe veće je od svakog čovjekovog grijeha, njegova ljubav prema grješniku oprost će sve ono loše ako se grješnik odluči pokajati i vratiti Ocu. Zato svako naše kajanje treba pratiti i zahvalnost Bogu što je s nama toliko strpljiv, što nas ljubi toliko da nam sve prašta.

RADIO MARIJA

NOVI SAD	90,0 MHz
SUBOTICA	90,7 MHz
SOMBOR	95,7 MHz
VRDNIK	88,4 MHz
NIŠ	102,7 MHz
LESKOVAC	107,4 MHz

**POKRAJINSKO TAJNIŠTVO ZA OBRAZOVANJE, PROPISE,
UPRAVU I NACIONALNE MANJINE – NACIONALNE ZAJEDNICE RASPISUJE:**

NATJEČAJ

za dotacije organizacijama etničkih zajednica u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini

Natječaj se raspisuje za sufinanciranje redovite djelatnosti, projekata i organiziranje manifestacija, kao i nabave opreme i investicijska ulaganja organizacija etničkih zajednica s teritorija Autonomne pokrajine Vojvodine u 2016. godini.

I. RASPODJELA SREDSTAVA

Natječaj se raspisuje na ukupan iznos od 9.552.151,10 dinara i to po nacionalnim zajednicama: mađarska nacionalna zajednica 4.650.000,00; hrvatska 950.000,00; slovačka 950.000,00; rumunjska 710.000,00; romska 550.000,00; rusinska 350.000,00; bunjevačka 320.000,00; madeonska 200.000,00; ukrajinska 120.000,00; njemačka 90.000,00; češka 50.000,00; aškalijiska 30.000,00; egipćanska 30.000,00; grčka 30.000,00; crnogorska 200.000,00 i ostale nacionalne zajednice 322.151,10 dinara.

II. UVJETI NATJEČAJA

- Na natječaj se mogu prijaviti isključivo registrirane pravne osobe – organizacije i udruge pripadnika etničkih zajednica sa sjedištem na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine, čija se djelatnost zasniva na očuvanju i njegovanju nacionalnog i kulturnog identiteta ili čija se djelatnost zasniva na očuvanju i unapređenju međunacionalne tolerancije.
- Na Natječaj se ne mogu prijavljivati izravni i neizravni proračunski korisnici.
- Neće se uzimati u razmatranje nepravodobne i nepotpune ili nepravilno popunjene prijave, prijave koje nisu podnijete od strane ovlaštenih osoba, kao ni prijave koje nisu predmet Natječaja.
- Neće se uzimati u razmatranje prijave od strane aplikanata kojima su dodijeljena sredstva temeljem prethodnih natječaja Tajništva, a nisu izmirili preuzete obveze po tim natječajima ili nisu pravodobno zatražili od Tajništva produljenje roka za realiziranje sredstava dobivenih temeljem ranijih natječaja Tajništva.
- Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice zadržava pravo da od podnositelja prijave po potrebi zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije ili iziđe na lice mjesta, odnosno da za dodjelu sredstava odredi ispunjenje dodatnih uvjeta;
- Tajništvo nije obvezno obrazložiti svoje odluke;
- Protiv ovih odluka Tajništva ne može se uložiti pravni lijek;
- Prijave i priložena dokumentacija se podnositeljima ne vraćaju.

III. NAČIN APLICIRANJA

Prijave se podnose isključivo na natječajnim obrascima Tajništva. Kompletan natječajna dokumentacija s uputama i pravilima može se preuzeti od ponedjeljka 7. ožujka 2016. godine u prostorijama Tajništva ili na web adresi www.ounz.vojvodina.gov.rs

- Uz prijavu se obvezno podnosi:
 1. Službeni dokaz o registraciji organizacije;
 2. Potvrda o poreznom identifikacijskom broju;
 3. Službeni dokaz o otvorenom računu u banci.

NATJEČAJ

za sufinanciranje projekata očuvanja i njegovanja međunacionalne tolerancije u Vojvodini u 2016. godini

Natječaj se raspisuje za sufinanciranje programa, projekata i aktivnosti koje za cilj imaju očuvanje i njegovanje međunacionalne tolerancije u Vojvodini u 2016. godini, u okviru projekta »Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini«.

Natječaj se raspisuje na ukupan iznos od **4.300.000,00** dinara.

I. RASPODJELA SREDSTAVA

Sredstva se dodjeljuju za sufinanciranje programa, projekata i aktivnosti organizacija, udruga, asocijacija i drugih subjekata, koje imaju za cilj afirmiranje vrijednosti multikulturnog društva i očuvanje i njegovanje međunacionalne tolerancije u Vojvodini u 2016. godini, namijenjenih naročito za: unapređenje produkcije i produkciju televizijskog i radijskog programa, internet prezentacija, drugih oblika elektroničkih prezentacija, tiskanih propagandnih aktivnosti, aktivnosti u tiskanim medijima i drugih oblika medijskih aktivnosti; izdavanje knjiga, brošura, časopisa ili drugih publikacija neprofitnog karaktera; organiziranje seminara, konferencija i drugih oblika znanstvenih i edukativnih skupova; organiziranje kulturnih, obrazovnih, sportskih i drugih manifestacija.

II. UVJETI NATJEČAJA

Na natječaj se mogu prijaviti isključivo registrirane pravne osobe – organizacije, udruge, asocijacije i drugi subjekti sa sjedištem na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine, čija se djelatnost zasniva na očuvanju međunacionalne tolerancije, odnosno organizacije, udruge i asocijacije čiji su programi, projekti ili aktivnosti usmjereni na očuvanje i njegovanje međunacionalne tolerancije u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini; Na Natječaj se mogu prijaviti isključivo neprofitne organizacije.

Prilikom odlučivanja o dodjeli sredstava procjenjivat će se obujam i značaj podnijetog prijedloga projekta, način realiziranja i konkretni efekti koje će projekt ostvariti;

Prilikom odlučivanja o dodjeli sredstava prednost će imati oni projekti koji se odnose na razvijanje, očuvanje i njegovanje duha međunarodne tolerancije kod mladih;

Sredstva po natječaju se neće dodjeljivati za financiranje tekućih troškova ili investicijskih troškova podnositelja prijave.

III. POSEBNI UVJETI

Javne nabave

Ukoliko korisnik sredstava iz ovog Natječaja potpada pod regulaciju članka 2. stavak 1. točka 2 Zakona o javnim nabavama (»Službeni glasnik RS«, broj 124/2012 i 14/2015), odnosno ukoliko će se sredstva ostvarena po ovom natječaju koristiti za nabavu radova, dobara ili usluga, a udio javnih sredstava čini više od 50% vrijednosti nabave, korisnik sredstava će se smatrati naručiteljem i u obvezi je primjeniti Zakon o javnim nabavama.

IV. NAČIN APLICIRANJA

Prijave se podnose u jednom primjerku, isključivo na natječajnim obrascima Tajništva;

Natječajna dokumentacija se može preuzeti od 7.03.2016. godine u prostorijama Tajništva ili na web adresi www.puma.vojvodina.gov.rs

Podnositelj može podnijeti samo jednu prijavu na Natječaj;

Uz prijavu se obvezno podnose preslike sljedećih dokumenata:

1. Službeni dokaz o registraciji organizacije (preslika rješenja AGR-a);
2. Preslika potvrde o poreznom identifikacijskom broju (PIB);
3. Službeni dokaz o otvorenom računu kod poslovne banke (preslika).

V. OCJENJIVANJE PROJEKATA I ODLUČIVANJE O DODJELI SREDSTAVA

Podnijete prijave razmatra povjerenstvo koje imenuje pokrajinski tajnik za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice.

Povjerenstvo neće uzimati u razmatranje nepravodobne i nepotpune ili nepravilno popunjene prijave, prijave koje nisu podnijete od strane ovlaštenih osoba, prijave ispisane nečitljivo ili grafitnom olovkom, kao ni prijave koje nisu predmet Natječaja.

Povjerenstvo neće uzimati u razmatranje prijave podnositelja kojima su dodijeljena sredstva po osnovi prethodnih natječaja Tajništva, a nisu izmirili preuzete obveze po tim natječajima;

Povjerenstvo neće uzimati u razmatranje prijave izravnih proračunskih korisnika.

Tajništvo zadržava pravo da od podnositelja prijave, po potrebi, zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije ili iziđe na lice mjesta, odnosno da za dodjelu sredstava odredi ispunjenje dodatnih uvjeta.

Rješenje o raspodjeli sredstava donosi pokrajinski tajnik, na temelju prijedloga natječajnog povjerenstva.

Tajništvo će podnijete prijave razmatrati i o njima odlučivati sukcesivno, do zaključenja Natječaja.

Tajništvo nije obvezno obrazložiti svoje odluke.

Rješenje pokrajinskog tajnika je konačno i protiv rješenja se ne može uložiti pravni lijek.

Prijave i priložena dokumentacija se podnositeljima ne vraćaju.

S podnositeljima prijave kojima su odobrena sredstva, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice će zaključiti ugovor o sufinanciranju aktivnosti po osnovi koga će sredstva biti isplaćena.

Rezultati natječaja se objavljuju na zvaničnoj web adresi Tajništva po okončanju Natječaja.

NATJEČAJ

za dodjelu proračunskih sredstava tijelima i organizacijama u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini u čijem radu su u službenoj uporabi jezici i pisma nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica za 2016. godinu

Sredstva u iznosu od 3.178.264,00 dinara se dodjeljuju radi unapređivanja ostvarivanja prava na službenu uporabu jezika i pisama nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini.

Pravo sudjelovati na natječaju imaju:

tijela jedinica lokalne samouprave s teritorija Autonomne Pokrajine Vojvodine, u kojima je statutom grada, odnosno općine utvrđena službena uporaba jezika i pisama nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica na cijelom teritoriju jedinice lokalne samouprave ili u naseljenim mjestima na njihovom teritoriju;

mjesne zajednice na teritoriju gradova i općina iz prethodnog redka;

druga tijela, organizacije, službe i ustanove, korisnici proračunskih sredstava, koji imaju sjedište na teritoriju lokalne samouprave ili koji obavljaju djelatnost na teritoriju lokalne samouprave, iz redka jedan.

Sredstva se dodjeljuju za financiranje, odnosno udio u financiranju:

Osposobljavanja zaposlenika u tijelima i organizacijama, da se koriste jezikom nacionalne manjine – nacionalne zajednice koji je u službenoj uporabi, naročito zaposlenika na radnim mjestima na kojima se ostvaruje kontakt sa strankama (sudjelovanjem na natječajima, seminarima i drugim načinima organiziranim u tu svrhu) i za razvitak sustava elektroničke uprave za rad u uvjetima višejezičnosti.

Troškova izrade i postavljanja ploča s nazivom tijela i organizacija, nazivom naseljenih mjesta i drugih geografskih naziva na putnim pravcima, nazivom ulica i trgova, kao i drugih obavijesti i upozorenja za javnost ispisanih i na jezicima nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica koji su u službenoj uporabi u općini, gradu ili naseljenom mjestu i za tiskanje dvojezičnih ili višejezičkih obrazaca, službenih glasila i drugih javnih publikacija.

Visina sredstava za dodjelu utvrđuje se na temelju sljedećih kriterija:

broj jezika i pisama nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica koji su u službenoj uporabi na cijelom teritoriju općine, grada ili naseljenog mjesta;

procentualni udio pripadnika nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica čiji su jezici i pisma u službenoj uporabi u ukupnom broju stanovništva prema zvaničnim podacima Republičkog zavoda za statistiku, na temelju posljednjeg popisa stanovništva;

ukupni materijalni troškovi potrebni za realiziranje aktivnosti;

postojanje drugih izvora financiranja aktivnosti;

kontinuitet u financiranju aktivnosti od strane Tajništva, odnosno traže li se sredstva prvi put.

Prijave na natječaj se podnose isključivo na natječajnim obrascima Tajništva. Kompletan natječajna dokumentacija može se preuzeti u prostorijama Tajništva ili na internetskoj adresi: www.ounz.vojvodina.gov.rs.

Prijave na natječaj se dostavljaju u dva primjerka s dvije izjave ovjerene i potpisane od strane ovlaštene osobe podnosioca prijave, ukoliko se podnosi prijava na natječaj po jednoj osnovi, ukoliko se istodobno podnosi prijava na natječaj po drugoj osnovi, prijave se dostavljaju ukupno u četiri primjerka, s četiri ovjerene izjave.

Neće se uzeti u razmatranje nepravodobne ili nepotpune prijave, kod kojih nedostatak nije otklonjen po ukazivanju, kao ni prijave koje se ne odnose na natječajem predviđene namjene ili su podnijete od strane neovlaštenih osoba.

Korisnik je dužan koristiti sredstva isključivo za namjene za koje su ona dodijeljena, a neutrošena sredstva vratiti proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine. Korisnik je u obvezi na odgovarajući način istaknuti da je u financiranju sudjelovalo i Tajništvo. Korisnik je dužan najkasnije do isteka kalendarske godine podnijeti Tajništvu izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava s odgovarajućom dokumentacijom. U slučaju sumnje da dodijeljena sredstva u pojedinim slučajevima nisu namjenski korištena, Tajništvo će pokrenuti postupak pred pokrajinskim tijelom uprave nadležnim za proračunsku inspekciju, radi kontrole zakonitog i namjenskog korištenja sredstava. Ukoliko se utvrdi da se dodijeljena sredstva u pojedinim slučajevima nisu namjenski koristila, prijave tih korisnika sredstava neće se ubuduće uzimati u razmatranje prilikom njihovog sudjelovanja na natječaju.

Postupak natječaja provodi povjerenstvo za razmatranje prijava koje obrazuje pokrajinski tajnik. Povjerenstvo nakon razmatranja prikupljenih prijava sačinjava obrazloženi prijedlog za dodjelu sredstava po natječaju i dostavlja ga pokrajinskom tajniku.

O dodjeli sredstava korisnika po provedenom postupku odlučuje pokrajinski tajnik rješenjem, koje je konačno. **Rješenje o dodjeli sredstava će se objaviti na internetskoj stranici Tajništva.**

NATJEČAJ

ZA DODJELU FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROJEKTE OBNOVE CRKAVA NA TERITORIJU AP VOJVODINE, KOJE SU ZAŠTIĆENI SPOMENICI KULTURE

Sukladno članku 4. Pokrajinske skupštinske odluke o dodjeli proračunskih sredstava crkvama i vjerskim zajednicama,¹ sredstva se odobravaju za sufinanciranje obavljanja graditeljske, dobrotvorne i znanstvene djelatnosti registriranih tradicijskih crkava i vjerskih zajednica, kao i organizacija i ustanova čiji su one osnivači, a koje djeluju na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine.²

Na ovaj natječaj mogu se prijaviti isključivo »crkvena središta« – episkopije, biskupije i egzarhat, samo s jednim projektom obnove jedne crkve.

Ukupna suma namijenjenih sredstava, za ove potrebe, iznosi **5.271.000,00** dinara.

Na natječaj se mogu prijaviti sljedeće konfesije: **Srpska pravoslavna crkva** (Bačka eparhija, Banatska eparhija, Srijemska eparhija, Šabačka eparhija); **Rimokatolička crkva** (Subotička biskupija, Zrenjaninska biskupija, Srijemska biskupija); **Rumunjska pravoslavna crkva**; **Islamska zajednica**; **Židovska zajednica**; **Slovačka evangelička crkva a.v.**; **Reformatska kršćanska crkva u Srbiji**; **Evangelička kršćanska crkva a.v.**; **Grkokatolička crkva**.

Za ovaj natječaj nisu predviđene prethodno pripremljene tipske prijave, već se one formiraju na temelju samog zahtjeva i njegovih karakteristika.

Rok za podnošenje prijava na ovaj natječaj teče zaključno do 31.3.2016. godine.

Prijava mora sadržati: temeljni opis potreba obnove hrama – crkve kao što su: naziv hrama; mjesto gdje se nalazi hram; kada je sagrađen; datum od kada se vodi kao zaštićeni spomenik kulture i kraći opis investicijskog zahvata sa specifikacijom troškova, naziv računa – banka u kojoj se vodi račun, naveden broj računa i **ovjeren u banci u kojoj se vodi**.

Prijavu podnose isključivo eparhija, biskupija i egzarhat i to samo za jednu crkvu na području na kojem eparhija, biskupija ili egzarhat djeluje na teritoriju AP Vojvodine.

Tajništvo neće razmatrati prijave: pristigle po isteku roka predviđenog natječajem; koje su nepotpune (nepotpisane i napisane grafitnom olovkom); podnijete od neovlaštenih subjekata (ne mogu prijave podnositi lokalne crkvene općine); bez odgovarajućeg žiro računa, naziva banke, broja računa koji je ovjerila banka u kojoj se vodi, u slučaju da prijavu nisu podnijeli eparhija, biskupija ili egzarhat, riječ je o prijavi neovlaštene osobe.

Podnositelj prijave obvezuje se da dodijeljena sredstva uporabi samo za namjene za koje su sredstva dodijeljena, te da neutrošena sredstva virtumanski vrati u proračun na odgovarajuću poziciju Tajništva.

¹ Pokrajinska skupštinska odluka o dodjeli proračunskih sredstava crkvama i vjerskim zajednicama (Sl. list APV, broj 54/2014).

² Registrirane crkve i vjerske zajednice koje djeluju na teritoriju AP Vojvodine, kao i organizacije i ustanove čiji su one osnivači, pravo na dodjelu sredstava mogu ostvariti putem zahtjeva koji podnose izravno pokrajinskom tajniku tijekom godine.

Tajništvo zadržava pravo da od podnosioca prijave, po potrebi, zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije, odnosno da za dodjelu pomoći zahtjeva ispunjenje potrebnih uvjeta.

Podnositelje prijave obavijestit ćemo, pisanim putem, o rezultatima natječaja, pri čemu Tajništvo nije obvezno obrazložiti svoje odluke. Protiv ovih diskrecijskih odluka Tajništva ne može se uložiti pravni lijek.

Prijave i priložena dokumentacija ne vraćaju se podnositeljima.

NATJEČAJ

za sufinanciranje projekata usmjerenih na realiziranje afirmativnih mjera i procesa za integraciju Roma za nastavak »Dekade inkluzije Roma« u 2016. godini

Natječaj se raspisuje za sufinanciranje projekata usmjerenih na realiziranje afirmativnih mjera i procesa za integraciju Roma za nastavak »Dekade inkluzije Roma« u 2016. godini.

I. RASPODJELA SREDSTAVA

Natječaj se raspisuje na ukupan iznos od 675.000,00 dinara.

II. UVJETI NATJEČAJA

Na natječaj se mogu prijaviti isključivo registrirane pravne osobe – organizacije i udruge romske nacionalne zajednice sa sjedištem na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine, čija se djelatnost zasniva na očuvanju i njegovanju nacionalnog i kulturnog identiteta ili organizacije čija je djelatnost usmjerena na realiziranje afirmativnih mjera i procesa za integraciju Roma za nastavak »Dekade inkluzije Roma« u 2016. godini.

Neće se uzimati u razmatranje nepravodobne i nepotpune ili nepravilno popunjene prijave, prijave koje nisu podnijete od strane ovlaštenih osoba, kao ni prijave koje nisu predmet Natječaja.

Neće se uzimati u razmatranje prijave od strane aplikanta kojima su dodijeljena sredstva temeljem prethodnih natječaja Tajništva, a nisu izmirili preuzete obveze po tim natječajima ili nisu pravodobno, a do isteka roka za prijavu po ovom natječaju, zatražili od Tajništva produženje roka za realiziranje sredstava dobivenih po osnovi ranijih natječaja Tajništva.

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice zadržava pravo da od podnositelja prijave po potrebi zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije ili iziđe na lice mjesta, odnosno da za dodjelu sredstava odredi ispunjenje dodatnih uvjeta;

Tajništvo nije obvezno obrazložiti svoje odluke;

Protiv ovih odluka Tajništva ne može se uložiti pravni lijek;

Prijave i priložena dokumentacija se podnositeljima ne vraćaju.

III. NAČIN APLICIRANJA

Prijave se podnose isključivo na natječajnim obrascima Tajništva. Kompletan natječajna dokumentacija s uputama i pravilima može se preuzeti od 7. ožujka 2016. godine godine u prostorijama Tajništva ili na web adresi www.ounz.vojvodina.gov.rs.

Uz prijavu se obvezno podnosi :

1. Službeni dokaz o registraciji organizacije;
2. Potvrda o poreznom identifikacijskom broju;
3. Zvaničan dokaz o otvorenom računu u banci.

Rezultati natječaja se objavljuju na službenoj web adresi Tajništva.

Prijave na natječaj se podnose na srpskom jeziku ili na jeziku nacionalne zajednice koji je u službenoj uporabi u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini;

Prijave se podnose osobno, predajom pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu (zgrada Pokrajinske vlade) ili se upućuju poštom na adresu:

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise,
upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice
21000 Novi Sad

Bulevar Mihajla Pupina 16

S naznakom: - naziv Natječaja na koji se podnosi prijava -

Natječaji su otvoreni do **31.3.2016.** godine.

POKREĆE SE ČITATELJSKI KLUB ZA TINEJDŽERE U SUBOTIČKOJ GRADSKOJ KNJIŽNICI

Sutra prvi susret Flâneura

*Flaniranje je uživanje,
„gastronomija oka”,
ronjenje pogledom do dna tisuće života
i nema divnijeg i ugodnijeg načina života
od lutanja Parizom.*
Balzac

Jesi li zainteresiran?

Imaš li između 14 i 19 godina?

Želiš li biti pustolov i pjesnik, promatrač i humorist, istraživač i filozof, umjetnik koji otkriva grad na različite načine?

Sviđa ti se da postaneš radoznali promatrač grada koji luta s jednim ciljem – da doživi neočekivano, otkrije nepoznato, iskusi nešto novo i stvori nešto svoje?

Voliš li čitati, imaš li i ti neku ideju?

Nije ti jasno što je sve ovo?

Nije važno koji su odabrao razlog? Samo dođi!

Čekamo te sutra u subotičkoj Gradskoj knjižnici na prvom susretu članova čitateljskog kluba **Flâneuri**. Početak je u 10 sati.

Flâneuri će se okupljati jednom mjesečno, po dogovoru i... da ne odajem baš sve na samom početku. Dodat ću samo da će biti nesvakidašnje. Vidimo se sutra!

Na satu hrvatskog jezika u Đurđinu

Na satu hrvatskog jezika u đurđinskoj školi, uz pomoć nastavnice, učenici hrvatskog odjela šestog razreda izradili su pano o prošlim glagolskim vremenima. Za vrijeme izrade su se fotografirali i aktivno sudjelovali u izradi panoa. Bilo im je vrlo zanimljivo,

vo, a također i korisno na satu. Pisali su i međusobno govorili što su to i kako se tvore prošla glagolska vremena. Na kraju izrade su kreativno oslikali pano i bili zadovoljni svojim postignutim radom.

Josip, Krunoslav, Mihaela, Josipa i Katarina

SUBOTICU POSJETILI BUDUĆI ODGOJITELJI I UČITELJI IZ BAJE

Montessori za primjer

Pokazati rad u školi i vrtiću na hrvatskom jeziku imali su prilike djeca te učitelji i odgojitelji Osnovne škole **Matko Vuković** i vrtića **Marija Petković Sunčica** u petak, 4. ožujka. Toga dana posjetili su ih

gosti iz Baje, budući učitelji i odgojitelji na hrvatskom jeziku koje je u Suboticu dovela njihova profesorica **Zorica Jurčević**. Oduševljenje koje su doživjeli promatrajući rad u školi i vrtiću bilo je veliko. Ostaje im da provedu nove ideje u Mađarskoj i proniknu dublje u filozofiju život i rad **Marije Montessori**. Uspješno ostvareni kontakti za suradnju daju nam nadu da ćemo se uskoro ponovno vidjeti i družiti.

M. P.

OSAM RECITATORA NA HRVATSKOM JEZIKU PLASIRALO SE NA POKRAJINSKU SMOTRU RECITATORA

Pjesniče naroda mog

Uponedjeljak, 7. ožujka, je u subotičkoj Gradskoj knjižnici održana Zonska smotra recitatora. Nastupilo je čak 94 učenika osnovnih i srednjih škola iz Apatina, Sombora, Bačke Topole, Ade, Sente, Bečeja, Malog Idoša i Subotice. Bio je to prekrasan dan, jer se na jednom mjestu moglo čuti toliko lijepih interpretacija pjesama na nekoliko jezika. Blagdan za uši. Poeziju su kazivali i recitatori koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku. Pobjedom na općinskoj smotri čak njih dvanaestero je steklo pravo sudjelovanja na zonskom natjecanju.

To su:

mlađi uzrast:

Petar Pečerić (Hrvatska čitaonica, Subotica)

Lucija Vukov (Udruga Naša djeca)

srednji uzrast:

Ivan Huska (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica)

Katarina Ivanković Radaković (Udruga Naša djeca, Subotica)

Donna Karan (Hrvatska čitaonica Subotica)

Claudia Karan (OŠ Matko Vuković, Subotica)

Učenici su bili podijeljeni u tri starosne grupe: mlađu, srednju i stariju u okviru kojih su članovi tročlanog prosudbenog povjerenstva odlučivali tko je ipak za nijansu bio bolji. Žiri u sastavu: predsjednik komisije **Marko Makivić**, glumac Narodnog kazališta u Subotici i njegova kolegica **Petronella Körmöci**, te profesorica **Katarina Čeliković** odlučili su tko će našu zonu predstavljati na Pokrajinskoj smotri recitatora koja će biti održana od 22. do 24. travnja u Sečnju. Na sve tri razine odabrano je ukupno 36 recitatora među kojima su i osam učenika koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku. Odličan uspjeh naših recitatora.

stariji uzrast:

Davorin Horvacki (Hrvatska čitaonica, Subotica)

Augustin Žigmanov (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica)

Svim recitatorima iskrene čestitke na sudjelovanju, a posebice na rezultatima koji su postigli. Želimo im i uspješan nastup u travnju u Sečnju. Do tada uživajte u fotografijama sa zonskog natjecanja.

PETAK
11.3.2016.

06:37 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:07 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:07 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Vita jela zelen bor
 09:33 McLeodove kćeri, serija
 10:23 Zemlje - ljudi - pustolovine: Ljudi nakraj svijeta - Spitsbergen, dokumentarna serij
 11:09 Riječ i život: Kulturom života za opstanak naroda
 12:00 Dnevnik 1
 12:26 Talijanska mlada, telenovela
 13:14 Kod doktora, talk-show
 14:00 Normalan život
 14:46 Znanstveni krugovi
 15:13 Domovina, serija
 16:00 Ono što jesam: Oče naš, dokumentarna serija
 17:37 Život je lijep
 18:10 Manjinski mozaik
 18:29 Potrošački kod
 19:00 Dnevnik 2
 20:05 Joe Kidd, američki film - Filmovi s 5 zvjezdica (R)
 21:33 Uvijek kontra, talk-show
 22:26 Dnevnik 3
 22:50 Eurojackpot
 22:58 Opaki par, humoristična serija
 23:25 Užas iz rijeke, australsko-američko-britanski film
 00:57 Don Matteo, serija
 01:47 Kod doktora, talk-show
 02:28 Znanstveni krugovi
 02:53 Vita jela zelen bor
 03:18 Hrvatska uživo
 04:00 Život je lijep
 04:33 Skica za portret (R)
 04:39 Riječ i život: Kulturom života za opstanak naroda
 05:09 Talijanska mlada, telenovela
 05:53 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
 09:43 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
 10:22 Kruške i jabuke
 11:10 Čarolija, serija
 12:04 Hughove čarolije s tri sastojka, dokumentarna serija (R)
 12:29 Don Matteo, serija
 13:23 Sklonost ubijanju, kanadski film
 14:56 Svijet vrtlara
 15:28 Veterinarske priče
 16:00 Regionalni dnevnik

16:44 Magazin rukometne lige prvaka
 17:13 Luda kuća, humoristična serija
 17:52 Seoska gozba
 18:44 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
 19:22 Glas naroda, humoristična serija
 19:53 Slike Indije: Veliki indijski san, kratki dokumentarni film
 20:03 Umorstva u Midsomeru, serija
 21:40 Vrijeme na Drugom
 21:46 Viši inspektor Banks, serija
 23:24 Pohlepa, serija
 00:25 Sklonost ubijanju, kanadski film
 01:57 Magazin rukometne lige prvaka
 02:23 Noćni glazbeni program

05:05 RTL Danas, (R)
 05:45 Sve u šest, magazin (R)
 06:15 Lego Ninjago, animirana serija (R)
 06:40 Svemoguća Kim
 07:45 Pet na pet - nove epizode, kviz (R)
 08:40 TV prodaja
 08:55 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 10:15 TV prodaja
 10:30 Četiri vjenčanja, lifestyle emisija
 11:30 Hitna služba, serija
 12:25 Shopping kraljica - (R)
 13:25 Tri, dva, jedan - kuhaj! - nova sezona, kulinarski show (R)
 14:45 Andrija i Anđelka, humoristična serija (R)
 15:20 Andrija i Anđelka, humoristična serija (R)
 15:55 Andrija i Anđelka, humoristična serija (R)
 16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
 17:00 Shopping kraljica - nove epizode, lifestyle emisija
 17:55 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas, informativna emisija
 19:15 Pet na pet - nove epizode, kviz
 20:00 Zvezdice - nova sezona
 22:00 Nevolje u raju, igrani film, romantična komedija
 00:10 Opsadno stanje, igrani film, akcijski
 02:20 RTL Danas, (R)
 03:05 Kraj programa

SUBOTA
12.3.2016.

06:48 TV kalendar
 07:00 Klasika mundi: 7. festival komorne glazbe Musica Maxima u muzeju Mimara (2. dio)
 08:02 Čovjek iz Nevade, američki film - Kinoteka, ciklus klasičnog vesterna
 09:24 Duhovni izazovi
 09:56 Prizma - multinacionalni magazin
 10:41 Fotografija u Hrvatskoj: Milan Pavić
 10:58 Uvijek kontra, talk-show
 11:45 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Veterani mira
 13:10 Apokalipsa - Staljin, dokumentarni film
 14:09 Top Gear
 15:01 U uredu, humoristična serija
 15:24 Posljednja ambulanta kola Sofije, dokumentarni film
 16:21 Joe Kidd, američki film
 17:45 Lijepom našom: Bjelovar (2. dio)
 19:00 Dnevnik 2
 19:55 Loto 7/39
 20:00 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
 21:36 Brži od pravde, američki film
 23:20 Dnevnik 3
 23:42 Senzacija: Priča o Tommyju grupe The Who, glazbeno-dokumentarni film
 00:44 Čovjek iz Nevade, američki film - Kinoteka, ciklus klasičnog vesterna (R)
 02:04 Top Gear
 02:56 Skica za portret
 03:04 Znanstveni krugovi
 03:29 Potrošački kod
 03:58 Duhovni izazovi
 04:28 Veterani mira
 05:13 Prizma
 05:58 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
 09:57 Umorstva u Midsomeru, serija
 11:37 Roditelji i djeca
 12:24 Hestonova nemoguća misija, dokumentarna serija
 13:17 Veliki preporod britanskog vrta, dokumentarna serija
 14:24 Slatka predaja, američki film
 15:51 Hrana kao znanost - Nacrt za život: Hrana i društvo
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:33 Ponos i predrasude, serija - Ciklus

romantičnih drama: Jane Austen
 17:31 Popodne na Drugom
 19:10 Kruške i jabuke - dvodijelna
 20:01 Željezo nebo, finsko-njemačko-australski film
 21:30 Vrijeme na Drugom
 21:35 Graham Norton i gosti, talk-show
 22:28 Vikinzi, serija
 23:14 Vladarica, serija
 23:57 Slatka predaja, američki film
 01:21 Noćni glazbeni program

04:30 RTL Danas, informativna emisija (R)
 04:55 Legenda o Tarzanu, animirana serija
 05:20 Lego Ninjago, animirana serija
 06:10 Svemoguća Kim, animirana serija
 07:00 TV prodaja
 07:15 Mijenjam ženu, (R)
 09:05 TV prodaja
 09:20 Dynamo: Majstor nemogućega, zabavna emisija (specijal - prvi dio)
 10:20 Mađioničari, zabavna emisija
 11:25 TV prodaja
 11:40 Nevolje u raju, film, romantična komedija (R)
 13:50 Otok boje krvi, igrani film, avanturistički
 16:15 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show (R)
 16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
 16:50 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show (R)
 18:30 RTL Danas, informativna emisija
 19:15 Galileo - nove epizode, zabavna/obrazovna emisija
 20:00 Velika krađa nebodera - TV premijera, igrani film, akcijska komedija
 22:00 Nemoguća misija: Protokol Duh, igrani film, akcijski triler
 00:20 Abraham Lincoln: Lovac na vampire, igrani film, akcijski/horor
 02:15 Astro show, emisija uživo
 03:15 RTL Danas, informativna emisija
 04:00 Kraj programa

NEDJELJA
13.3.2016.

06:47 TV kalendar
 07:00 Lijepom našom: Bjelovar (2. dio)
 08:15 Pikova dama, britanski film - Zlatna kinoteka
 09:50 Portret Crkve i mjesta: Zagreb - Kustošija
 10:00 Zagreb - Kustošija: Misa, prijenos
 11:00 Biblija
 11:10 Pozitivno
 11:42 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Split: More
 14:00 Nedjeljom u dva
 15:05 Labirint
 15:50 Mir i dobro
 16:15 Veliki požar, serija
 17:15 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
 19:00 Dnevnik 2
 19:55 Loto 6/45
 20:05 Time out - Zlatna košarka Mirka Novosela, dokumentarni film
 21:38 Montirani proces
 22:22 Dnevnik 3
 22:46 Samo kulturno, molim
 23:32 Veliki požar, serija
 00:32 Nedjeljom u dva
 01:32 Pikova dama, britanski film - Zlatna kinoteka
 03:07 Glas domovine
 03:32 Skica za portret
 03:48 Manjinski mozaik (R)
 04:03 Plodovi zemlje
 04:53 Split: More
 05:23 Pozitivno
 05:53 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
 09:12 Juhuhu junior
 09:26 Juhuhu junior
 09:46 Detektiv Murdoch, serija
 10:36 Grantchester, serija
 11:29 Teenozoik
 11:56 Nećemo reći mladenki, zabavno-dokumentarna serija
 13:00 Dobar, bolji, najbolji... britanski slastičar
 14:06 Mama i tata brucosi, američki film
 15:35 Ples sa zvijezdama
 17:27 Poirot, serija
 19:05 Pjevaj s klapom!, snimka koncerta
 20:15 Lov na losose u Jemenu, britanski film
 22:00 Vrijeme na Drugom
 22:10 Anthony Bourdain: Upoznavanje nepoznatog, dokumentarna serija
 23:10 Grantchester, serija (R)
 00:00 Pa to je fantastično!
 00:30 Elitni klinici, serija
 01:00 Elitni klinici, serij
 01:30 Lov na losose u Jemenu, britanski film

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supiface.co.rs

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

03:15 Noćni glazbeni program

05.20 RTL Danas, informativna emisija (R)

06.05 Legenda o Tarzanu, animirana serija

06.30 Lego Ninjago, animirana serija

07.20 Svemoguća Kim, animirana serija

08.10 TV prodaja

08.25 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica (R)

09.45 TV prodaja

10.00 InDizajn s Mirjanom Mikulec - nova sezona, lifestyle emisija

10.35 Herbie je skrenuo, igrani film, obiteljska komedija

12.30 TV prodaja

12.45 Film o superjunaku, igrani film, komedija

14.20 Velika krađa nebodera, film, akcijski triler (R)

16.15 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show (R)

16.30 RTL Vijesti

16.50 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show (R)

18.30 RTL Danas

19.15 Galileo - nove epizode, zabavna/ obrazovna emisija

20.00 Jack Reacher - TV premijera, film, akcijski

22.30 Lepa sela lepo gore, igrani film, ratna drama

01.00 Nemoguća misija: Protokol Duh, igrani film, akcijski triler (R)

03.25 Astro show, emisija uživo

04.25 RTL Danas, (R)

05.05 Kraj programa

PONEDJELJAK 14.3.2016.

06:40 TV kalendar

06:55 Dobro jutro, Hrvatska

07:00 Vijesti

07:05 Dobro jutro, Hrvatska

08:00 Vijesti

08:05 Dobro jutro, Hrvatska

09:00 Vijesti

09:05 Vita jela zelen bor

09:32 McLeodove kćeri, serija

10:20 Plodovi zemlje

11:15 Treća dob

12:00 Dnevnik 1

12:23 Talijanska mlada, telenovela

13:18 Kod doktora, talk-show

14:00 Društvena mreža - medicina

15:12 Jezik za svakoga

15:17 Skica za portret

15:29 Ekonomija & tđ (R)

16:08 Montirani proces

16:50 Hrvatska uživo

17:40 Život je lijep

18:15 Potjera

19:00 Dnevnik 2

20:00 BezVeze

20:50 Domovina, serija

21:45 Otvoreno

22:35 Dnevnik 3

23:00 City Folk 2015: Mexico City

23:25 Zemlje - ljudi

- pustolovine: Ljudi nakraj svijeta - Laponija, dokumentarna serija

00:15 Lovina, serija

01:13 Don Matteo, serija

02:03 Otvoreno

02:48 Kod doktora, talk-show

03:33 Hrvatska uživo

04:15 Život je lijep

04:45 Skica za portret

04:58 Talijanska mlada

05:48 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu

08:53 Juhuhu junior

09:55 Nećemo reći mladenki, dokumentarno-zabavna serija

11:00 Poirot, serija

12:35 Kratki dok. film

12:45 Don Matteo, serija

13:40 Sama na medenom mjesecu, američki film

15:05 Najbolji britanski vrtovi, dokumentarna serija

16:00 Regionalni dnevnik

16:45 Magazin LP

17:15 Luda kuća, humoristična serija

18:00 Kruške i jabuke

18:50 Zdravi predah - smoothie

18:55 Odmori se zaslužio si

19:32 Dva i pol muškarca

19:55 Kratki dok. film

20:04 Dupini - špijun u jat, dokumentarni film

20:56 Vrijeme na Drugom

21:00 Tv Bingo

21:45 Stadion - sportska emisija

22:50 Zločinci u odijelima

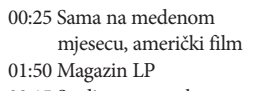
23:40 Zločinački umovi

00:25 Sama na medenom mjesecu, američki film

01:50 Magazin LP

02:15 Stadion - sportska emisija

03:20 Noćni glazbeni program

05.35 RTL Danas, informativna emisija (R)

06.20 Sve u šest, magazin (R)

06.55 Legenda o Tarzanu, (R)

07.20 Svemoguća Kim

08.10 TV prodaja

08.25 Pet na pet - nove

epizode, kviz (R)

09.20 TV prodaja

09.35 Mijenjam ženu

10.55 TV prodaja

11.10 Četiri vjenčanja

12.10 Hitna služba, serija

13.05 Shopping kraljica - (R)

14.00 Jack Reacher, film,

akcijski (R)

16.30 RTL Vijesti

17.00 Shopping kraljica -

18.00 Sve u šest, magazin

18.30 RTL Danas

19.15 Pet na pet - nove

epizode, kviz

20.00 Ljubav je na selu -

nova sezona,

dokumentarna sapunica

21.10 Tri, dva, jedan - kuhaj!

22.15 RTL Direkt

22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj!

23.05 Andrija i Anđelka

23.35 Kriza, serija

00.10 Ljubav je na selu - (R)

01.15 CSI, serija

02.10 CSI, serija

02.55 Astro show, emisija uživo

03.55 RTL Danas, (R)

04.40 Kraj programa

UTORAK 15.3.2016.

06:40 TV kalendar

06:55 Dobro jutro, Hrvatska

07:00 Vijesti

07:05 Dobro jutro, Hrvatska

08:00 Vijesti

08:05 Dobro jutro, Hrvatska

09:00 Vijesti

09:05 Vita jela zelen bor

09:37 McLeodove kćeri, serija

10:25 Zemlje - ljudi

- pustolovine: Ljudi nakraj svijeta - Laponija, dokumentarna serija

11:20 Glas domovine

12:00 Dnevnik 1

12:20 Talijanska mlada,

telenovela

13:15 Kod doktora, talk-show

14:00 Društvena mreža

15:10 Domovina, serija

16:00 BezVeze

17:40 Život je lijep

18:15 Potjera

19:00 Dnevnik 2

20:00 Satirikon

20:50 Domovina, serija

21:45 Otvoreno

22:35 Dnevnik 3

23:00 City Folk 2015: Ljubljana

23:25 Zemlje - ljudi -

pustolovine: Čarobni vlak - Vlakom kroz Škotsko višočje, dokumentarna serija

00:15 Lovina, serija

01:13 Don Matteo, serija

02:03 Otvoreno

02:48 Kod doktora, talk-show

03:33 Hrvatska uživo

04:15 Život je lijep

04:45 Skica za portret

04:58 Talijanska mlada

05:48 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu

08:53 Juhuhu junior

09:55 Odmori se zaslužio si,

humoristična serija

10:30 Kruške i jabuke

11:20 Čarolija, serija

12:10 Hughove čarolije s

tri sastojka, dokumentarna serija (R)

12:35 Kratki dokumentarni film

12:45 Don Matteo, serija

13:40 Kako ugoditi

Randallima, američki film

15:05 Najbolji britanski vrtovi,

dokumentarna serija

16:00 Regionalni dnevnik

16:45 Velikani sporta,

dokumentarna serija

17:15 Luda kuća, humoristična

serija

18:00 Kruške i jabuke

18:50 Odmori se zaslužio si,

humoristična serija

19:25 Večernja škola

20:05 Britanija - zemlja

dinosaur, dokumentarni film

20:55 Vrijeme na Drugom

21:05 Okajanje, britanski film

23:05 Zločinci u odijelima

23:55 Zločinački umovi, serija

00:40 Kako ugoditi

Randallima, američki

film (R)

02:05 Velikani sporta,

dokumentarna serija

02:31 Noćni glazbeni program

05.40 RTL Danas, informativna emisija (R)

06.20 Sve u šest, magazin (R)

06.50 Lego Ninjago, animirana serija (R)

07.15 Svemoguća Kim,

animirana serija

08.05 TV prodaja

08.20 Pet na pet - nove

epizode, kviz (R)

09.15 TV prodaja

09.30 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica

10.50 TV prodaja

11.05 Četiri vjenčanja, lifestyle emisija

12.05 Hitna služba, serija

13.00 Shopping kraljica - (R)

13.55 Tri, dva, jedan - kuhaj! R

15.20 Ljubav je na selu -

nova sezona, (R)

16.30 RTL Vijesti

17.00 Shopping kraljica - nove epizode, lifestyle emisija

18.00 Sve u šest, magazin

18.30 RTL Danas

19.15 Pet na pet - nove

epizode, kviz

20.00 Ljubav je na selu

21.10 Tri, dva, jedan - kuhaj!

22.15 RTL Direkt,

informativna emisija

22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj!

23.05 Andrija i Anđelka

23.35 Kriza, serija

00.10 Ljubav je na selu - (R)

01.15 CSI, serija

02.10 CSI, serija

02.55 Astro show, emisija uživo

03.55 RTL Danas, (R)

04.40 Kraj programa

SRIJEDA 16.3.2016.

06:40 TV kalendar

06:55 Dobro jutro, Hrvatska

07:00 Vijesti

07:05 Dobro jutro, Hrvatska

08:00 Vijesti

08:05 Dobro jutro, Hrvatska

09:00 Vijesti

09:05 Vita jela zelen bor

09:37 McLeodove kćeri, serija

10:25 Zemlje - ljudi -

pustolovine: Čarobni

vlak - Vlakom kroz

Škotsko višočje,

dokumentarna serija

11:20 Eko zona

12:00 Dnevnik 1

12:20 Talijanska mlada,

telenovela

13:15 Kod doktora, talk-show

14:00 Društvena mreža

15:10 Domovina, serija

16:00 Satirikon

17:40 Život je lijep

18:15 Potjera

19:00 Dnevnik 2

19:55 Loto 7/39

20:01 Pogledi: Ironwoman,

dokumentarni film

20:53 Ljudi iz sjene, serija

21:50 Otvoreno

22:40 Dnevnik 3

23:05 City Folk 2015: Dhaka

23:30 Zemlje - ljudi -

pustolovine: Plemstvo

obvezuje - Baron i njegovo selo, dokumentarna serija
00:20 Lovina, serija
01:18 Don Matteo, serija
02:08 Otvoreno
02:53 Kod doktora, talk-show
03:38 Hrvatska uživo
04:20 Život je lijep
04:50 Skica za portret
05:03 Talijanska mlada
05:53 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
08:53 Juhuhu junior
09:55 Odmori se zaslužio si
10:30 Kruške i jabuke
11:20 Čarolija, serija
12:10 Hughove čarolije s tri sastojka, dokumentarna serija (R)
12:35 Kratki dok. film
12:45 Don Matteo, serija
13:40 Ljubav počinje, američki film (R)
15:05 Smočnica u vrtu (R)
15:30 Zavolite svoj vrt uz Alana Tichmarsha
16:00 Regionalni dnevnik
16:45 St.Moritz: Skijanje, SK (M i Ž) - spust, snimka
18:00 Kruške i jabuke
18:50 Odmori se zaslužio si
19:25 Provođi i sprovodi
20:00 Nogomet, LP - emisija
20:35 Nogomet, LP - prijenos utakmice
22:35 Nogomet, LP - emisija i sažeci
23:20 Vrijeme na Drugom

23:35 Zločinački umovi, serija
00:20 Ljubav počinje, američki film (R)
01:45 St.Moritz: Skijanje, SK (M i Ž) - spust, snimka
02:40 Noćni glazbeni program

05.40 RTL Danas, (R)
06.20 Sve u šest, magazin (R)
06.50 Lego Ninjago, (R)
07.15 Svemoguća Kim
08.20 Pet na pet - (R)
09.15 TV prodaja
09.30 Mijenjam ženu
11.05 Četiri vjenčanja
12.05 Hitna služba, serija
13.00 Shopping kraljica - (R)
13.55 Tri, dva, jedan - kuhaj! R
15.20 Ljubav je na selu - (R)
16.30 RTL Vijesti
17.00 Shopping kraljica
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Pet na pet
20.00 Ljubav je na selu
21.10 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22.15 RTL Direkt
22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj!
23.05 Andrija i Anđelka
23.35 Kriza, serija
00.15 Ljubav je na selu, R
01.15 CSI, serija
02.10 CSI, serija
02.55 Astro show, emisija uživo
03.55 RTL Danas, (R)
04.40 Kraj programa

ČETVRTAK 17.3.2016.

06:40 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Vijesti
09:05 Vita jela zelen bor
09:37 McLeodove kćeri, serija
10:25 Zemlje - ljudi - pustolovine: Plemstvo obvezuje - Baron i njegovo selo, dokumentarna serija
11:15 U Cvjetnicu jelo, emisija pučke i predajne kulture
12:00 Dnevnik 1
12:20 Talijanska mlada, telenovela
13:15 Kod doktora, talk-show
14:00 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
15:10 Ljudi iz sjene, serija
16:00 Labirint
17:40 Život je lijep
18:15 Potjera
19:00 Dnevnik 2
20:00 Dodjela diskografske nagrade Porin 2016., prijenos
22:35 Dnevnik 3
23:00 Zemlje - ljudi - pustolovine, dokumentarna serija
23:50 Lovina, serija
00:48 Don Matteo, serija
01:38 Kod doktora, talk-show
02:23 Vita jela zelen bor
02:53 Skica za portret
03:06 U Cvjetnicu jelo, emisija

pučke i predajne kulture
03:36 Hrvatska uživo
04:18 Život je lijep
04:48 Talijanska mlada, telenovela
05:38 Biblija
05:48 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
08:53 Juhuhu junior
09:55 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
10:30 Kruške i jabuke
11:20 Čarolija, serija
12:10 Hughove čarolije s tri sastojka, dokumentarna serija (R)
12:35 Kratki dokumentarni film
12:45 Don Matteo, serija
13:40 U potrazi za vilenjacima, američki film
15:05 Smočnica u vrtu (R)
15:30 Zavolite svoj vrt uz Alana Tichmarsha
16:00 Regionalni dnevnik
16:45 St.Moritz: Skijanje, SK (M i Ž) - super G, snimka
18:00 Kruške i jabuke
18:51 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
19:27 Genijalci
20:05 Australija - život na rubu: Obala Kimberley, dokumentarna serija
20:52 Vrijeme na Drugom
21:00 Nogomet, EL - prijenos utakmice
23:00 Nogomet, EL - sažeci
23:35 Zločinački umovi, serija

00:20 U potrazi za vilenjacima, američki film
01:45 St.Moritz: Skijanje, SK (M i Ž) - super G, snimka
02:40 Noćni glazbeni program

05.40 RTL Danas, (R)
06.25 Sve u šest, magazin (R)
06.50 Lego Ninjago, (R)
07.15 Svemoguća Kim
08.05 TV prodaja
08.20 Pet na pet - (R)
09.15 TV prodaja
09.30 Mijenjam ženu
10.50 TV prodaja
11.05 Četiri vjenčanja
12.05 Hitna služba, serija
13.00 Shopping kraljica - (R)
13.55 Tri, dva, jedan - kuhaj! R
15.20 Ljubav je na selu - (R)
16.30 RTL Vijesti
17.00 Shopping kraljica
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Pet na pet - nove epizode, kviz
20.00 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show
21.50 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22.15 RTL Direkt
22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj!
23.45 Andrija i Anđelka, humoristična serija
00.20 CSI, serija
01.10 CSI, serija
02.05 CSI, serija
02.50 Astro show, emisija uživo
03.50 RTL Danas, (R)
04.35 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetlonik* nedjeljom od 16.30 sati.
Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 Mhz).

HRVATSKA PANORAMA NA TELEVLIZIJI YU ECO

Program obuhvaća informativnu petominutnu emisiju *Cro info vijesti*, koja se prikazuje radnim danima nakon Info bloka ove televizije u premijernom i tri reprizna termina (15.30, 19.15, 22.15, 00.15 sati). Polusatna društveno-politička emisija *Motrišta* emitira se četvrtkom od 22.30 sati, a reprizira ponedjeljkom od 9 sati. Kolaž emisija s pregledom tjedna iza nas pod nazivom *Hrvatska panorama* emitira se subotom od 11 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE: 18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljkom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljkom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 Vojvodanski tjedan
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 *Vjerska emisija*, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 *Putnici kroz vrijeme* emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

U NEKO LIKO SLIKA

Žene u DSHV-u

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Zaukava se

Piše: Branko Ivković

Faljniš, eto nama malkoc kišice, davno je padala, čak prikjuče. Ne, ne bojte se čeljadi, kad bude tribalo na lito prid kanikulu neće nje bit ni kap, ona pada uvijek u nevrime. Počo sam već i virovat ovima što divanidu da se to mož

i namistit, kažu da ove velike države imadu za to sersam i da to baš i nije sve od Boga. No, ne bi o tim mudrovo, makar sam niki dan tako uletio u jedan vagaš čeljadi moja da sam mislio da mi se bicigla skroz potrla. Av, majkuša mu, kome je bilo tako nužno da baš mora tirat traktor po najvećim blatu da mi znat. Kadgod se sve stiglo izradit s volovima i konjima, a sad ima taki traktora da i se čovik poplaši kaki su strašni. Kaže moj Pere da bi on moro ić u škulu bar pet godina da nauči samo tirat, Joso mu oma nadodo da bi i tamo buktio i eto ti svađanija... jedva sam i smirio. U zadnje vrime se slažu kugod rogovi u džaku. Izem ti politiku, mislim se u sebi. Jeto nji dva komšije i pajdaši od rođenja, škulski, zajedno smo sva tri čuvali josag na ledini a sad se skoro laćaje brice. Gledim u nji pa sve ne možem virovat, šta je ovo sa svitom. Ta manite se čeljadi vrazijeg huncuša i ostavite političare. Pa valjdar vidite da nas samo asniraje, a da nikom nisu dobrog doneli. Jeto na priliku koliko su nji nagovorili na koji kake kredite pa posli čeljadima očla kuća na doboš. Ja borme ne svaćam kaki smo mi svit... Znamo opravit, a triba nam tuđinsko, znamo borme i odranit josag i pilež, samo taki bude lip. Jeto, ja sam niki dan pomogo Jeli očupat pivce od litos. Ne triba nikom, jel svi kupe one iz inostranstva već uvaljani u prezlu, napunjeni kojičime, božem prosti. Al, borme, onda ćemo mi nji lipo na paprikaš, da se ne baci, a gospocki nek idu to od koju godinu. Baš sam na to zdravo bisan, ta to mu izdođe kako bi sad čovik tribo volit više tuđu državu neg onu u kojoj se rodio, jel još gore, tuđu dicu volit, a svoju odbacit i zakečkavat. Dokle će to tako, pitam ja vas? »Pa valjda će bit bolje s ovi novi izborima«, veli mi Periša. I on se sad niki umetnio u politikune. »Lipo ne mož čovik virovat«, opet će Joso, »da si ti, Pere, priživio po vika, od tog po lipo a drugo po rđavo, i ti opet petljaš i spominješ izbore. Ta neće nam bit bolje ni s jednima, pa da ko vlada. Neg, kako ti se zove stranka? Ako nemate ime, jevo ja pridlažem da se zovete Zakrpa. To baš pasira nuz vaše poderane čakčire, a i buđelar vam uvijek pun jama.« Ne triba Perišu ovako napast, čeljadi moja. Kad je taj sunio, bogo moja, pa iskolačio oči ko valjicin ovan kad se zaglavio u šenfliku, pa se oma uvatio za kajiš di mu u futri zataknila brica... »Oooo-pac«, velim ja, »vas dvojca matori kljusina da nisam više nikad vidio ovu komendiju! Od ditinjstva ste zajedno, a sad ćete mi tu zbog dvi golušave slike i kojikaki napisa vadit brice. Osvistite se, majkuša mu njegovog! Ta, ne vdite da ćete tribat samo taj dan, a mrzit se cio vik? Neg, više da mi niste došli ni jedan na salaš dok ne budete normalni«. I tako ja »raspuštio parlament«. Ajd zbogom čeljadi.

BAČ IVIN ŠTODIR

Svako se stara za svoje

Što dalje, bač Ive se sve manje smili život tu di je i bit čiji je. Sve mu lipo izgledalo dok ga nisu stale vatat koikake bole. Imo legetemacija, te vaki, te naki, cila ji kamara. Jedino se nikada ni otimo za partijcke, a falila mu i na za doktore. Njegovi za njega uvik imali dosta posla, jedino ga nisu tili ujavit, uvik niko bijo pridniji. Ni se tijo nikada nikomu žalit. Zno da nema nikoga svoje-ga da ga malo pogurka tamo di bi tribovalo, a brez toga danas ne ide. Doduše, ni baš ni da ni imo, bilo ji iz njegovoga sela tamo

Piše: Ivan Andrašić

di se moglo, samo od starina njegovi bili taki da će svojemu prija podmistit nogu, nego ga digoda pogurkat. Eto, još ni godina potli velikoga rata iz njegovoga sela otirali mlade ljude što su imali najveće škole. I lipo ti i pametno divanili, da ji se tilo slušat, njevo selo bi brzo napredovalo, ne bi bilo zaostalo ko što je danas. Nisu oni ništa divanili napamet, u selu, sa svojim, tili radit samo no što su učili na škula da se radi u najveći i najjači država. I da su ji tili slušat, da su tili radit nako kako su tolmačili da bi tribalo, možda to njevo selo danas i ne bi bilo selo, nego varoš. Onda cigurno ni što su kasniji godina ošli i posvršavali velike škole ne bi ostali u bilomu svitu. Svako volji dojt natrag i život tamo di je došo na svit samo ako može najt posla. Pa se onda lipo oženit, pa dočekat da njeva dica dojdju na svit, pa njeve dice dica... bač Iva se naškobijo, pa ka ga je njegova pitala šta mu je, moro je to i njoje ispriopovidat. »Bome, tamo otkud otidu pamet i mladost, za klajbas nema mista, samo za motiku. Dica što su poodlazila na velike škole i da dojdju natrag, ne bi imala šta ni radit. A te naše stare što su bili malo otesitiji i sa velikima školama, potli velikoga rata nisu otpelengirali kolonisti, neg naši ljudi, što je najžalosnije. Pa su potli svakako skupljali obaveze. Još mi kadgoda moj pokojni dađa pripovido kako su ljudma otimali u zadnje zrno žita i čupali brkove ako nisu imali i kaka sve čuda nisu radili. A jedva znali čitat«, veli njegova i pomeće fruštuk nastal. »A i vi tvoji, za doktore ujavili tebe, a mene i curu nisu. Šta ćemo sad, mene moje bole već povatale, pa skupo koštu, a šta, ne daj Bože, da štogoda bude i cure? Oni ko da ne znu da po zakonu kad ujavaš rabadžiju, za doktore moraš ujavit i njegovu familiju«, veli bač Iva i nadrobi malo crnoga kruva u mliko. »Bome, znadu to oni dobro, al izgleda da u ve države niko više ne mora poštivat nikake zakone. A ne znam, samo, šta i tvoji čeku, baš bi ti i oni mogli ujavit, ka već tolike godine radiš ko nji«, veli njegova i njoje iz taviće istrese na tanjurić tri pečena jajceta. Bač Ive fruštuk za dram prisijo. Samo se duboko zaštodi i zagledo u astal. Privrto malo krup po mliku, pa odgurnijo tanjur. Ni mogo više ni zalogaja progunit. Samo je jako teško izdani i namrgodijo se ko kišni oblak. Veli, vada će kadgoda dojt i njegov red, vada će kogod i primetit koliko i kako radi, pa će se dočepat i svoje legetimacije za doktore i godina za penziju. Ne bi baš voljijo ni napuščat vaj svit brez legetimacije za doktore i brez penzije.

11. ožujka 2016.

MISLI POZNATIH

- **Hugo:** Muža ne drže u kući djeca, nego ženina mudrost.
- **Andersen:** Da bi vidjeli neprijateljevu propast neki su spremni i na vlastitu.
- **Ciceron:** Rad krijepi mladost, veseli starost, krasi sreću, a nesreći pruža utjehu.

KVIZ

Mirko Grmek

Koje godine i gdje se rodio hrvatski povjesničar biomedicinskih znanosti **Mirko Grmek**?

Gdje je stekao akademsko i doktorsko zvanje?

Što je osnovao u Zagrebu 1953. godine?

Na kojem je prestižnom fakultetu predavao?

Što je istraživao?

Čega je bio glavni urednik?

Kojim pojmom je obogatio opću epidemiologiju?

Kada i gdje je umro Mirko Grmek?

Umrlo je 6. ožujka 2000. godine u Parizu.
Pojmom patocenozo.
Medicinske enciklopedije.
Prinose hrvatskih liječnika svjetskoj medicini.
Na Sorbonni.
Odsjek za povijest medicine.
Na Zagrebačkom medicinskom fakultetu.
Rodio se 9. siječnja 1924. godine u Krapini.

FOTO KUTAK

Ulica u Zagrebu!

VICEVI

Idu dva čovjeka ulicom, i jedan kaže drugom:

- Jučer mi pala kutija na glavu.
- Što je bilo u njoj?
- Ništa.
- A u kutiji?

Žali se prijatelj Ivici:

- Ove godine nemam novca da odem na more.
- Ali, nemam ga ni da ostanem kod kuće!

POGLED S TRIBINA

Slaven Bilić

Trener *West Ham Uniteda*, nekadašnji proslavljeni hrvatski reprezentativac, **Slaven Bilić** je u žiži interesa engleske nogometne javnosti. A kako i ne bi, kada su »čekičari« peti na tablici s bodom manje od mjesta koje vodi u Ligu prvaka, a ispod njih su primjerice *Manchester United*, *Liverpool* i *Chelsea*.

Bilić je donio renesansu u popularni londonski klub osnovan daleke 1900. godine, a pod njegovom palicom u ovoj sezoni padala su najveća imena Premiershipa. U najelitnijem

nogometnom razredu engleskog nogometa svaka pobjeda je važna, ali one protiv najpoznatijih klubova imaju posebnu težinu. Stoga ne čudi njegova velika popularnost koju uživa u medijima, dok se njegove izjave prenose s velikom pažnjom. Jer, *West Ham* je, uz naravno vodeći *Leicester*, zbilja hit sezone 2015/16.

No, Bilićevi rezultati nisu nikako plod slučajnosti i stvar trenutačne sreće. Hrvatski trener je, prije svega bio vrhunski nogometaš koji je nekoliko godina i sam igrao u Premiershipu (*West Ham* i *Everton*), te se itekako dobro razumije u tamošnje prilike. Potom, trenerski zanat je pekao sustavno (*Hajduk*, mlada reprezentacija, A reprezentacija Hrvatske, *Lokomotiv*, *Besiktas*) i u *West Ham* je stigao kao profilirani stručnjak s dobrim rezultatima. I konačno, u najboljim životnim godinama pokazao je kako je njegova trenerska karijera u velikom uzletu i tko zna, mogao bi u budućnosti, sjesti na klupu nekog većeg svjetskog kluba.

U svakom slučaju trenerski uspjesi Slavena Bilića velika su inspiracija i preporuka svim hrvatskim nogometnim trenerima za njihove buduće međunarodne angažmane. Pored vrhunskih nogometaša koji trenutačno igraju u najvećim svjetskim klubovima, možda će baš Slaven Bilić biti jedan od prvih koji će kao trener zaslužiti mjesto na klupi nekog od njih.

Rezultati u *West Hamu* su mu odlična preporuka.

D. P.

NOGOMET

Dinamo drži vrh

Pobjedom protiv *Slavena* (2:1) nogometaši *Dinama* su zadržali pet bodova prednosti ispred *Rijeke* koja je istim rezultatom svladala *Osiijek*.

KOŠARKA

Cedevita treća

Očekivanim bodovima protiv *Skoplja* (89:64) *Cedevita* je zaključila ligaški dio natjecanja u ABA ligi na trećem mjestu. Pobjedom protiv *Sutjeske* (85:83) *Zadar* je šesti, dok je porazom protiv *Budućnosti* (68:78) *Cibona* natjecanje završila kao osmoplasirana momčad. *Cedevita* će igrati protiv *Crvene zvezde* u doigravanju za naslov prvaka regionalne košarkaške lige, a momčad koja stigne do dvije pobjede izborit će plasman u finale.

TENIS

Hrvatska svladala Belgiju

Marin Čilić i Borna Ćorić u singlu, te dubl kombinacija **Dodig** – **Škugor** donijeli su Hrvatskoj tri poena u pobjedi protiv Belgije (3:2) u prvom kolu Svjetske skupine Davisova kupa. U četvrtfinalu renomiranog momčadskog teniskog natjecanja Hrvatska će u srpnju igrati protiv reprezentacije SAD.

RUKOMET

Važna pobjeda PPD Zagreba

Duel između hrvatskog prvaka *PPD Zagreba* i bjeloruskog šampiona *Meškov Bresta* izravno je odlučivao o trećoj poziciji tablice SEHA lige. Ovom važnom pobjedom (28:24) Zagrepčani će u polufinalu doigravanja za prvaka Regionalne rukometne lige igrati protiv drugoplasiranog *Vardara*. U drugom polufinalu sastaju se *Veszprem* i *Meškov Brest*.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com .	Prodaje se kuća – vikendica na zapadnoj obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.	Prodajem veći 1 S, integralova zgrada, parketiran, s malim barom, IV. kat, 2 lifta, podrum, cg, adsl, kds tv i interfon. Tel.: 062 8900458.
Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m ² na placu od 670m ² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.	Mijenjam ili prodajem veće leandere u boji i limun, koturaljke, muške čačkare s prslukom, kožne čizme, koš, šešire, šubare, kaput i žensko bunjevačko ruvo (i sefiri), razne marame, sto i stolice, tepisi i ekskluzivna italijanska vjenčanica od čipke, muške košulje, sanduk za posteljinu, mesnate svinje 100-150 kg i 5,5 t soje (upotrebljiva i za sjeme). Tel.: 024 532570 ili 060 0532570.	Prodaje se apartman od 36 m ² u Jadranovu, 5 km od Crikvenice. Tel.: 024-4527-499, 064-18-39-591.
Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.	Kupujem salaš s okućnicom u Ljutovu ili Tavankutu. Tel.: 069 2887213.	Prodaje se muška kožna jakna vel: 56 braon boje, nova. Tel.: 064 4618006.
Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m ² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.	Prodaju se koturaljke, stolovi i stolci, bunjevačka ruva – svila i sefiri, marame, pregače, ponjaviceeve, čaršavi, muške čačkare i prsluk, čizme, šeširi, nova el. kosilica, tepisi i staze. Tel.: 024 528 682.	Prodajem perjani jastuk 80x120 s odgovarajućom novom ručno šivanom salvetskom krevetnom (dvije navlake za jastuk i dvije navlake za jorgan). Cijena po dogovoru. Tel.: 060 5402733.
Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m ² , stambena površina je 40 m ² . Tel.: 064 0125719.	Prodaje se dvosoban stan (51 m ² + terasa) s odličnim rasporedom prostora na Proizivci. Stan se redovito održava i sačuvan je. Ima klimu, kablovsku i daljinsko grijanje. Cijena 28.000 eura (nije fiksno). Tel.: 064 2498244.	Prodajem trodijelni orman – mahagonij, regal iz četiri dijela, dva garderobna i dvije vitrine, kauč, fotelju i dva taburea. Tel.: 024 4561752, 064 3051513.
Prodaje se trosoban stan od 73 m ² , dvije terase, renoviran, prijeko od Hrvatskog konzulata u naselju Tokio. Ima kablovsku, CG,... Cijena 50.000 eura. Tel.: 069 2052608.	Izdajem (od 1. 9.) 2-soban namješten stan (3 kreveta+pomoćni ležaj, plinsko grijanje, blizina tramvaja) u Zagrebu, Folnegovićevo naselje. Cijena: 250 eura. Tel.: 063 8820654, 065 6081194. +385 92 1770196.	Prodajem stroj šivanje marke Bagat s ormančićem, visoki sjaj, orahovina. Tel.: 069 2887213.
Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavenska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatliju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju. Ivan Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavenska, Hrvatska.	Hitno prodajem mali moto-kultivator, marke VALPADANO s frezerom, 10 KS. Tel.: 062 86 87964.	Prodajem ručno štrikaći stroj Empisal skoro nov – stolni. Katarina Turkal.
Izdajem u najam 20 ari placa u progonu u centru Tavankuta, pogodno za plastenik ili organsku proizvodnju – ima bunar. Tel.: 064 5259245.	Potrebiti radnici za rad u novoj tvornici u Slovačkoj. Tel.: 064 4109369	Prodajem poslovni prostor u centru grada cca, 350 m ² na tri nivoa. Inf. 069 2887213.
		Prodaje se drvena vaga s tegovima, ojačana željezom. Mjeri do 500 kg. U Subotici. Tel.: 064 3910112.
		Tročlana obitelj prima na dvorbu stare osobe za mirovinu ili nekretninu. Tel.: 062 1941729.
		U Somboru prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.
		Starija kuća (4 sobe, ručao, 2 kupaone, kuhinja, ostava) + sporedna zgrada (ljetna kuhinja, soba, kupaona) se prodaje ili mijenja za Zagreb (stan ili kuća) – centar. Tel.: 024 754760 ili 064 2394757.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi

VAŽI DO 18. 3. 2016.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

AKCIJA!

SG

internat

već od
649 din

TIPPNET
SUBOTICA KARADORDEV PUT 2 TEL: 024/555765
WWW.TIPPNET.RS

NOGOMET

Novi poraz Dinama

SONTA – Nogometaši sončanskog *Dinama* poraženi su na svojem stadionu rezultatom 0:2 u pripremnoj utakmici protiv ekipe NK *Erdut* iz istoimenog mjesta u Hrvatskoj. NK *Erdut* je član II.

Županijske nogometne lige Osijek, a suradnja ova dva kluba traje još od prijeratnih godina. *Dinamo* je nastupio oslabljen neigranjem kapetana **Gala** i još trojice standardnih igrača, ali je ipak na travnjaku pokazao da će nastavak ligaškog natjecanja 19. ožujka ekipa dočekati spremna. Treneru **Đaniću** se i ovoga puta nametnuo jedan ozbiljan problem, kojega će teško riješiti. »U polju smo igrali tečno, u većem dijelu utakmice i dominirali, ali jednostavno nemamo igrača koji je u stanju realizirati stvorene prigode. Do početka prvenstva imamo još dva tjedna, pa se nadam da ćemo pronaći bar neko rješenje«.

I. A.

Pobjeda Monoštoraca

MONOŠTOR – U srijedu, 2. ožujka, nogometaši *Dunava* iz Bačkog Monoštora su u pripremnoj utakmici za nastavak prvenstva Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci na svojoj Doli porazili rivala *Rastinu* rezultatom 2:1. Prvo poluvrijeme završeno je bez zgoditaka, a brzo poslije odmora gosti su došli u prednost. Nakon samo nekoliko minuta Monoštorci poravnavaju, a pred sam kraj iz opravdano dosuđenog penala postavljaju konačnih 2:1. Utakmica protiv *Poleta* iz Sivca, zakazana za 6. ožujka, otkazana je radi bolesti nekolicine nogometaša.

I. A.

Bačka 1901 dočekuje Omladinac

SUBOTICA – Susretom protiv *Omladinca* iz Novih Banovaca u subotu 12. ožujka od 14.30 sati na svom terenu *Bačka 1901* nastavlja natjecanje u Srpskoj ligi Vojvodina. Jesenski dio prvenstva crveno bijeli su završili na četvrtom mjestu s 25 osvojenih bodova.

KOŠARKA

Bez bodova protiv ŽKA

NOVI SAD – Košarkašice *Spartaka* poražene su na gostovanju kod *ŽKA* (55:71) u susretu 21. kola Prve lige i sada se nalaze na sedmom mjestu s 21 osvojenim bodom.

STOLNI TENIS

Prvaci države

BEČEJ – Mlađi kadeti *Spartaka* postali su prvaci Srbije na momčadskom prvenstvenu održanom prošlog vikenda u Bečeju. Momčad u sastavu: **Aleksandar Čokić**, **Luka Videc** i **Stojan Kiš**

Lehel su na putu do vrijednog trofeja stigli pobjedama protiv *Hajduk Veljka* (3:1) i *Temerina* (3:0) u skupini, u polufinalu protiv *Horgoša* (3:1) i finalnom duelu protiv *Lavova* (3:1). Šampionsku ekipu je predvodio trener **Mirko Gavrilović**.

RUKOMET

Nesretan poraz Sončanki

SONTA – Drastično pomlađena ekipa *ŽRK Sonta* u petak je u sportskoj dvorani OŠ *Ivan Goran Kovačić* odigrala prvu pri-

premnu utakmicu za nastavak prvenstva TRLS, skupina Srijem – Južna Bačka. I protivnice, drugoligaška ekipa *ORK Apatin*, u nastavak prvenstva ulazi bez najiskusnijih igračica, pa utakmica i nije pokazala zamjetnu razliku u kvaliteti drugoligaške i trećeligaške ekipe. Naprotiv, Sončanke su u većem dijelu utakmice bile u prednosti od 2 do 3 pogotka razlike, a malo iskusnije Apatinke su u samom finišu preokrenule rezultat na 17:18. Sudeći po ovoj utakmici, mlade tajfunke u nastavku prvenstva neće biti ničija topovska hrana.

I. A.

Prednost za uzvrat

BEOGRAD – Prvi susret četvrtfinala kupa Srbije u rukometu protiv *Obilića* momčad *Spartak Vojputa* je riješila u svoju korist (28:26) i s velikom prednosti očekuju uzvrat koji će se igrati 30. ožujka u Subotici.

ANDRIJA MANDIĆ, ŠAHIST

Uvijek sam raspoložen za partiju

Osvajanje drugog mjesta na školskom općinskom natjecanju najveći mu je dosadašnji uspjeh

krivac za cijelu šahovsku priču nameće se pitanje kako trenutačno za šahovskom pločom stoje senior i junior Mandić

»Da, igram često s tatom. To nam je glavna razonoda u ovim zimskim danima. Naravno, on me još uvijek pobjeđuje. U biti, osim igre, često radimo analizu neke partije, gdje mi on pojašnjava neke postupke i situacije«.

bi i više, ali mi je puno zanimljivije igrati. No, u svakom slučaju u narednim godinama ću se morati mnogo više fokusirati na teoretsko usavršavanje svoje igre. Omiljeno otvaranje mi je *španjolka*, kada bijelim figurama započinjem partiju potezom E-4«.

ŠAHOVSKA PERSPEKTIVA

Na koncu razgovora našem malom sugovorniku uputili smo nekoliko pitanja u svezi njegovog viđenja osobne šahovske perspektive.

»Bavit ću se šahom dok god mi on pružao razonodu, i zadovoljstvo. Volio bi još jako napredovati, a kad porastem ne znam što će biti. Ali ono što je sigurno jest da će šah uvijek biti dio mene. Ako ne drugačije, ono bar rekreativno. S druge strane, volio bih daleko dogurati i osvojiti što više šahovsko zvanje. Naravno da bih želio jednoga dana biti velemaistor, ali još treba puno, puno raditi i vježbati za sljedeći šahovski igrački napredak. Moj omiljeni igrač, kojem se ujedno i divim, je naš subotički velemaistor **Nikola Sedlak**. S njim sam igrao simultanku i bio presretan što sam igrao s njim i upoznao ga. Želio bih imati još više vremena za šah, ali na žalost zbog školskih i drugih obveza često mu se ne stignem posvetiti koliko bih htio. Ipak, nadam se da ću sve više napredovati u šahovskoj igri«, iskreno je odgovorio naš mladi sugovornik, nada subotičkog šaha Andrija Mandić.

Dražen Prčić

REZULTATI I NATJECANJA

U listopadu prošle godine na općinskom školskom prvenstvu Andrija je osvojio drugo mjesto, za uzrast od I. do IV. razreda.

»Imao sam isti broj poena s prvoplasiranim ali pošto sam izgubio u izravnom duelu s njim, a prvoplasirani je izgubio od nekog trećeg, bez obzira na isti konačan broj bodova, meni je dopalo drugo mjesto. Osim toga, išao sam tri puta na natjecanja u Vrbas, na turnire u Nove Banovce, Čantavir i Palić. Posljednji mi je bio turnir na zimskom raspustu u Subotici, najjači turnir na kome sam sudjelovao, Kadetsko prvenstvo Vojvodine. Na ovim turnirima sudjelujem kako bih igrao sa starijim protivnicima i prikupio što više natjecateljskog iskustva«.

Kada smo već u sferi natjecateljskog igranja moramo postaviti i pitanje u svezi toliko nužne šahovske teorije bez koje ni nema igračkog napredovanja. Koliko se Andrija teoretski usavršava i koje mu je omiljeno otvaranje?

»Na teoriji radim otprilike nedjeljno sat-dva. Priznajem, trebalo

LJEPOTA DREVNE IGRE

Od trenutka kada je svladao pravila šahovske igre Andrija je odlučio unaprijediti svoje znanje ove drevne igre, koji mnogi smatraju igrom nad igrama. Šah mu, kako kaže, predstavlja veliko zadovoljstvo i uvijek je spreman za novu partiju.

Treniram u klubu dva puta tjedno, a kod kuće s tatom ili prijateljima. Kada ima neko kućno druženje, često znamo odigrati koju partiju. Ipak, najviše igram s drugarima iz kluba, i radujem se svakom novom susretu.

S obzirom na to, kako je sam rekao, da je njegov tata Ivan glavni

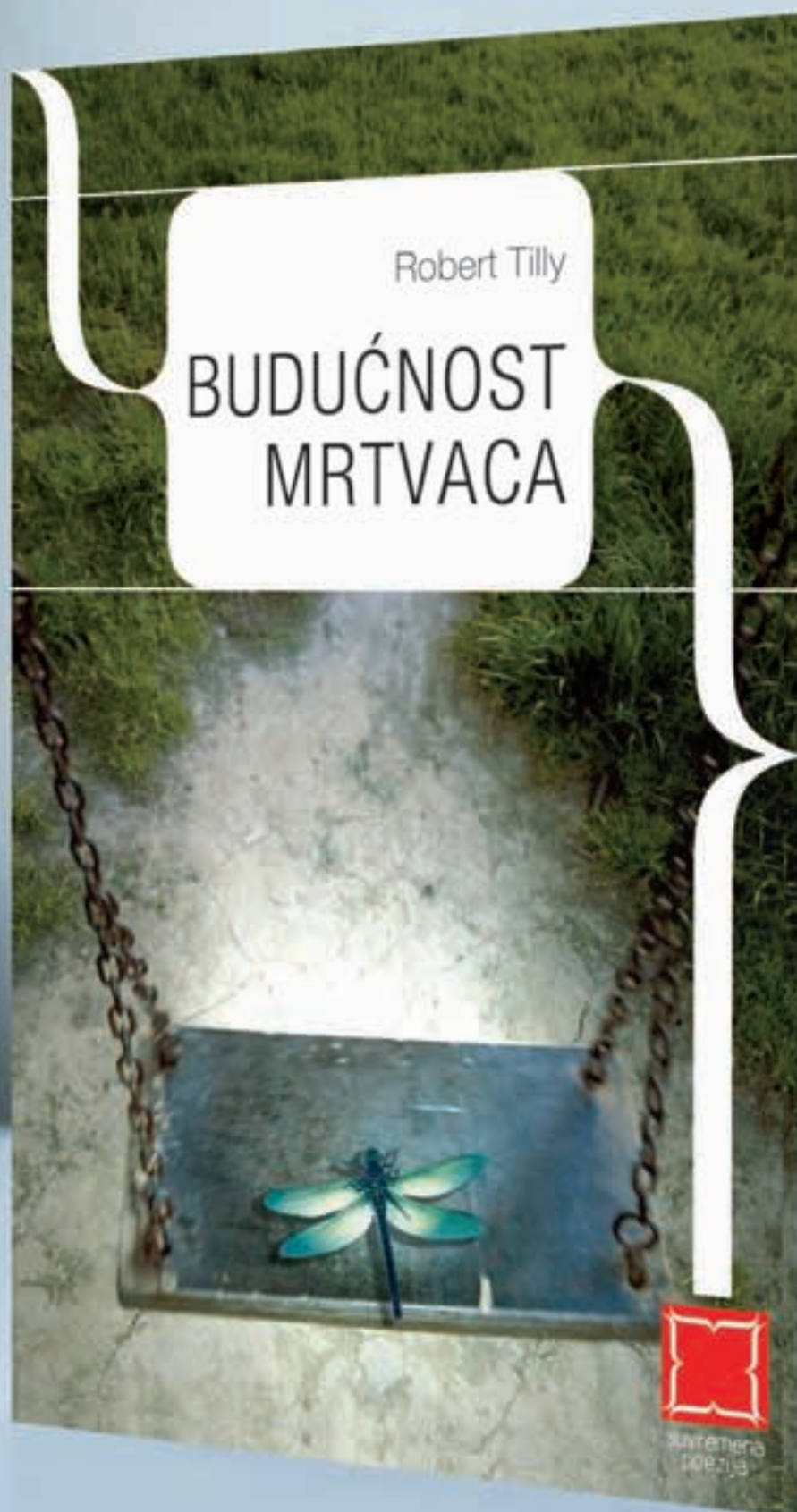
ŠAHOVSKA ČAROLIJA

Dopada mi se nepredvidivost igre, i mogućnost da uvijek nađeš neki novi, bolji potez od protivnika.

Učenik III. h razreda OŠ *Matko Vuković* u Subotici **Andrija Mandić** je mladi i talentirani šahist koji je već počeo skretati pozornost na svoj igrački talent. No, osim šaha, trenira i plivanje te ide u I. razred Muzičke škole i ministrant je u Župi. sv. *Terezije*. Njegov prvi razgovor za sportske stranice *Hrvatske riječi* započinjemo molbom da nas upozna sa svojom šahovskom pričom:

»Prve korake u šahu sam počeo praviti prije dvije godine, sa 7 godina, a nekoliko mjeseci kasnije sam krenuo u Šah klub *Spartak*. U biti glavni krivac je bio moj tata **Ivan**, koji me naučio i uveo u svijet šaha, a u klubu šahovski trener **Mirko Mamužić**. Možda je to bio i splet nekih okolnosti, ne znam. Tata se u to vrijeme intenzivnije uključio u novoformirani Šah klub *HAŠK Zrinski* i u našoj kući se sve više igrao šah pa je i mene to privuklo«, otkriva nam Andrija.

***Lijepa lica dobre književnosti!
Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.***

Knjiga se može nabaviti u NIU »Hrvatska riječ« po cijeni od 400 dinara.